

redit eis regiones gentium: qz prima credita sunt illis eloquia dei. **Anna** i. ecclesie gentium dedit parte vna. s. ingenium. Bene ait tristis: qz concluderat dñs vulnā eius. nō dū enī aduenerat tēpus miserendi ei: vt spūali gratia fecundaret. Sicut fenenna annā: ita synagoga gentilitatem despiciēbat.

Multi ex gentilibus redēptoris aduentū. vt in iob reperimus expectauerunt. quia in prece perseverauerunt: tandem redēptor fienti. et non capienti cibum annę consolacionem adhibuit dicens. **Anna cur fletis?** Melior est ecclesie vir suus. i. christus qz decem filij quos deo synagoga edebat. qz christum plus non nunqz diligit. i. gratiam eius: qz illos quos carnaliter pariebat.

Tropologicē Helchana predicator: quę domū possidet. Fenenna et āna actiua et cōtemplatiua vita. Fenenna fecunda in filijs et filiabus actiua fortia gignens opera. et infirma. Fenenna interpretat cōuersio: qz actiua ad actiones quibus p̄sit p̄ximis. necesse est vt sollicitate conuertatur. Actiua enim vita est panem corporale: vt doctrine elucenti tribuere. errantem corrigere: ad humilitatis viam superbus reuocare: infirmantis curam gerere: que singulis expediāt dispēlare. Anna interpretatur gratia: quia cōtemplatio habetur p̄ gratiam. hec est sterilis: quia euz eam nullus prout ē penetrare valeat: nullusqz qd in ea sentit predicare sufficiat. cōtingit: vt eam predicando nēo plures filios gignat. Cōtemplatiua vita est charitatē dei et p̄xi mi tota mente retinere: ab exteriori actiōe quiescere: soli desiderio conditoris inherere: vt nihil iam agere libeat. Qui vult effici possessio dei: has duas ducat vxores. Actiuam primam: cōtemplatiuam deinceps. p̄cipue doctor ex amplexibus fenennę transeat ad complexus annę: vtriqz partes tribuat virtutes virtutibus subnectens.

† s. leta. i. corporeū. et alibi. potū meum cum fletu miscebam.

Incipiebat cibum. Dixit ergo ei helchana vir suus: **Anna cur fletis et quare nō comedis?** et quāobrez affligitur cor tuum? Numqd nō ego melior sum tibi qz decem filij.

Surrexit autem anna postqz co-
† s. hic maximus sacerdos erat: et post sanctorum populū israel rexit annis. xl. sed iuxta. lxx. mederat in sylo et biberat. Ibeli factus vt ingredientibus et egredientibus templum verbū dei ministraret. sacerdotes enim scientie clauis habent.

cerdote sedente super sellam ante postes templi domini. cū esset āna

† s. qui deridetur ab amico: ait iob: sicut ego rogabit dominū: et ipse exaudiet eum.

amaro animo orauit dominū fletu largiter. et votū vouit dicens: **Domine exercitū si respiciens videris afflictionē famule tuę. et recordar mei fueris nec obliuisceris ancille tuę. dederisqz serū tuę sexū virilē dabo eū domino omnibz diebz vite eius: et nouacula non ascendet super caput eius. factū est autē cum illa multiplicaret preces corā**

domino: vt heli obseruaret os ei?

† s. quia deus nō voce tantū inuenitur. sed cor de. vnde desiderū pauperū. e. d. et p. c. e. t. c.

Porro āna loquebat i corde suo tantūqz labia illius mouebantur

et vox penitus nō audiebat. Esti-

† s. temulentā a temeto. quod antiqui vinum dicebant.

mauit ergo eam heli temulentam dixitqz ei. vsqzquo ebrā crīs? Digere paulisper vinū quo mades.

Respondēs anna: nequaqz inq̄t domine mi. Nam mulier infelix nimis ego sum. vinumqz et omne

† s. hodie scz

qd inebriare potest non bibi: sed

Usqzquo ebrā ē. Homo videt in facie. deus in corde. Heli est i- mabat ebrā: qui tantum os intuebatur. Dominus autem respexit ad orationem eius: qui videbat cor eius. hic autem traditur nobis forma orā di: vt nō i multiloquio. sed in cōpunctione cordis: et effusione lacrimarum oremus. quia sacrificium deo spiritus cōtribū. cor contritū. ē.

effudi animā meā in cōsp̄ctu dñi

Ne reputes ancillam tuam quasi vnam de filiabus belial: quia ex

† s. absque iugo: et notandum hic qd ebrā filij belial vocantur

multitudine doloris et meroris mei locuta sum vsqz in p̄sens. **Tunc heli ait ei. vade in pace. et deo israel det tibi petitionē quā rogasti euz.**

Et illa dixit. Utinam inueniat ancilla tua gratiā in oculis tuis. Et

† s. quia i incepto scilicet voto firmiter perseueravit: sic et nos perseuerare debemus: si exaudiri a domino volumus

abijt mulier in viam suam et comedit vultusqz illius nō sunt amplius

† s. ani reditum

in diuersa mutari. **Et surrexerūt mane et adorauerūt coram domino.**

† s. postulatio vel nomen eius deus

reuersiqz sunt et venerunt i domū suam ramatha. **Rognouit autē helchana annā vxorē suam: et recordatus est eius dominus. Et factū est post circulum dierū: concepit anna et peperit filiū. vocauitqz nomen eius samuel. eo qd a domino postulasset eū. Ascēdit autē vir ei? helchana et omnis domus eius: vt immolaret domino hostiā solēnem et votum suum: et anna nō ascendit. Dixit enim viro suo. Non vadam donec ablactetur infans. et ducam euz: vt appareat ante cōspectum domini: et maneat ibi iugiter. Et ait ei helchana vir suus: fac quod bonum tibi videtur: et mane donec ablactes eum. **De corqz vt impleat dñs verbū suū.****

† s. quia cunctis diebus sibi i templo de seruiret.

Anna pe. fi. i. ecclesia ex nationibz prius lacte nutriti filium: quē concepit p̄ fide. i. simplici intellectu in suis auditoribz. Tres vituli tria tēpora significant: quibus christum expectabat ecclesia. Tres modij farine. fids. spes. charitas. quas obtulit ecclesia. seu tres filij noe ex quibus plures ecclesia p̄ fide deo obtulit. hec dona. p̄ puerō offert ecclesia genitium: vt ostendat se puerū genuisse. i. fidē christi p̄cepisse: et operibus demonstrare vel le. et adduxit eū i sylo in domū dñi: cum p̄fecta fide incarnationis iuxit se primum ecclesie et iudis.

† s. hodie scz

impleat dominus uerbū suum. quod vouisti. vel suū quod p̄misit per hely: cum ait. det tibi deus petitionem. ē.

† s. hodie scz

† s. hodie scz

† s. hodie scz

† s. hodie scz

† s. hodie scz

† s. hodie scz

† s. hodie scz

† s. hodie scz

Ultusqz illius non sunt in diuersa. m. Alia translatio. facies non concidit amplius: qz certissime se credidit exauditam.

Requa. n. ecclesia a fide et dilectione redēptoris in diuersa declinādo mutata est.

Et recordatus est. e. d. Quia anna dominū deuote postulauit: cōcepit et peperit. Sic ecclesia per naturalem intellectum orans mysteriū incarnationis corde concepit: ore cōfessio nis genuit.

Cloca. no. eius samuel. i. deus annę primo genitus. propheta. Quis est hic nisi dominus? hō. Samuel postulatio dei. vel nōm eius deus: qz actor scz natiuitatis ei. qz sterili oranti concessit filium: qui cunctis diebus sibi i templo de seruiret.

Anna pe. fi. i. ecclesia ex nationibz prius lacte nutriti filium: quē concepit p̄ fide. i. simplici intellectu in suis auditoribz. Tres vituli tria tēpora significant: quibus christum expectabat ecclesia. Tres modij farine. fids. spes. charitas. quas obtulit ecclesia. seu tres filij noe ex quibus plures ecclesia p̄ fide deo obtulit. hec dona. p̄ puerō offert ecclesia genitium: vt ostendat se puerū genuisse. i. fidē christi p̄cepisse: et operibus demonstrare vel le. et adduxit eū i sylo in domū dñi: cum p̄fecta fide incarnationis iuxit se primum ecclesie et iudis.

Precorqz ut impleat dominus uerbū suum. quod vouisti. vel suū quod p̄misit per hely: cum ait. det tibi deus petitionem. ē.

Mansit ergo. m. zc. No vult ana puez dnce ad domū dei anq̄ ab lacte. qz ecclia nullū ad sacerdotiū puebit. dum lactis infantie pariceps est. nō solidi cibi z intelligentie spiritalis capax.

In vitulis. in pro cum. vt i bi in argento z auro. Et tribus modis farine et amphora uini. que continet. iij. modios: non intelligitur cuncta i simul obtulisse deo: sed quedā deo. que dam sacerdoti: vt libenter susciperet pue: um in ministerio.

Dico i hebreo. Modio farine: s; vicio scriptoz deprauatum est. Si eni cū tribus vitulis tres modios farine obtulit: cōtra legem fecit. In q̄ dicit: Vitulū de armento vni; arietem vni; agnos anniculos immaculatos. vij. z in sacrificijs eorum simile oleo consperse tres decimas per singulos vitulos. duas decimas per arietem vni; decimā p agnū.

Manfit ergo mulier. z lactauit filiū suū: donec amoueret eū a lacte. Et adduxit eum secum postq̄ ablactauerat in vitulis tribus. z

in sylo. Puer aut erat adhuc infans. z immolauerūt vitulum: z obtulerunt puez heli. Et ait anna

obsecro mi domine. viuūt anima tua domine: Ego sum mulier illa que steti coram te hic orans dñm

pro puero isto. orauit z dedit mihi dominus petitionē meaz quā postulauit eum. Idcirco z ego cōmodaui eum domino: cunctis diebus

quibus fuerit accommodatus dño Et adorauerūt ibi dñm. Et adorauit anna: z ait.

Et adorauit āna. Non inuenitur orare in hoc cantico nisi per duo verba tantum. Vni est vbi dicit. Letata sum in salutari mo. Alter ibi. Quia non est deus p̄ter te. Sed iustus orat sine intermissione qz nō desinit bñ agē. vñ eleuatio manuz meaz sacri. vesp̄. leuat manus qui leuat actus. Doyle leuāte manus. vincit isrl: mittente vero vincit amalech. quia dñi eleuat actus famulus dī

Et adorauerūt ibi dñm. Et adorauit anna: z ait. C. II. Exultauit cor meū in. d. zc. R. Aug. Dicat hoc ecclia gratia plena prole fecunda: qd̄ de se ante pphetatū cognoscit.

Comu. regnum ecclesie: quia aduersa mundi z desideria carnis transcendit: sicut cornu carnem excedit

Dilatātū est os meum zc. Ps ecclesie. predicatorum: quo z doctrina dilatata est sup inimicos. quia excessit scientia scribarū z pbarischo rī.

Dilatātū est. o. m. zc. Rab. Aug. Quia sermo dei non est alligatus in pressuris non in preconibus alligatus.

Rab. Aug. Christo que puerū amplectit̄ senex simcon: z cognoscit magnū dicens. Nunc dimittis seruū tuū. d. s. v. t. in. p. Quia viderūt. o. m. s. t. Si letatus fuero in salutari dei: tunc dilatabitur os meum. per meditationē. s. verbi dei venit ad eleuationē cordis. Vnde os meū patet ad vos o corinthij. cor nostrum dilatatum est. Et latitudine cordis ministriatur sapientia ori.

Non est sanctus zc. Orige. p̄ter te domine: quia nemo fit nisi a te. z si sint qui dicuntur dñi multi: nullus tamē eorū naturalit̄ est id qd̄ deus ē. qz ipse est solus. qui ait. Ego sum qui sum. vmbra enī ad cōparationē corporis nō est. vel fumus ad cōparationē ignis.

Et est dominus. Rab. Aug. Nō dicit nisi dominus: sed nullus ē sicut dñs: sanctus z sanctificans. iustus z iustificans.

Nolite mul. zc. Redarguit iudeos z sapientes seculi: extollentes se contra scientiam dei.

Rab. Salomon. Altiora te ne quiescis. z alibi. deus in celo z tu super terram. sint pauci sermones tui.

Cetera. que ad veterē hominē. i. carnalem conuersationē pertinent. scientiam inquire: que nō est nisi a deo. qz ipse est scientiarū dñs: in quo sunt omnes thesauri sapientie. Ipsi preparantur cogitationes qz aufert se a cogitationibus que sunt sine intellectu. vel ipsi preparantur co. i. manifestantur. vnde dominus nouit cogitationes. b.

C. II.

Exultauit cor meū in dño. z exaltatū est cornu meū in dño meo Dilatatū ē os meū

sup inimicos meos: qd̄ letata sū in salutari tuo. Non est sanctus vt est dominus neq̄ enim est alius

extra te: z nō ē fortis sicut deus noster. Nolite multiplicare loqui

sublimia gloriātes Recedat̄ verra de ore vestro. quia deus scientiarū dñs est: z ipsi preparant cogitationes

z infirmi acciti sunt robore. Saturati prius pro pane se elocauerunt: z famelici saturati sunt. Do nec sterilis peperit plurimos: z q̄

aut p̄cinctus robore: cum indutus scuto fidei. z galea salutis. z gladio spiritus poterit ignea tela diaboli extingere.

Saturati. Repleti prius iudg. i. mysterijs eloquiorū pro panibus se elocauerunt. i. separauerunt a deo: vel a p̄p̄ijs sedibus euulserūt. ne reciperent euangelii agens de pane qui de celo descendit.

Repleti. iudē q̄ z potētes. i. israhelites: q̄bus credita sunt eloq̄a dei. s; āille filij minorati sunt: q̄ se subtraxerūt. nec in saluatore ē crediderunt: z in ipsis panibus. i. diuinis eloquijs tantum terrena senserunt. Gentes autem q̄bus non est data lex: postq̄ per nouū. t. ad illa eloquia venerūt. multū elurriendo terram transierūt: quia in eis nō terrena. sed celestia sapuerūt. In greco ita. pleni panibus minorati sunt. z elurientes transierunt terram.

Et famelici. s. f. Id est. gentiles prius egentes panem verbi dei iam gustant. qm̄ suauis est. Tam diu p̄asti sunt scientia dei. donec sterilis. p. p. In hebreo sabba qd̄ significat. vij. z plurimos.

Sterilis. p. p. In septenario vniuersitas ecclesie designat. vñ z ioh̄anes scribit. vij. ecclesie ad vniuersitatem se scribere ostendēs. vñ. Sapientia edificauit sibi domū: z suffulit colūnas. vij. Sterilis erat i gētibz ecclia anteq̄ iste fetus que cernimus oriret. Cernimus etiā terrenā hierusalem prius fecundā. nūc infirmatā. quia quicūq̄ in ea filij liberi. erāt virtutis eius. nunc vero ibi qm̄ littera ē. spūs nō ē. amissa virtute infirmata est

Plurimos. R. plurimos in hebreo z in. lxx. habet. vij. Iudci dicit q̄ nato samuele mortu? ē p̄mogēt? fili? fenēne z singulis anē nāscētibz filijs. singuli fenēne sunt mortui. Sed fenenna habuit. vij. Anna vero

Deus scientiarum. Rab. Aug. Iple vos scit: z vbi nemo scit. vñ. Qui putat se aliquid esse. cum nihil sit: se ipsuz seducit. Hec dicitur aduersarijs ciuitatis dei ad babilonem p̄tinētibz: de sua virtute confidentibz. ex quibus sunt iudg: q̄ ignorantēs dei iustitiaz. i. quā dat homini deus: qui solus est iustus z iustificans. z suam volentes constituere. velut ex se sibi paratam non a dño impertitā: iusticie dī nō sunt subiecti. S; deus scientiarū z arbiter cōscientiarū videt cogitationes hominū: qm̄ vane sunt. vane quia p̄p̄e hominū sunt: z ab illo nō sunt a quo homines sunt.

Arcus. f. Ra. Aug. i. Intētio eorū qui sibi potentes esse videntur: vt sine dei auxilio diuina possint implere mandata.

Et infirmi. R. Aug. Qui in dei pietate confidūt dicunt Miserere mei deus. qm̄ infirmus sum. In firmus erat gentilis populus: qm̄ a testamento dei alien? nūc

aut p̄cinctus robore: cum indutus scuto fidei. z galea salutis. z gladio spiritus poterit ignea tela diaboli extingere.

Saturati. Repleti prius iudg. i. mysterijs eloquiorū pro panibus se elocauerunt. i. separauerunt a deo: vel a p̄p̄ijs sedibus euulserūt. ne reciperent euangelii agens de pane qui de celo descendit.

Repleti. iudē q̄ z potētes. i. israhelites: q̄bus credita sunt eloq̄a dei. s; āille filij minorati sunt: q̄ se subtraxerūt. nec in saluatore ē crediderunt: z in ipsis panibus. i. diuinis eloquijs tantum terrena senserunt. Gentes autem q̄bus non est data lex: postq̄ per nouū. t. ad illa eloquia venerūt. multū elurriendo terram transierūt: quia in eis nō terrena. sed celestia sapuerūt. In greco ita. pleni panibus minorati sunt. z elurientes transierunt terram.

Et famelici. s. f. Id est. gentiles prius egentes panem verbi dei iam gustant. qm̄ suauis est. Tam diu p̄asti sunt scientia dei. donec sterilis. p. p. In hebreo sabba qd̄ significat. vij. z plurimos.

Sterilis. p. p. In septenario vniuersitas ecclesie designat. vñ z ioh̄anes scribit. vij. ecclesie ad vniuersitatem se scribere ostendēs. vñ. Sapientia edificauit sibi domū: z suffulit colūnas. vij. Sterilis erat i gētibz ecclia anteq̄ iste fetus que cernimus oriret. Cernimus etiā terrenā hierusalem prius fecundā. nūc infirmatā. quia quicūq̄ in ea filij liberi. erāt virtutis eius. nunc vero ibi qm̄ littera ē. spūs nō ē. amissa virtute infirmata est

Plurimos. R. plurimos in hebreo z in. lxx. habet. vij. Iudci dicit q̄ nato samuele mortu? ē p̄mogēt? fili? fenēne z singulis anē nāscētibz filijs. singuli fenēne sunt mortui. Sed fenenna habuit. vij. Anna vero

quinq. Sed bebi duos filios samuelis annuerant ane fuis.

Rab. sterilem. vel eisdem mortificat z viuificat. qd repetit adiunges de-

ducit ad inferos. z. r. vnde. Si mortui estis cum chulto. que sursum sunt

grite. Salubriter mortificantur. quibz di. Que sursum sunt lapide: no q sup

terra. vt sunt. s. illi q eluientes transierunt terra. Mortui enim

estis inquit salubrit l. z vita vestra absco dita est. cum chulto i

d. Idem ergo viuifi can vt viu. licet chri stus mortuus est. pp peccata nostra: z re-

lurrexit propter iusti ficatione nostra. z qz ait. non derelinques animam meam in inferno.

Enndez deduxit ad inferos deus: z redu xit. hac eius paupra te ditati sumus.

Pauperem fa cit. Ibelum qui pp nos paup fact e. z di rat eundem gloria re

lurrectionis. De puluere. e. De corruptione chri stum. vnde. Rec da bis sanctu tuu. n. c.

De stercore. R. Iudaico populo in quo cu se dixisset apo stolus ecclesia perse cutu: que mihi inquit fuerunt lucra. prope chultu estumam ster coza.

Principibus R. Quibus dicitur sedebitis super sedes xij. indicantes. xij. tri bus israhel

Solum. g. In equalitate patris se dendo. z quia pater omne iudiciuz dedit filio. z qz regni eius non erit finis.

Cardines ter. Quattuor scz plage mundi: in quibus di latauit orbes ecclesie que a solis ortu vsqz ad occasu laudat no men domini.

Mistice. Pre dicatores. super quos orbis. i. ecclesia. fide eorum stabilita. de q bus dicit. Sub quo curuantur qui portat orbem.

Dominu for midabunt. Quia infirmu faciet a duersariu eius. potest et ambiguo gre co intelligi: z aduersariu suu. Cum eni dñs possidere nos incipit: aduersa rius noster ipsius fit: z vincitur a nobis. non viribus nostris: quia non in virtute propria potens est vir.

multos habebat filios infirmata est. dominus mortificat z viuificat

deducit ad inferos z reducit. Pns

pauperem facit et ditat. humiliat z

glorie teneat. Domini enim sunt

cardines terre: z posuit super eos orbem.

Principibus

Solum. g.

Cardines ter.

Mistice.

Dominu for midabunt.

Dominu formidabunt zc.

Et tunicam.

Et tunicam.

Et tunicam.

Et tunicam.

Et tunicam.

dn̄s quotidie in celis. i. scripturis z doctoribus tonat.

In celis tonat. R. Quia iusta retributio futu e in die iudicij: sed in teri tonat de nubibz suis: quas sp̄s sancto implet postqz celos ascendit.

Fines terre. Extrema hominis: quia non indicabitur. quei melius vel i deterius me dio tpe comutant: sz extrema in quibz fue rit inuentis.

Et dabit regi suo. i. xpo. Impe riu. i. ecclesia. vii da bo tibi gentes hredi tate tua. vel iperiu. i. potestate iudicand i: qz de iudiciu dedit. f.

Regi suo. R. Christiano p̄lo cui dat virtute regendi carne. vt in eo vincat mudu: qui ppter eum fudit sanguine sua.

Christi sui. Chri stiani p̄li chulmate vincti. totu m corpus cu capite suo vnus e xps. Hec ana p̄pha nit m̄ samuelis: in q tuc figurata e muta tio veteri sacerdotij. z nuc impleta: qn infir mata e f̄cūda: vt no nū haberet sterilis in chulsto sacerdotiu.

Peli interpretat extrane. a do eni ali en e: qz subditos no corrigi. Pni ifamia p̄uertiōis merito aut sic vocat: qz differt co uerti i meli. Pbine es onis obduratio: vt ori parces. Duos fi nces sacerdotes legi mus. Altez iustu ele azari filiu. altez iniu stū filiu heli. Sacer dotes qz custodiūt os suū ne creat inde ali qd prauū. i. filio elea zari signantur: Qui aut os hnt obturatū vel iperitia. vt pecca toz p̄sca in filio heli figurantur.

Porro filii he li. refert Ioseph. be li sacerdoti erat duo filij ofni z fineel circa boies iniuriosi: z ar ca diuinitate ipy. n̄ liqz iūqati p arebat z alia quide munerā ab oblaturis p̄p̄ ho nozem sibi met seque strabant. alia rapine modo tollebat. mulieribz religionis causa cōuenientibz cōtumelias infere bant: alijs violētiās facientes: alijs p̄suadentes donis: nihilqz eoz vita a tirannide pessima differebat. vii z heli. p eoz iniq̄tate d̄uatus e: qz minul seuera animaduersione plectebat. et si quidem coeruit. z corripuit. cum lenitate m̄ z māsuēdīe patris. nō seueritate z auctoritate p̄ntificis. discāt ergo sacerdotes. qz p̄p̄ scelera p̄p̄i puniēt: z subditoz culpa illis iputabit

Et tunicam. Tunica quā faciebat anna. i. gratia. z puero tradebat in ceptiuā doctrinā est: quā fideles primā rudimenta accipiūt. vii lac vobis

in manu sua. z mittebat eam in le betē. vel in caldariam aut in ollā siue in cacabū: z omne quod leua bat fuscinula tollebat sacerdos si bi. Sic faciebāt viuuerfo israheli venientū in sylo Etia anteqz ado lerent adipem. veniebat puer sa cerdotis. z dicebat immolati: Da mihi carnē vt coquā sacerdoti: nō enim accipiam a te carnē coctam. sed crudam. Dicebatqz illi immo lans: Incendat p̄zinū iuxta mo rem hodie adeps: z tolle tibi quā tūcūqz desiderat anima tua. Qui respondens aiebat ei: Nequaqz. Nunc enim dabis: alioquin tollā vi. Erat enim peccatū puerozum grande nimis corā dño: qz detra hebāt homines sacrificio domini

Samuel aut ministrabat ante fa Samuel aut ministrabat ante fa

neo: z tunicā parūā faciebat ei ma ter sua: quā afferebat statutis die bus ascendēs cum viro suo vt im molarēt hostias. Et benedixit heli helcanē z vxori eius. dixitqz: Red dat tibi dominus semen de mulie re hac pzo fenore qd commodasti dño. Et abierunt in locum suum.

modo tollebat. mulieribz religionis causa cōuenientibz cōtumelias infere bant: alijs violētiās facientes: alijs p̄suadentes donis: nihilqz eoz vita a tirannide pessima differebat. vii z heli. p eoz iniq̄tate d̄uatus e: qz minul seuera animaduersione plectebat. et si quidem coeruit. z corripuit. cum lenitate m̄ z māsuēdīe patris. nō seueritate z auctoritate p̄ntificis. discāt ergo sacerdotes. qz p̄p̄ scelera p̄p̄i puniēt: z subditoz culpa illis iputabit

Et tunicam. Tunica quā faciebat anna. i. gratia. z puero tradebat in ceptiuā doctrinā est: quā fideles primā rudimenta accipiūt. vii lac vobis

Vertical text in the right margin, likely bleed-through from the reverse side of the page.

potu dedi no escam. Superhumale ve ro lineum castitatem z continentiam cum bonis operibz signat. Qui enim domino ministrare desiderat: necesse est vt caste z continenter viuat: z bonis operibus se exerceat.

Si peccauerit uir zc. Non eo modo peccatur in vnu: qd peccatur in deū qd peccare in vnu. i. cōtra proximū leuius ē z venialius. In deū vero peccare. i. a cultu eius recedere impietatis peccatū ē: qd difficilius puniuntur. z tardius remittitur. z cum quis in vnu peccat: placato viro facit sibi deum placabilem. Sed cum quis i deum peccat: qd orabit pro eo. i. p quem sibi deum faciet propiciū: non q nulla speranda sit venia: eis qui in diuino peccat officio: sed maior est pena z tardior venia his qui in rebus deo sacratis offendūt: qd si verbo vel facto leserint proximum. qd quanto maior gloria tāto grauior offensa.

Patris tui. Aaron scilicet. Quis enim alius fuit i egyptiaca seruitute: qui post liberationem electus sit in sacerdotē: quicūq enim ex eius genere est. cum videt sacerdotiū christiano rum pollere per mundum. sibi autem esse subtractum: dolore z merore tabescit.

Emulum. R. Emulus domus heli fuit sadoch sacerdos: qui abiecto abyathar a salomone sacerdotiū suscepit. vñ proiecit salomō abyathar. ne esset sacerdos dñi: vt ipleretur vrbū dñi qd locutus ē super domū heli.

Ut deficiat o. t. R. Aug. vt semp. s. sit de domo heli i domo dñi: qui i dignitate sacerdotij vidēs alium substitutū. z se destitutū. dicit aō z tabescat. Hec autē

visitauit ergo dñs annam. z concepit: z peperit tres filios z duas filias. Et magnificatus est puer samuel apud dominū. Deli autem erat senex valde. Et audiuit oia q faciebāt filij sui vniuerso israheli. z quomodo dormiebāt cū mulieribus: que obseruabāt ad hostiū tabernaculi. Et dixit eis: Quare facitis res huiuscemodi quas ego audio: res pessimas ab omni populo? Nolite filij mei. Nō est enī bona fama quā ego audio: ut transgredi faciatis populū domini. Si peccauerit uir in virū: placari ei potest de. Si autē peccauerit i domini vir: quis orabit pro eo? Et nō audierūt vocē patris sui: quia voluit deus occidere eos. Puer autē samuel proficiebat atqz crescebat. et placebat tam deo qz hominibus. Venit autē vir dei ad heli: z ait ad eum. Hec dicit dñs. Nūquid nō apte reuelatus sum domui patris tui cū esset i egypto i domo pbaronis. z elegi eū ex omnibus tribubz israhel mibi in sacerdotē. vt ascenderet ad altare meum. z adoleret mibi incensum: z portaret coram me ephod: z dedi domui patris tui omnia de sacrificijs filioz israhel. Quare calce abiicitis victimam meā: z munera mea que pcepit vt offerrentur i tēplo: z magis honorasti filios tuos qz me: vt come

deretis primitias omnis sacrificij israhel populi mei. Propterea ait dñs deus israhel. Loquēs locutus sum: vt domus tua z domus

patris tui ministraret in cōspectu meo vsqz i sempiternū. Nunc autē dicit dominus? Absit hoc a me sed quicūqz honorificauerit me glorificabo eum. Qui autē contēnunt me: erunt ignobiles. Ecce dies veniūt: z pcedā bzachū tuū z bzachū domus patris tui: vt nō sit senex in domo tua. z videbis emulum tuū in templo in vniuersis prosperis israhel: z nō erit senex in domo tua omnibus diebus. Verūtāmē non auferā penitus virum ex te ab altari meo: sed vt deficiāt oculi tui. z tabescat aia tua. z pars magna domus tue morietur: cū ad virilē etatē venerit.

Doc autem erit tibi signū: quod venturum est duobus filiis tuis ophni z finees. In die vno morientur ambo. Et suscitabo mibi sacerdotē fidelē: qui iuxta cor meū z animā meam faciat. z edificabo ei domū fidelē: z ambulabit coram christo meo cunctis diebus.

Futurum est autem. vt quicūqz remanserit in domo tua. veniat vt ozetur pro eo. z offerat numum argenteū: z totam panis. Dicit qz dimitte me obsecro ad vnam partē sacerdotalem: vt comedam buccellam panis.

C.C. .III.

Ver autem samuel ministrabit domino coram heli: z sermo domini erat

mutatio sacerdotij i christo plene cōpleta est: que a samuele figurata. post samuelem enim sacerdotes fuerunt de genere aarō. sadoch z abyathar: z alij vsqz ad tempus christi.

Et animā. m. R. Aug. Non habet deus animā: sed tropice dicit animāz habere: sicut manus z pedes. z cetera corporis membra. De samuele autem dicitur: quia in omnibus deo paruit. Christul autē in omnibz deo patri placuit. Unde que placita sunt ei facio semper. cui pater edificauit domū: que domus non sumus: si fiduciam z gratiam z gloriam spei vsqz ad finē retineamus. Pe samuele autem dicitur non potest: q edificata sit ei domus fidelis. que corāz christo dñi. i. samuele incedat cunctis diebus cū legamus in sequētibz: quia filij eius post auariciam dedī nauerūt. nisi forte domum eius plebem iudaicam accipiamus: que cūctis diebus sacerdotij eius domo seruiūt. vnde z requirit domus israhel post dominum.

Futurum est. R. non pōtē de domo heli hoc dicitur: sed de domo aaron: de cuius genere vsqz hodie veniunt z conuertuntur.

Buccellam. p. Rab. Panis quem ego dabo caro mea est. p. m. u. Quia dixerat se dedisse cibos domui aaron de victimis veteris. te. que fuerunt sacrificia iudeorum. dicit esse postulandam buccellā panis ad comedendum: quod est sacrificium christiano: z pabulum animāz.

Preciosus. R. Rams. unde i diebo illis uo erat visio manifesta. ppē pcca enī ppli z platoz: n̄ appa zebat dñs p visiones vel p āgelicas respō siones sicut patribus apparuit.

Lucernam. R. que ardebat in tabernaculo ante lucē diei. Sub luce enī diei extinguebatur: lucebat autē vsq; in mane. vel hoc significat qd beli in cecitate permaneret: donec fundit cū plebsa extingueret. i moretetur. **Dyllice** autē cecitas beli significat cecitate iudcoz qui pscitē saluato rem nō agnouerunt: nec fulgorē miracloz ei nec doctrinā: donec sacerdotiū cū populo z tēplo eūteret.

Tinnient aures. R. Lōmina tio dei ē super heli z sup domū eius: q. s. p peccato filioz beli pūuabat sacerdotio domus domini. vñd aures audientū tinnient stupore uebermenti.

De faciat tibi deus: et hec addat. prouerbiū erat apud hebreos. Et ē sensus: si absconderis mihi malū qd locut ē tibi dñs de me: veniat super caput tuū.

Et nō cecidit. R. Quia nihil ex his q locutus ē dñs irritum fuit. Cadent enī i terrā verba uacua. p nibilo habēda z omniū despectu calcanda. unde iob lux vultus mei nō cadebat in terrā: qz in tanta grauitate vultum tenere cōsueuerat: vt nō contēptibili leticia resolueret. Sed quotiens hilarē se p sentibus exhibebat: certa causa utilitatis eorū hoc faciebat.

A dan usq; bersabe. R. Hiero. Per terminos iudge vniuersitatem plebis cōphendit. Dan vicinus est in quarto a paneade milario: qui vsq; hodie sic vocatur. Terminus iudge provincie

preciosus: in diebus illis nō erat visio manifesta. Factū est ergo in die qdā heli iacebat in lectulo suo

z oculi eius ^{pre nimia etate.} caligauerant: nec poterat videre lucernā dei antequā

extingueret. Samuel autē dormiebat i tēplo dñi: vbi erat arca dei.

^{Erina vocatione pot intelligi: quia erat filius propheta. dux et sacerdos.} Et vocauit dominus samuel. Qui respondens ait: Ecce ego. Et currit ad heli: z dixit: Ecce ego.

Vocasti enim me. Qui dixit: Nō vocauit: reuertere dormi. Et abiit z dormiuit.

Et adiecit dominus vocare rursus samuel. Non surgēs qz samuel abiit ad heli: z dixit. Ecce ego: quia vocasti me. Qui respon dit: Non vocauit te fili mi. Reuertere z dormi.

^{qz ppheticū mysteriū non erat ei reuelatus sermo diuinus.} Porro samuel nec dum sciebat dominū: neq; reuelatus fuerat ei sermo domini. Et adiecit dñs: z vocauit adhuc samuel tercio. Qui cōsurgens abiit ad heli: z ait: Ecce ego: quia vocasti me. Intellexit igitur heli: quia dñs vocaret puerū: z ait ad samuelem. Uade z dormi. Et si deinceps vocauerit te: dices: loquere dñe: quia audit seruus tuus. Abiit ergo samuel: z dormiuit in loco suo.

Et venit dñs z stetit: z vocauit: sicut vocauerat secundo. Samuel samuel. Et ait samuel. loquere domine: quia audit seruus tuus. Et ait dñs ad samuelem. Ecce ego facio verbum in israhel: qd quicūq; audierit: tinnient ambę aures ei.

In die illo suscitabo aduersus heli omnia que locutus sum super domum eius. Incipiā z cōplebo.

Predixi enim ei qd iudicaturus essem domum eius in eternū ppē iniquitatem: eo qd nouerat idigne agere filios suos: z non corripuit eos.

Idcirco iuravi ^{vel domui.} domum heli qd non expietur iniquitas domus eius victimis z muneribus vsq; in eternum.

Dormiuit autē samuel vsq; mane: aperuitq; hostia domus domini. Et samuel timebat indicare visionem heli. Vocauit ergo heli samuelem: z dixit: samuel fili mi. Qui respōdēs ait. Presto sum.

Et interrogauit eum: Quis est sermo quē locutus est ad te dominus? Dro te ne celaueris me. Hec faciat tibi deus: z hec addat. Si absconderis a me sermonem ex omnibus verbis que dicta sūt tibi. Indicauit itaq; ei samuel vniuersos sermones: z non abscondit ab eo.

Et ille respondit: Dominus est. Quod bonū est in oculis suis faciat. Creuit autem samuel: z dominus erat cum eo: z non cecidit ex omnibus verbis eius in terrā.

Et cognouit vniuersus israhel a dan vsq; bersabe: qd fidelis samuel propheta esset domini. Et addidit dominus vt appareret in silo. qm reuelatus fuerat dominus samueli i silo iuxta verbum dñi. Et euenit sermo samuelis vniuerso israheli.

C. .III.

Et factū est in diebus illis cōuenerunt philistim in pugnam. Aggressus

^{Vir videns deum: vel fortis cum deo.} est nāq; israhel obuiam philistim

contra septentrionē. de quo iordanis crū pens a loco fortitus est nomen. Joz quip p fluium vel riuū hebrei vocant. Dan interpretatur iudiciū vel iudicans. Bersabe. in tribu iuda vel simconis est vicus grandis in vicifino ab hebron milinario vergens ad austrum in quo romanoñ positum est presidium. a quo incipientes termini iudge tendunt vsq; ad dan. Nec mirari debet quispiam. si ciuitates iudge i tribu simconis: vel beaiamin reperiat. tribus enim iuda fortis z bellicosa sepe aduersari os superans i oibus tribubus tenuit principatū. ideo aliarum tribuū fortes in eius funiculo cōputantur. Alioquin i medio tribus iudge habitasse si meonē scriptura manifestat.

Israel. vir videns deum: vel fortis cum deo. hi sunt credentes. Philistim cadētes poculo. s. demones qui poculo sit perbie debiati: z ipsi ceciderunt: z homines peruertere festinant. Contra quos israel fideles: ne cedant s; superent castrametatur iuxta lapidē adiutorij. i. legē christi. vbi lapis. i. christus inuenitur. de quo lapidem quem reproba. edifi. Sed dñs fidelis in lege domini meditantur: vt eum ineniant adiutorem. philistim veniūt i apbeci. furorem nouū: tunc quia fideles immūdi spiritus diuinis legibus amplius isistere pspiciunt: idō q; acri ora ac non a certamina construnt. unde in suis viribus confidentes: z in humana sapientia gloriantes ac per hoc gratiā euāgelij contēnentes: qsi quattuor milia imūdi spiritus facile prosterunt.

¶ **J**uxta lapidē adiutorii. Lapis adiutorij: quē postea samuel posuit i signū quando primū auxiliatus est ei dñs.
¶ **A**phēc. Rab. Hiero. Locus est iuxta vicum efrom: cuius ratis iezrabel. vbi dimicauit saul in sorte aser: et interpretat' fuor: nouus: vel apprehēdēs. q̄ enī irā dñi meruerunt: ab hostibus cōprehēsi sunt

¶ **E**t tulerunt in ar. Filij israel tulerūt arcam: vbi capta est. Et fideles et iudeis duo testamēta ad gētes transferunt.

¶ **S**edentis. s. c. Tabula enī erat sup arcam: quā ptegebāt cherubin alis. vbi apperebat dñs per āgeluz et loquebat. Cherubin plenitudo sciētię: quē in christo. et i duobus testamētis inuenitur.

¶ **C**lamore grā: dī. Clamor: grandis vox p̄dicatorū roborata miraculis et duobus prolata testamētis. et personit terra a voce p̄dicatorū. sapientes seculi. demones quoq; ingemuerūt: credentes se superari.

¶ **D**e manu deorum. Iudei vnum deū colunt: sed gētes suo more loquuntur

in p̄lium: et castrametatus est iuxta lapidē adiutorij. **¶** **D**ozzo philistim venerunt in aphec: et instruerunt aciem contra israel. **¶** **I**nito autē certamine terga vertit israel philisteis: et cesa sunt in illo certamine passim per agros quasi quattuor milia virozū. **¶** **E**t reuersus est popul' ad castra. **¶** **D**ixerūtq; maiores natu de israel: **¶** **Q**uare percussit nos dominus hodie corā philistim. **¶** **A**fferamus ad nos de silo arca fēderis domini. et veniat in mediū nostri: vt saluet nos de manu inimicorum nostrorū. **¶** **V**isit ergo popul' in silo: et tulerūt in d̄ arcam fēderis domini exercitū sedētis sup cherubin. **¶** **A**rāq; duo filij belli cū arca fēderis dei ophni et finees. **¶** **C**ūq; venisset arca fēderis domini in castra: vociferatus est omnis israel clamore grandī et personuit terra. **¶** **E**t audierūt philistim vocem clamoris: dixerūtq; **¶** **Q**uā est hec vox clamoris magni in castris hebreorū? **¶** **E**t cognouerunt q' arca domini venisset in castra. **¶** **T**imueruntq; philistim dicentes: **¶** **V**enit deus i castra. **¶** **E**t ingemuerunt dicentes: **¶** **V**e nobis. **¶** **N**on enim fuit tanta exultatio heri et nudius tertius: **¶** **V**e nobis. **¶** **Q**uis nos seruabit de manu deorū sublimiū istorū? **¶** **D**i sunt dij qui percusserūt egyptum omni plaga i deserto. **¶** **C**ōfortamini. et estote viri philistim: ne seruiatis hebreis sicut illi seruiert nobis **¶** **C**onfortamini et bellate. **¶** **D**ugnauerūt ergo phi-

listim: et cesus est israel. **¶** **E**t fugit vnusquisq; in tabernaculū suum. et facta est plaga magna nimis: et ceciderūt de israel. xxx. milia pedum: et arca dei capta est. **¶** **D**uo quoq; filij belli mortui sūt ophni et finees. **¶** **C**urrēs at vir de beniamin ex acie. venit in silo i die illo: scissa veste et conspersus puluere caput **¶** **C**ūq; ille venisset: belli sedebat sup sellam contra viam spectās. **¶** **E**rat enim cor eius pauens p̄ arca dñi **¶** **C**ir aut ille postq; ingressus ē nūciauit vrbi: et plulauit omnis ciuitas. **¶** **E**t audiuit belli sonitū clamoris: dixitq; **¶** **Q**uis est hic sonitus tumultus huius? **¶** **A**t ille festinauit et venit: et nūciauit belli. **¶** **D**eli autē erat nonaginta et octo annorū: et oculi eius caligauerāt: et videre nō poterat. **¶** **E**t dixit ad belli. **¶** **E**go sum qui veni de p̄lio: et ego q' de acie fugi hodie. **¶** **C**ui ille ait: **¶** **Q**uid actū est fili mi? **¶** **R**espondens autē q' nūciabat: fugit inquit israel p̄tra philistim: et ruina magna facta est in populo. **¶** **I**nsup et duo filij tui mortui sunt ophni et finees: et arca dei capta est. **¶** **C**ūq; ille nominasset arcam dei: **¶** **C**ecidit de sella retrosus iuxta hostiū: et fractis ceruicibus mortuus est. **¶** **S**enex enī erat vir et grandæuus. et ipse iudicauit israel xl. annis. **¶** **N**urus autē eius vxor finees p̄gnans erat: vicinaq; partui. **¶** **E**t audito nūcio. q' capta esset arca dei: et mortu' esset socer su' et vir su': incuruauit se et peperit.

¶ **E**t arca dei capta est. Arca ab alienigenis capta: testamētū ad gētes trāsiturū significat.

¶ **C**ūq; ille. n. a. d. **¶** **H**ec Josephus ita refert: cum belli arcam audisset ab hostibus captam: dolore turbatus. ruens de sede defunctus est: dñi nonaginta octo vixisset annos: quorū quinquaginta tenuit principatum. **¶** **E**a die defuncta est coniunx finees filij ei'. dñi post occasum mariti viuere non toleraret. peperit autē filium. vii. mensium quē appellauerunt bicaboth. i. in gloriū: quia illo tempore huiusmodi fortunium accidisset.

¶ **H**abuit autē principatum primus belli de domo itthamar filij aaron. **¶** **R**am prius de domo eleazar sacerdotis erant. et q' honorem filius a patre percipiebat. et eleazar phinees filio suo tradidit. **¶** **P**ost eū abiezzer filius honore accepit: quem bozi filio suo drelinquit. cui ozi filius successit. et post hunc belli tenuit sacerdotium. et de domo eleazar de nouo receperit.

¶ **C**ecidit de sella. **¶** **E**t ruente belli de sella pontificis sedes remanet vacua: et gloria sacerdotum est extincta.

¶ **M**ortuus est. **¶** **M**ortuus belli. mortuus et filij: quia deficiat pontificatus cum sacerdotio veteri.

¶ **V**xor finees. **¶** **V**xor sacerdotis nō ante interijt. q' virus peperit nec sinagoga ex toto interijt: anq' primitiua ecclesia: q' ex ipsa erat creditū.

In ipso autē momento zc. Eui-
denti signo figuratur
quia extincto carnali
sacerdotio iudeorum;
extinguitur carnalis
sinagoga: que ei car-
naliter adhibebat.

Ne timeas q:
filiū. p. Credentes
sinagogā consolant:
sed desperans minie
animaduertit. nec fo-
bolem nouam depu-
tat glorie: sed igno-
minie. vnde sequitur
z vocauit puerū bica-
both. **B**icaboth glo-
ria. bichaboth ceci-
dit gloria. **T**ransla-
ta est enim gloria ca-
pta arca. vnde aufer-
retur a vobis regnum
dei: z dabitur genti
facienti fructus eius.

In azotum R.
Que z aldoz vna de
quinq; vrbibus pale-
stinorū. decreta qui-
dem tribui iude: sed
non retenta. quia nō
potuit indigenas ex-
pellere. Interpretat
autem ignis patris:
vel incendium. **H**ū
aut sic vocatur locus
vbi erat idolum da-
gon. quia aduentus
arce in azotum erat
incendium diaboli pa-
tris omnium inimico-
rum vel iniquorum.
Dagon qui interpre-
tatur piscis tristitiae. si-
gnificat diabolum: q̄
in mari huius seculi
denorat peccatores.
qui z in iob leniathā
z beemoth nuncupat.

Azotum. **L**oc⁹
est in quo posuit sa-
muel lapidem: sicut i
sequentibus demon-
stratur.

Laput autē. su-
berbia diaboli. qui ē
initium omnis peccati.
Super limen.
Rab. Finem p̄fimi-
tum significat: i quo
cessaret idolatria. li-
men enim finis est iti-
neris.

Truncus. s. r.
Dorsum tantum iue-
nerunt fractis omni-
bus membris. qd̄ ido-
latrie fugam expri-
mit. **Q**ui enim fugit
dorsum dat fuganti.
vnd. **Q**ui ponēs eol
dorsum zc.

Irruerant enī in ea dolores subī-
ti. **I**n ipso autē momento mortis
eius: dixerūt ei qui stabant circa
eam. **N**e timeas: quia filiū pepe-
risti. **Q**ue nō respondit eis. neq;
enī animaduertit: z vocauit puez
bicabod dicens. **T**ranslata ē glo-
ria domini de israel: quia capta ē
arca dei. **E**t p̄ socero suo z p̄ viro
suo ait: translata est gloria ab isrl
eo q̄ capta esset arca dei.

C. V.

Philistium autē

Tulerūt arcā dei: z aspor-
tauerūt eam a lapide adiutorij in
azotum. **T**ulerūtq; philistim ar-
cam dei: z intulerūt eaz in templū
dagon: z statuerunt eam iuxta da-
gon. **U**ng; surrexissent diluculo
† s̄ postq; testamentū dei peruenit ad gētes: sta-
tim idola corruerunt.

† s̄ multi fuerunt defensores idolatrie
Et tulerunt dagon: z restituerūt
eum in locum suū. **R**ursumq; ma-
ne die altero cōsurgentes inuene-
runt dagon iacentem super facies
suā corā arca domini. **L**aput autē
dagon z duę palme manuū eius
† s̄ .i. fidem qua idolatria destruitur.
abscisę erant super lumen. **P**orro
dagon truncus solus remanserat
in loco suo. **P**ropter hāc causam
non calcant sacerdotes dagon: z
omnes qui ingrediunt templū ei⁹

† s̄ ob reuerentiā dei sui
super lumen dagon in azoto vsq;
in hodiernū diem. **A**ggravata est
autē manus domini super azotos
z demolitus est eos. **E**t percussit i
† s̄ qui sodomite erant.
secretiori parte natium azotū z si-

nes ei⁹. **E**t ebullierunt ville z agri
in medio regionis illius: z nati sūt
mures: z facta est confusio mortis
magna in ciuitate. **V**identes autē
viri azoti huiuscemodi plagaz: di-
xerunt. **N**on maneat arca dei isrl
apud nos. qm̄ dura est manus ei⁹
super nos: z super dagon deū no-
struz. **E**t mittentes cōgregauerūt
omnes satrapas philistinorū ad
se: z dixerunt. **Q**uid faciemus de
arca dei israel? **R**esponderuntq;
† s̄ sacerdotes et diuini. † corcularia vel op-
pumentes.
Gethei **C**ircūducatur arca dei isrl
Et circūduxerunt arcam dei isrl.
Illis autem circūducentibus eā:
fiebat manus domini super singu-
las ciuitates interfectiōis magne
nimis. z percutiebat viros vniū-
cuiusq; vrbis a puero vsq; ad ma-
iorem: z cōputrescebāt prominē-
tes extales eoz. **I**nierūtq; gethei
cōsiliū z fecerūt sibi sedes pellic-
ceas. **M**iserunt ergo arcam do-
mini in achazon. **U**ng; venisset
arca domini in achazon. exclama-
uerunt achazonitę dicentes: **A**d-
dixerūt ad nos arcā dei israel: vt
interficiat nos z populum nostrū
Miserūt itaq; z congregauerunt
oēs satrapas philistinorū. **Q**ui
dixerunt: **D**imittite arcam dei isrl
z reuertatur in locum suum: z nō
interficiat nos cuz populo nostro
Fiebat enim pauor mortis in sin-
gulis vrbibus: z grauissima valdē
manus dñi. **V**iri quoq; q̄ mortui
non fuerant: percutiebant i secre-
tiori parte natium: z ascendebat
vlulatus vniuscuiusq; ciuitatis in
cælum.

Et percussit in
l. p. n. **Q**ui testamē-
tum dei suscipiunt: z
posteriora huius vite
diligāt. et ipsis iuste
in posteriora crucia-
buntur: que debent
estimare sicut sterco-
ra. **Q**ui enim testamē-
tum dei assumunt: z i
posteriora respicien-
tes veteri se vanitate
non exuunt: similes
sunt eis q̄ arcā testa-
menti iuxta idola sua
posuerunt. **E**t vetera
quidem etiam illis no-
lentibus cadunt: q̄
omnis caro fenit. ar-
ca autem manet eter-
num. **S**ecuruz. s. testa-
mentum regni celoꝝ
vbi est verbum dei in
eternum.

Circūducatur.
vt si quocunq; eat. p-
cussio comitetur: scia-
mus esse plagā a deo
qd̄ voluntate dei cō-
silio eozum actū est:
vt plaga communis
esset: qm̄ culpa cōmu-
nis erat.

Exta. interiora.
inde extales. vbi fie-
bat plaga.

domini arcam portant: vt p̄p̄inquoꝝ necessitatibus cōdolentes a rectitu-
dine non declinent. quozū gratia mentē nostrā tenere debet: ne aut si affe-
ctu non tangitur dura sit. aut plus tacta lit in fletu remissa.

Bethsames. Dom^{us} sol. Hec ē ecclesia a sole iusticię illustrata. Beth-
sames in valle fru-
menta metere. est do-
ctores ecclesie anno-
nam vbi dei in hu-
militate tractare. La-
pis i agro iosue. chri-
stus i ecclesia sua. Li-
gna plaustrī crucis xpi
Daccas super lapi-
dem immolare. est cō-
uersos a seculo xpi
imitatōe mortificare

Azotus unū.
z. **Ysido.** Quinqz
anos. z quinqz mures
quinqz ciuitates de-
derunt. Reliquę autē
ciuitates proninciaz
z vllę que erāt absqz
muro: mures tantuz
vnde. Ab vrbe mu-
rata vsqz ad villam
q̄ erat absqz muro zc

Abel. Ciuitas ē
in termino israel: que
ante bethsames vo-
cata: nūc vocat̄ abel
vel propter luctuz su-
per viris bethsamiti-
bus ibi factū. vel pp̄
distinctionē ciuitatis
a bethinacha: d̄ q̄ ex
clamauit mulier sapi-
ens ad ioab. qui iter-
rogant interrogēt in
abella.

Percussit autē
Qui cū nō essent leui-
te: anli sunt videre ar-
cam. hoc ne pateret i
exodo populus: lōge
stabat. solus moyses
ascendit ad dñm.
Percussit de
populo zc. In be-
breg percussit de po-
pulo. lxx. viros. z. l.
milia viros. lxx. viros
iudices. lxx. hebrei
dicunt: nulli licebat
detectā videre arcā
nisi pontifici. percussit
ergo sunt eo q̄ indi-
gni essent: vel idigne
accessissent: vel nō cu-
stodissent arcam.

Miserunt nun-
cios R. Significa-
tur translatio testamē-
ti dñi a iudeis ad gē-
tes. quia cum illi car-
nali obseruantia atqz
phanisozū superstitionibus legem sedarent. chris-
ti z discipuloꝝ eius do-
ctrinam recusauerūt. vnde: Vobis oportebat primū loq̄ verbū dei: sed
qz indignos vos iudicastis. ecce cōuertimur ad gentes.

Chariatharim. R. Interpretat̄ villa siluarū: de qua dicit̄. donec
inueniā locū dño tabernaculū deo iacob. Ecce audiuimus eā in effra. iue.
e. in. c. f. Locus enī dñi est tabernaculum pectoris chris-
tiani populi. Ci-
uitas enim siluaruz. i. conuentus gentium: est locus aptus ad suscipiēdas

C. = VII.

Uenerūt ergo

viros chariatharim z re-

duxerūt arcam domini: z intulerūt

eam in domum aminadab in ga-

baa. Eleazarum autem filiū eius

sanctificauerūt: vt custodiret arcā

domini. Et factum est ex qua die

mansit arca domini in chariathia-

rim: multiplicati sunt dies. erat

quippe iā annus vicesimus. z q̄

euit omnis domus israel post do-

minū. Ait autē samuel ad vniuer-

sam domum israel dicens: Si in

toto corde vestro reuertimini ad

dominū. auferte deos alienos de

medio vestro. baalim z astaroth

z preparate corda v̄ra dño: z ser-

uite illi soli: z eruet vos de manu

philistim. Abstulerūt ergo filij isrl

arcam. In domo aminadab. qui interpretatur pater meus spontaneus: z
dicere potest: voluntarie. s. tibi.

Rab. Chariatharim. Ciuitas est saltuum: vna de vrbibus gabaonitaz
ptinens ad tribū iude nono militario euntibz ab elia diospoli. de hac fuit
vrias propheta que
interfecit ioachim in
hierusalem: sicut scri-
bit hieremias.

Eleazarum R.
Dei adiutorū. Bñ
aut q̄ hoc nōie vocat̄
ad arcā dñi custodiē
dā eligit. qz sancti vi-
ri qdquid habēt bo-
ni deo attribuit. n̄ si
bi. vñ sufficiētia n̄ra
ex deo ē: q̄ idoneos fe-
cit nos ministros no-
ui testamēti.

Babaa. R. col-
lis aīe humiliū. vñ
Suscipiāt mōtes pa-
cē p̄lo: z. c. i. Mōtes
maiores aīe: colles mi-
nores. Sēu etiam ga-
baa interpretat̄ subli-
mitas. vbi eleazar sa-
cerdos constituitur.

Annus uiceli-
mul. erat. qñ vij. ā.
no regni saul aīlata ē
i castris d̄ chariatharim
Annus uiceli-
mul R. Dō ita itel-
igendū ē. q̄ viginti
anni quibz arca man-
sit i chariatharim vsqz
ad octauum regni
dauid annū: quo eā
cōgregata populi fre-
quētia adduxit i hie-
rusalem sicut cōputādi.
Inuenit enī i sequē-
tibz: qz tēpore saul i
de hac ciuitate abla-
ta ē in castra contra
philistcos. z qz p̄stat
qz dauid duxit eam i
hierusalem de domo
aminadab: restat itel-
ligi. qz in diebus sau-
lis de castris relata ē
in p̄fatā ciuitatem:
vñ de postea regnāte
dauid reducta ē i hie-
rusalem. Est ḡ sensus
qz ex quo māsit arca i
chariatharim: erat
ann^{us} uicel^{im}. cū i tē-
pore saulis trāsata ē
in castra. Vel vice-
sim^{us} ann^{us} erat cū oīs
domus isrl post dñm
quēssit abiectis ido-
lis: z seruiens illi. qd
eam fecisse toto tem-
pore samuelis iosephus testat. xxvij. s. ānis. z p̄io tpe regni saul: qd codē
iosepho teste. xx. ānis tenuit. Cū enī recessisset a saule sp̄itus dñi: z agita-
ret enī sp̄s nequā ad p̄sequēdū dauid: secuta ē enī aliq̄ ps militię z plebis
Astaroth. Facta exploratiōnū. Qui ver^{us} israelita ē: aufert a se omnē
facturā malignoz sp̄itū z iactantiā atqz supbiā. Et seruit dño soli: qz
nulla societas lucis ad tenebras.

Maspbat. Ciuitas ē in tribu iuda iuxta chariatharim.

Uenerūt ergo

viros chariatharim z re-

duxerūt arcam domini: z intulerūt

eam in domum aminadab in ga-

baa. Eleazarum autem filiū eius

sanctificauerūt: vt custodiret arcā

domini. Et factum est ex qua die

mansit arca domini in chariathia-

rim: multiplicati sunt dies. erat

quippe iā annus vicesimus. z q̄

euit omnis domus israel post do-

minū. Ait autē samuel ad vniuer-

sam domum israel dicens: Si in

toto corde vestro reuertimini ad

dominū. auferte deos alienos de

medio vestro. baalim z astaroth

z preparate corda v̄ra dño: z ser-

uite illi soli: z eruet vos de manu

philistim. Abstulerūt ergo filij isrl

baalim z astaroth: z huerūt dño so-

li. Dixit at̄ samuel. Cōgregate vni-

uersū isrl i masphath: vt ozē p̄ vo-

bis dñm. Et p̄uenerūt i masphath

Pauserūtqz aquā. z effuderūt in

cōspectu dñi: z ieiunauerūt in die

illa. z dixerūt tibi peccauim^{us} dñe

Judicauitqz samuel filios israel i

masphath. Et audierūt philistim

qz congregati essent filij israel in

masphath: z ascenderunt satrape

philistinozū ad israel. Qd̄ cūz au-

ad dominum deo
uer nos de manu
lit autem samuel
vnum: z obuia
integrum domi
samuel ad dñm
dicit cum dñe
samuel offerret bo
stos iure p̄p̄lan
Inuenit autē d
igno i die illa sup
terrui eos: z celi
Egressi viri isrl
secuti sunt philis
eos vsqz ad locuz
bethachar. Tuli
dem vnum: z pof
phaz: z inter sen
loci illius lapis
huc usqz auribus
Et humilian fut
posuerūt vt ven
minos israel. fact
domini super phi
diebus samuel: z
bes quas tolerat
israel: ab acharo
minos suos. Lib
manu philistinoz
israel: z amorozū.
qz samuel israel cu
re sue. Et ibat po
z domus. z tō
circūiens i bethe
phaz: z iudicaba
i excelsum iudic
dicit locaf. Reu
tha. ibi enim erat
ibi iudicabat isra
ibi enim altare do

Masphat. **R.** Speculatio vel contemplatio. vel intentio vel locus iudicij. bñ aut cōuenit iste locus tam sancto viro qui iusticia et veritate indicauit et summa prudentia gubernauit pplm.

Masphat. **R.** Ecclesia i uirgine sicut dei sub nouo sacerdotio collecta: aquas lacrimarum hauriens satifaciendo in conspectu dñi effudit. ppha populū i masphat indicat: qz doctor eos maxime docet: quos i intentione contemplationis. et ad amorem patrie celestis intentos esse persperit.

Hauerunt aqua et effuderunt. **R.** Et sicut aqz effusa n̄ redit: sic nec ipi rediret ad idolatriā.

Agnū lactentē. **R.** Agnus oblatius pro populo dei victimas p̄stat: et passionem christi denotat supra se: par data ē fidelibus.

Rab. innocentes vitam igne charitatis accensam.

Bethachar. **R.** domus agnū. vel domus agni.

Et posuit euz iter masphat. alia editio inter masphat nouā et veterē: et uocauit nomē eius abenez. et abongeneri. lapis adiutorij. hec est medietas salutatoris: per quā transiunt dñi ē a masphat veteri ad nouā. i. ab intentione qua expectatur i carnali regno beatitudo falsa: ad intentionē qua p̄ nouū. r. expectat in regno celoz beatitudo vera: q̄ qm̄ nihil ē melius: huiusqz adiunat de.

Masphat. **I**ntentio. **S**en. dentū. Lapis inter hec. christus iter intentionē veteris. r. euāgelij p̄dicationē posuit. i. plebis p̄ firmitatē ad introij: qz suos contra demones adiunat dimicantes.

Hucusqz au. Quia qz hos terminos transiendū: ut hereticū auxiliū dei nō merentur.

ad dominum deum nostrū: ut saluet nos de manu philistiorū. **A**u-
lit autem samuel agnum lactentē
vnum: et obtulit illū holocaustus
integrum domino. **E**t clamauit
samuel ad dñm pro israel: et exau-
diuit eum dñs. **F**actū est autē euz
samuel offerret holocaustū philis-
teos inire p̄lium contra israel.
Intonuit autē dñs fragore ma-
gno i die illa super philistim: et ex-
territ eos: et cęsi sunt a filiis israel.
Egressiqz viri israel de masphat p̄-
secuti sunt philisteos: et percussē-
runt eos vsqz ad locuz qui erat subter
bethachar. **T**ulit autē samuel lapi-
dem vnum: et posuit eū inter mas-
phat et inter sen: et vocauit nomen
loci illius lapis adiutorij. **D**ixitqz
hucusqz auxiliatus ē nobis dñs
Et humiliati sūt philistim: nec ap-
posuerūt vt venirent vltra in ter-
minos israel. **F**acta est itaqz man-
domini super philisteos cunctis
diebus samuel. et reddite sunt vr-
bes quas tulerat philistim ab isrl
israeli: ab acharon vsqz geth et ter-
minos suos. **L**iberauitqz israel d̄
manu philistinoy. eratqz pax iter
israel et amorzeū. **J**udicabat quo-
qz samuel israel cunctis dieb⁹ vi-
tę suę. **E**t ibat per singulos annos
circūiens i bethel i galgala et mas-
phat: et iudicabat israelē in supra
dictis locis. **R**euertebatqz i rama-
tha. ibi enim erat domus eius: et
ibi iudicabat israelē. **E**dicauit
ibi etiam altare domino.

C.C. VIII.

Factum ē autē
posuit filios suos iudices super
israel. **F**uitqz nomē filij eius p̄-
mogeniti iobel: et nomen secundi
abia: iudicum in bethsabe. **E**t non
ambulauerūt filij illius in vijs ei⁹
sed declinauerūt post auariciam.
acceperūtqz munera: et puerterūt
iudicium. **C**ōgregati ergo vniuer-
si maiores natu israel: venerūt ad
samuel i ramatha. **D**ixeruntqz ei:
Ecce tu tenuisti: et filij tui nō abu-
lant in vijs tuis. **C**onstituē nobis
regem vt iudicet nos: sicut et vni-
uerse habent nationes. **D**isplicuit
qz sermo in oculis samuelis: eo qd
dixissent da nobis regem vt iudi-
cet nos. **E**t orauit samuel ad dñm.
Dixit autē dominus ad samuel. **A**u-
di voces populi in omnibus que
loquūtur tibi. **N**on enim te abie-
cerunt: sed me ne regnem sup eos
iuxta omnia opera sua que fecerūt.
a die qua eduxi eos de egypto: vs-
qz ad dies hanc. **S**icut derelique-
runt me: et seruiuerunt dijs alienis
sic etiam faciunt tibi. **N**unc ergo
audi vocem eozū. **D**erutamē cō-
testare eos: et p̄dic eis ius regis.
q̄ regnaturus ē sup eos. **D**ixit ita-
qz samuel omnia verba dñi ad po-
pulum qui petierat a se regem. et
ait: **H**oc erit ius regis. qui impa-
turus ē vobis. **F**ilios vestros tol-
let: et ponet in curribus suis. **F**a-
cietqz sibi equites et p̄cursores
quadrigarū suarum. **E**t cōstituet

Eratqz par. **R.** ebrai-
stus ē nra pax: q̄ fecit
vraqz vni. p̄ que fa-
cti sūt ppe q̄ erāt lōge

Balgala. **R.** Cui-
tas ē vbi ioseph p̄lm
scdo circūcidit et pas-
cha celebravit: et defi-
ciēte māna isrl vsus ē
panib⁹ triticeis. vbi et
lapides sūt trāslati d̄
aluceo iordanis. vbi
tabernaculū testionij
multo tpe fuit. hec ce-
cidit i forte iudicij: et v-
qz hodie ostendit locus
in secūdo ab hierico
militario hoib⁹ illius
regionis venerādis.

S iuxta bethel qd̄ i
alia galgalā suspicāt

Intonuit. **R.** cū
p̄dicatores euāgelij
dñs itonat: spiritales
hostes i fugā puerūt
corā isrl. i. p̄lo dei. et
psequūt eos vsqz i do-
mū agnitōis: vsqz q̄
s. ois error expurget:
et de⁹ he cognoscat.

Balgala. **I**nter-
tat voluntatio vt re-
uelatio. bñ p̄pha i
bethel et galgala et
masphat iudicauit is-
rael. et reuertē i rama-
tha i domū suā iudi-
cauit ibi isrl: et edifica-
uit ibi altare dño. **E**x-
emplū tribuens iudi-
cū esse faciēdū in do-
mo dei. nō idiscrete:
vel malivola mente.
sed scdm qd̄ scripta
reuelauerūt. et intētio
ne bona et amore fra-
tino: et sic eē reuertēdū
i ramatha i domum
nram. i. ad iterna pe-
ctoris: vt vacem⁹ p̄te
platoi. et i altari fidei
gratas hostias opis
et caritatis offeramus.

Edicauit al. d
Lex p̄cepit n̄ edifica-
ri altare: nisi vbi dñs
elegisset. sed ne imola-
rēt dijs: p̄struxit alta-
re i q̄ nō reprehendit.

Posuit fi. **R.** qz
scdm iosephū alter i
bethel. alterū in ber-
sabe posuit.

Abia. **R.** p̄ dñs
l' p̄ fuit bñ q̄ i icho-
ata iusticia n̄ pmāse-
rūt: et p̄nitatē dñi ne-
glexerūt: fuit de⁹ v' p̄
fuit noiati sūt. vt si-
gnificēt p̄nitatē dei
indigni.

Et nō am. **R.** qz
p̄ munere opōmēbāt

insticiā ad eplal facio
 sagz pūnia dēclātel
Vocabulo
 saul. Saul qui offē
 so deo facinus ē rex su
 per israel: iudeos si
 gnificat. sicut enī ipse
 durus z supēbus z
 rigidus factus est: vt
 eos seruiti onere ma
 gis pēmeret q̄ libe
 raret. sic populus iu
 deorum: quāuis vn
 ctus in sacerdotibus
 z regibus: tamen an
 cille filius erat que in
 seruitutē genera bat:
 nec perfectā libertatē
 per vnctionem conse
 qui poterat. p̄cipue
 quia regem verum z
 mansuetū recipere no
 luit: per quē potuit li
 berari. Saul ergo pe
 titio interpretat: qui
 fuit de stirpe benia
 min: quia filius cis fi
 lij abiel. filij seoz. filij
 bechoz. filij sared
 filij apbia. Benia
 min filius dextre. Cis
 durus: vel vomitus
 viri: vel vomens vir
 abiel pater meus de
 us. Seoz parvulus:
 l'turbulentus. Becho
 zeth. primogenit' tu'
 Sared descēso. A
 pbia liberalitas dñi
 Israel ergo filius dei
 primogenitus. z pat
 eius deus. filius fuit
 dextre: qz per auxiliū
 dei hostibus p̄ua
 luit: sed qz ingratus z
 durus a liberalitate
 dñi descendit: i blas
 phemiā cupit: z de
 magno parvulus: z
 de placido turbulen
 tus factus est.
R. Saul animal pa
 tris sui querens. v̄it
 ad prophetā: a quo
 vnctus est. significat
 qz iudēi stulticiā car
 nalis sensus sequētes
 p̄ errozes deuol' luxū
 mundi perquirunt.
 Asinus enim brutus
 z luxuriosum animal
 est. z ad prophetā ve
 nientes. i. moysen: au
 diunt asinas esse in
 uenta. i. bona terre
 sibi esse debita. a quo
 etiam vnctionis oleū
 z regni gubernaculū
 promittit. i. quibz ad
 tēpus fratres suos d̄
 manu hostium eripe
 rent.

^{f iudices.}
 sibi tribunos z cēturiones. z ara
 tores agrorum suorum. messorē
 segetum. z fabros armoz z curru
 um suorum. ^{f coquarias.} Filias quoqz vestras
 faciet sibi vnguentarias. z foca
 rias. z panificas. ^{f que redeunte anno vnice p̄ferunt.} Agros quoqz ve
 stros z vineas z oliuetā optima
 tollet: z dabit seruis suis. ^{f iudices.} Sed z
 segetes vestras. z vinearū reddi
 tus addecimabit: vt z det enuchif
 z famulis suis. ^{f que redeunte anno vnice p̄ferunt.} Seruos etiāz ve
 stros z ancillas z iuuenes opti
 mos z asinos auferet: z ponet in
 opere suo. ^{f que redeunte anno vnice p̄ferunt.} Breves quoqz vestros
 addecimabit. vosqz eritis ei serui
Et clamabitis in die illa a facie re
 gis vestri. z non exaudiet vos do
 minus in die illa: quia petistis vo
 bis regem. ^{f a mente amouerit.} Noluit autē populus
 audire vocem samuelis. sed dixē
 rūt: ^{f audiemus te.} Nequaqz. rex enim erit sup
 nos. z erim' nos quoqz sicut oēs
 gentes. z iudicabit nos rex noster
 z egredietur āte nos: z pugnabit
 bella nostra p̄ nobis. <sup>f putauit saul qz non indicaret asinas. ut
 si p̄ccio.</sup> Et audiuit
 samuel omnia verba populi: z lo
 cutus est ea in auribus domini.
 Dixit autē dñs ad samuelem. <sup>f putauit saul qz non indicaret asinas. ut
 si p̄ccio.</sup> Audi
 vocē eorū: z cōstine super eos re
 gem. ^{f donec indicet deus quid faciamus.} Et ait samuel ad viros israel
 vadat vnusquisqz i ciuitatē suā.

C. IX.

Erat vir de
<sup>f filius dextre. f durus vt
 vomitus viri: vel vomens vir.</sup>
 beniamin nomine: cis
<sup>f pater meus deus. f parvulus vel turbu
 lentus. f primogenitus tuus.</sup>
 filij abiel. filij seoz. filij bechoz
<sup>f descendens vel descēso. f liberalitas
 domini. f binomius fuit. erat autē familia
 pertinens ad tribum beniamin.</sup>
 filij sared. filij apbia. filij viri ge
 mini fortis roboze. Erat ei filius

^{f petitio.}
 vocabulo saul. electus z bonus:
^{f secundum huius vite iusticiam.}
 z non erat vir de filiis isrl' melior
 illo. ^{f petitio.} Ab humero z sursum eminebat
 super omnē populum. ^{f petitio.} Perierūt
 autem asine cis patris saul. ^{f petitio.} Et di
 xit cis ad saul filiū suum. ^{f petitio.} Tolle te
 cum vnum de pueris: z cōsurgēs
 vade z quege asinas. ^{f petitio.} Qui cū trā
 sissent per montē ephraim. z p̄ ter
 ram salisa. z non inuenissent: trāsi
 erunt etiā per terram ^{f ciuitas melchisedech.} salim. z nō
 erant: sed z per terrā ^{f i. beniamin} gemini z mi
 nime reppererunt. ^{f pauus samuelis} Cum autēz ve
 nissent in terram ^{f pauus samuelis} suph. z non iue
 nissent. dixit saul ad puerum suū.
^{f a mente amouerit.} qui erat cū eo: ^{f a mente amouerit.} Veni z reuertamur
 ne forte dimiserit pater meus asi
 nas: z sollicitus sit p̄ nobis. ^{f a mente amouerit.} Qui
 ait: ^{f a mente amouerit.} Ecce est vir dei in ciuitate hac
 vir nobilis. ^{f a mente amouerit.} Omne qd loquitur:
 absqz ambiguitate venit. ^{f a mente amouerit.} Nūc er
 go eamus illuc: si forte indicet no
 bis de via nostra propter quā ve
 nimus. ^{f a mente amouerit.} Dixitqz saul ad puerū suū
<sup>f putauit saul qz non indicaret asinas. ut
 si p̄ccio.</sup> Ecce ibimus. <sup>f putauit saul qz non indicaret asinas. ut
 si p̄ccio.</sup> quid feremus ad
 virum dei: ^{f facculus uel pera.} Panis defecit i sistar
 cijs nostris. z sportulam nō habe
 mus: vt demus homini dei: nec
 quicquā aliud. ^{f facculus uel pera.} Rursū puer respō
 dit sauli z ait: ^{f facculus uel pera.} Ecce inuenta est in
 manu mea quarta pars stateris
 argenti. demus homini dei: vt idi
 cet nobis viam nostram. ^{f facculus uel pera.} Quim in
 israel sic loquebatur vnusquisqz
 vadens consulere deum. ^{f facculus uel pera.} Venite
 eamus ad uidentes. ^{f facculus uel pera.} Qui enī pro
 pheta dicitur hodie: vocabā oliz
 videns. ^{f facculus uel pera.} Et dixit saul ad puerum
 suum. ^{f facculus uel pera.} Optimus sermo tuus: veni

Non erat me
 lior. ^{f facculus uel pera.} B. Scdm p̄e
 sentis vite iusticiam.
 Idem. Hoc magi ad
 xpm pertinet: d quo
 dicit: ecce puer meus
 electus quem elegi: z
 alibi. Quis similis
 deo in filijs dei.

Stateris. Sta
 ter siclus ē qui habet
 xx. obolos. i. denari
 os decem.
Demus. Quāuis
 se dare decreuerint:
 non legimus qz sa
 muel acceperit. si ta
 men accepisset: nō re
 putaretur in diuinati
 onis p̄mium: sed in
 prophete stipendiū.
Quim in israel
 sic loqueba. zc.
 Et ait beda non hy
 storiographi: sed el
 dre verba sunt.
Videns. Dicit
 propheta: qz per spi
 ritū p̄noscat futura.

Clinu. Clinus
ascensus montis fle-
ruosus.

eamus. Et ierunt in ciuitate i qua
erat vir dei. **L**unq ascenderent
clinu ciuitatis inuenerunt puellas
ciuitatis egredientes ad haurien-
dam aquam: et dixerunt eis. **N**u
hic est videns? **Q**ue respondetes
dixerunt illis. **H**ic est ecce ante te:
festina nuc. **H**odie enim venit i
ciuitate: qz sacrificium est hodie
populi in excelfo. **I**ngredientes
vrbem statim inuenietis eu: anq
ascendat excelsum ad vscenduz.
Neq enim comesurus e populuz
donec ille veniat. quia ipse bene-
dicet hostig: et deinceps comedet
qui vocati sunt. **N**unc ergo cose-
dite: quia hodie reperietis eu. **E**t
ascenderunt in ciuitatem. **L**unq
illi ambularent i medio vrbis: ap-
paruit samuel egrediens obuiam
eis: vt ascenderet in excelsu. **D**ns
aut reuelauerat auricula samuelis
ante vna diem qz veniret saul. di-
cens: **H**ac ipsa hora. que nunc e
cras mittam ad te virum de terra
beniamin. et vnges eum duce sup
populum meuz israel: <sup>† s christus saluet poplum suu de potestate de
monum.</sup> et saluab it
populuz meu israel de manu phi-
listinoru. qz respexi populū meū.
Venit enim clamor eorum ad me.
Sunq asperisset samuel saule: dñs
ait ei. **E**cce vir que dixeram tibi.
Iste dominabit populo meo. **A**c-
cessit aut saul ad samuelem i me-
dio porte: et ait. **I**ndica oro mihi:
vbi est domus videntis. **E**t respō-
dit samuel sauli dicens: **E**go sum
videns. **A**scende ante me in excel-

Et unges eum
duce. Saul victus
christu significat: qui
et ipse christus appel-
latus e. vii. **Q**uare n
timuisti mittere ma-
num in christu dñi.

Stateris. Sta-
ter fidus i qui habet
xx. obolos. denari-
os decem.
Demus. Quia
se dare dixerunt:
non legimus qz sa-
muel accepit. ita
men accepit: no re-
paratur in dñi
omni pccatum. sed in
pccatoz suspensio.
Quam in israel
se loqueba. z.
Dr aut beda non by-
storiographi: sed et
dixit vrbis sunt.
Cidens. Dicit
pccata: qz per ipse
nā pccata sunt.

sum vt comedes mecum hodie: et
dimittā te mane: et omnia que sūt
in corde tuo indicabo tibi. **E**t de
asinis quas perdidisti nudius ter-
tius. ne sollicitus sis: quia inuēte
sunt. **E**t cuius erunt optima queqz
israel: nonne tibi et domui patris
tui? **R**espondens aut saul ait: **N**ū-
quid non filius gemini ego sum
de minima tribu israel. et cognato
mea nouissima inter omnes fami-
lias d tribu beniamin. **Q**uare er-
go locutus es mihi sermonē istū?
Assumens itaqz samuel saulem et
puerum eius. introduxit eos i tri-
clinu: et dedit eis locum in capite
eoruz qui fuerant inuitati. **E**rant
eniz quasi. xxx. viri. **D**ixitqz samu-
el cocō: **H**ac partem quā dedi tibi:
et p̄cepi vt reponeres seorsū apud
te. **L**euauit autē cocus armum: et
posuit ante saul. **D**ixitqz samuel.
Ecce qd remāsit pone ante te et co-
mede: quia de industria seruatus
est tibi quādo populū vocaui. **E**t
comedit saul: cum samuele in die
illa. et descenderūt de excelfo i op-
pidum: et locutus est cū saul in so-
lario. **S**trauitqz saul et dormiuit i
solario. **L**unq mane surrexissent: et
iam dies luceceret. vocauit samu-
el saul in solarium dicens: **S**urge
vt dimittam te. **E**t surrexit saul.
Egressiqz sunt ambo. ipse videlicz
et samuel. **L**unq descenderēt in ex-
trema parte ciuitatis samuel di-
xit ad saul: **D**ic puero vt atcedat
nos et transeat. **T**u autēz subsiste
paulisp: vt indicē tibi verbū dñi.

Omnia que s. i.
B. Tradunt hebrei
fuisse i corde saul: qz
rex esset futurus. cum
vidisset p visum se i
vertice arboris pal-
me collocari: qd est si-
gnum regnaturi.

Assumēs itaqz
zē. B. Samuel
saulem in excelsu du-
xit. refectionē tribuit.
significat. p̄betat po-
pulu hebreoz doctri-
na sua ad altiora pro-
uocantes: vt scientia
spiritali refectionē i cul-
mine virtutū consistat
nec relabat ad vicia
Tricliniu. Cg-
naculu a tribus lectu-
lis discubentium.

De industria.
i. de prouidentia. va-
tur intelligi q iam cō-
mederit: licet nō ple-
ne. qz reuelante dño
qd veniret saul: con-
uiuium dilatū est.

Lunq descende-
rent. Descenderunt
de excelfo: vt in aliq
secretiori loqueret de
regno et vngeret eu.

C. X. 1
Tulit lenticu-
 lam. Lenticula vas
 ficile quadranguli:
 in latere habes fora-
 men per quod fragilitas
 regni designatur.

C. X.
Ulit autē sa-
 muel lenticulā olei. et ef-
 fudit super caput eius: et deoscular-
 eū ait. Ecce vnxit te dominus sup-
 hereditatē suam in principē: et tu
 liberabis populū eius de manu
 inimicorū eius qui in circūitu sūt
Et hoc tibi signum: quia vnxit te
 dñs in principē. Num abieris ho-
 die a me: inuenies duos viros iu-
 xta sepulcrum rachel in finibus
 beniamin in meridie. ^{f. causa delectationis et exercitii} salietes ma-
 gnas foueas: dicentq; tibi. Inue-
 re sunt asinē ad quas ieras pqui-
 rendas: et intermissis pater tuus
 asinis. sollicitus est pro vobis. et
 dicit: Quid faciam de filio meo.
Quoq; abieris inde. et vltra transie-
 ris et veneris ad quercū thabor: ^{f. causa orationis}
 inuenient te ibi tres viri ascendē-
 tes ad deum in bethel. ^{f. vbi iacob erexit lapidē} vnus por-
 tans tres hedos: et alius portās
 tres tortas panis. et alius portās
 lagenam vini. **Quoq;** te salutauerit
 dabunt tibi duos panes: et accipi-
 es de manu eorū. **Post** hęc vēies
 in collem domini. ^{f. collis dei locus ē: vbi prophete habitabant} vbi ē statio phi-
 listinorū. **Et** cum ingressus fueris
 ibi urbem. obuium habebis gre-
 gem prophetarū descendentiū de
 excelso: et ante eos psalteriū et tim-
 panum. et tibiam. et citharā. ipsos
 q; prophetātes. **Et** insiliet in te spi-
 ritus domini. et prophetabis euz
 eis: et mutaberis in virum alium.
Quando ergo euenerit signa hęc
 omnia tibi. fac quęcūq; inuenerit
 manus tua: quia dominus tecuz

Et propheta-
 bis. Iudei tradunt
 eū prophetasse de fu-
 turo seculo. de gog et
 magog. et de premijs iu-
 stoz et penis maloz.
Quando ergo
 e. f. quasi bis signis
 nosse poteris: quod deus
 te regem fore voluit.
 ideo in omnibus rega-
 liter age: quia dominus
 tecum est.

est. **Et** descēdes ante me in galga-
 la. ego quippe descendā ad te. vt
 offeras oblationē: et immoles vi-
 ctimas pacificas. <sup>f. subauditur in consecrationē regni tui septe
 itaq; dies nō ad expectandū: sed ad immolandū
 statuti sunt.</sup> septem diebus
Expectabis donec veniā ad te: et
 ostendā tibi quid facias. **Itaq;** cū
 auertisset humerū suū. vt abiret
 a samuele immutauit ei deus cor
 aliud: et venerūt omnia signa hęc
 in die illa. **Veneruntq;** ad p̄dictū
 collem: et ecce cuneus prophetaz
 obuius ei. **Et** insiluit super eū spi-
 ritus domini: et prophetauit i me-
 dio eorum. **Videntes** autē omnes
 qui nouerant eū heri et nudius ter-
 tius: quod esset cum prophetis et pro-
 phetaret. dixerūt adinuicē: **Quę**
 nam res accidit filio cis? **Num** et
 saul inter prophetas? **Respōditq;**
 alius ad alterum dicens: **Et** quis
 pater eius? **Propterea** versus est
 in p̄uēbiū. **Nū** et saul inter pro-
 phetas? **Assauit** autē prophetare
 et venit ad excelsum. **Dixitq;** pa-
 truus saul ad eum et ad puerū ei?
Quo abistis? **Qui** respōderunt.
Querere asinas. **Quas** cum non
 repperissemus: venimus ad samu-
 elez. **Dixitq;** ei patruus suus. **In-**
 dica mihi quid dixerit tibi samu-
 el. **Et** ait saul ad patrum suum.
Indicauit nobis: quia inuentę essēt
 asinē. **De** sermone autē regni nō
 ne videretur gloriari: vel ne inuidiam generaret
 sibi
 indicauit ei: quę locutus fuerat ei
 samuel. **Et** conuocauit samuel po-
 pulum ad dominū in masphat: et
 ad filios israel. **Hęc** dicit dominus
 deus israel. **Ego** eduxi israel de egypto:

Septē diebus
 Subauditur in conse-
 cratione regni tui: si-
 cut in consecratione sa-
 cerdotuz. vij. diebus
 offerbantur victimę
Et uenerūt oīa
 Significat: quod iudicis
 omnia que moyses et
 p̄phete p̄dixerāt eue-
 nerūt. Ipsi xpo libror
 legis et prophetarum
 tenentes. diuinare vi-
 dentur: cū futura my-
 steria de christo et ec-
 clesia in eis scripta. p̄-
 nunciare noscuntur.
Et quis pater
 eius? **Quasi** q̄s ma-
 io: illo in dignitate et
 sapientia: **P̄**ter ergo
 tanq; pater et magi-
 ster inter prophetas
 versari.
Et quis pater
 eorum. i. p̄phetaz
 subauditur nisi deus
Mystice. **Se-**
 niores israel reproba-
 to samuele: reges sibi
 petierunt: et scribę cū
 phariseis repulso xpo
 vero sacerdote clama-
 uerunt. nō habemus
 regem nisi cesarē. vñ
 samuel interpretatur
 nome ei deus. **Saul**
 peritus siue petitiō:
 quia a populo est postu-
 latus: barrabas iel-
 ligit. **Cis** durus vel ro-
 mens. **Abiel** pater me-
 us deus. **Judei** enī
 duri et romentes deū
 patrē confitendo. fi-
 lium negant: sed que ne-
 gat filiū. negat et pa-
 trē qui misit eum.
Saul asinas patris
 querens: in regno as-
 sumptus ē: et saluator
 a p̄e missus ad oues
 que perierāt domus
 israel: super cunctum
 populū in regē cōsti-
 tutus est. **Hęc** enī sūt
 asinē quod oues. **Saul**
 accepit armū: et chri-
 stus p̄cipatū. **Saul**
 a samuele est victus.
 et vngentus a patre
 spiritali vinctioe de-
 libutus. **Ab** humero
 saul supereminēbat:
 quia caput nostrū su-
 pra nos ē exaltus.

Sic dicetis viris qui sunt i iabel
 galaad. ^{f in futuro.} Erat erit vobis salus: cū
 incaluerit sol. ^{f iusticie} Uenerunt ergo nū
 cij: et annūciauerunt viris iabes:
 Qui letati sunt: et dixerūt. Mane
 eribimus ad vos: et facietis no
 bis omne qđ placuerit vobis. Et
 factum est cum venisset dies crasti
 nus. constituit saul populū in par
 tes. et ingressus est media castra
^{f in principio clarescentis fidei.} in vigilia matutina: et percussit amō
 vsq; dum incaleresceret dies. Reli
 qui autē dispersi sunt: ita vt nō re
 linquerent in eis duo pariter. Et
 ait populus ad samuelem: Quis
 est iste. qui dixit saul: nō regnabit
 super nos? Date viros et interficie
 mus eos. Et ait saul: Non interfi
 cietur quisquā in die hac: quia ho
 die fecit dominus salutē in israel.
 Dixit autē samuel ad populū: Cle
 nite et eamus in galgala: et innoue
 mus ibi regnū. Et perrexit omnis
 populus in galgala: et fecerūt ibi
 regem saul coram dño in galgala
 et immolauerūt ibi victimas corā
 domino pacificas. Et letatus est
 ibi saul et cuncti viri israel nimis.

C. = XII.

Dixit autē sa
 muel ad vniuersum isrl.
 Ecce audiui vocem vestram iuxta
 omnia que locuti estis ad me. et cō
 stitui super vos regem: et nūc rex
 graditur ante vos. Ego autē senui
 et incanui. Porro filij mei vobis
 cum sunt. Itaq; cōuersatus corā
 vobis ab adolecētia mea vsq; ad
 diem hāc. Ecce p̄esto sum: loq̄

mini de me coram domino et corā
^{f saule} christo eius. vtrum bouem cuius
 q̄ tulerim an asinum? si quēpiam
 calūniatus sum? si oppressi aliquē
 si de manu cuiusq; mun⁹ accepi?
 et contēnaz illud hodie: restituāq;
 vobis. Et dixerunt: Non es calū
 niatus nos. neq; oppressisti: neq;
 tulisti de manu alicuius quippiā.
 Dixitq; ad eos: Testis est dñs
 aduersum vos. et testis christus
 eius in die hac: quia non inuene
 ritis ^{f opere.} in manu mea quippiam. Et
 dixerunt. Testis. Et ait samuel ad
 populum. Domin⁹ qui fecit moy
 sen et aaron: et eduxit patres nros
 de terra egypti: adest. Nunc ergo
 state vt iudicio contendam aduer
 sum vos corā domino de omni
 bus misericordijs domini quas
 fecit vobiscum et cum patribus ve
 stris. quomodo ingressus ē iacob
 in egypto. et clamauerunt patres
 vestri ad dominū. et misit domin⁹
 moysen et aaron: et eduxit patres
 vestros ex egypto: et collocauit eos
 i loco hoc. Qui obliti sūt domini
 dei sui. et tradidit eos i manu sifa
 re magistri militie asor. et i manus
 philistinorū. et in manu regis mo
 ab: et pugnauerunt aduersus eos.
 Postea clamauerūt ad dominū. et
 dixerunt: Deccauimus. quia de
 reliquimus dominū: et eruiim⁹
 baalim et astaroth. Nūc ergo erue
 nos de manu inimicorū nostrorū:
 et seruiemus tibi. Et misit domin⁹
<sup>f qui et gedon timor viri. f .i. sanfon
 fortissimus. f precipuus vel i iudicio f ful
 gur vel fulmen.</sup> hieroboal. et badan. et barach.

Dispersi sunt.
 Quia congregatio pra
 uorū charitatis et fi
 dei vnitatem nō iungi
 tur. ab inuicē dissensi
 one separatur. vnde.
 Inimici tui domine
 peribūt et dispergent

Colleto. Rab.
 Colleto. i. gēte
 ha populi ad fidem.
Colleto. i. con
 muni planas non ē
 colligendo vnde in
 tempore q̄dā p̄tate

[†] *S* aperies vel apertus seu apertio. [†] *S* no
 minatus seu postulatus a deo.
 Iepte et samuel. et eruit vos de
 manu inimicorum vestrorum per circum
 tum: et habitastis confidenter. **U**
 dentes autem quod naas rex filiorum
 ammon venisset aduersum vos.
 dixistis mihi: Nequaquam. sed rex
 imperabit nobis: cum dominus deus
 vester regnaret in vobis. **N**unc er
 go presto est rex vester quem elegis
 stis et petistis. **E**cce dedit vobis
 dominus regem. **S**i timueritis re
 gem. **S**i timueritis dominum et ser
 uieritis ei. et audieritis vocem eius
 et non exasperaueritis os domini:
 eritis et vos et rex qui imperat vo
 bis sequentes dominum deum vestrum.
Si autem non audieritis vocem domini.
 sed exasperaueritis sermonem domini:
 erit manus domini super vos et super
 patres vestros. **S**ed et nunc state: et
 videte rem istam grandem quam factu
 rus est dominus in conspectu ve
 stro. **N**unquid non messis tritici est
 hodie? **I**nuocabo dominum: et da
 bit voces et pluias. et scietis et vi
 debitis: quia grande malum fece
 ritis vobis in conspectu domini.
 petentes super vos regem. **E**t cla
 mauit samuel ad dominum: et dedit
 dominus voces et pluias in
 die illa. **E**t timuit omnis populus
 nimis dominum et samuelem. **D**ixitque
 vniversus populus ad samuelem.
Quia pro seruis tuis ad dominum
 deum tuum: vt non moriamur. **A**d
 didimus enim vniversis peccatis
 nostris: vt peteremur nobis regem.
Dixit autem samuel ad populum: **N**o

Messis. Rab.
 Collectio .s. genti
 lis populi ad fidem.
Voces. .i. toni
 trua: et pluias non est
 consuetudo indec in
 tempore ista pluere

lite timere. **V**os fecistis vniversum
 malum hoc. **V**erumtamen nolite re
 cedere a tergo domini: sed seruite
 domino in omni corde vestro: et
 nolite declinare post vana: quae non
 proderunt vobis: neque eruent vos
 quia vana sunt. **E**t non derelinquet
 dominus populum suum. propter
 nomen suum magnum: quia iurauit
 dominus facere vos sibi populum. **A**b
 sit autem a me hoc peccatum in domino
 vt cessem ozare pro vobis. et doce
 bo vos viam rectam et bonam. **I**gitur
 timete dominum. et seruite ei in veri
 tate: et ex toto corde vestro. **V**idistis
 enim magnifica. quae in vobis
 gesserit. quod si perseuaueritis in ma
 licia: et vos et rex vestri peribitis.

C. XIII.

An
 nius unius
 anni erat saul cum regna
 re cepisset. duobus autem annis re
 gnauit super israel. **E**t elegit sibi
 saul tria milia de israel. **E**t erat cum
 gabaath beniamin. **P**orro ceterum
 populum remisit vniqueque in taber
 nacula sua. **E**t percussit ionathas
 stationem philistinorum: quae erat in
 gabaa. **Q**uod cum audissent philistini
 saul cecinit buccina in omni terra
 dicentes: **A**udiant hebraei. **E**t vnuer
 sus israel audiuit huiusmodi famam
Percussit saul stationem philistino
 rum. **E**t erexit se israel aduersus
 philistinim. **C**lamauit ergo populus

C. XIII.
Silius unius
 anni. e. s. fr. Per
 anticipationem: dicit de
 bilboseth filio saul:
 de quo in sequentibus
 dicit: quadraginta an
 norum erat bilboseth/
 cum regnare cepisset su
 per israel: et duobus
 annis regnauit. **S**i
 autem a morte belli omne
 tempus concludit: quo
 samuel et saul regna
 uerunt: inueniunt qua
 draginta anni: vsque
 ad mortem saulis: quon
 do ergo saul regnare
 cepit: filium habebat
 vnus anni. qui post
 mortem patris regna
 uit in israel duobus
 annis. et a latronibus
 occisus regnum dimisit
 dauid.
Continuat tempus
 samuelis cum tempore et
 regno saulis. hystori
 ci enim non poterant con
 numerare numero iu
 dicum. quoniam propheta erat
 et non toto tempore vi
 te sine populum iudica
 uerat. vt alij.
Gabaath. Vrbs
 est inces filij eleazar
 ri: vbi ipse eleazar se
 pultus est. et interpre
 tat collis patruelis.
Tria milia israeli
 tarum electa sunt ad
 pugnam contra phil
 listeos. hi enim soli apti
 sunt ad pugnam
 contra hostes ecclesie:
 qui habent perfectam
 fidei trinitatis. in qua
 existat superiores ho
 stibus suis. **P**hi
 listim heretici: qui pa
 ri consensu aduersus
 ecclesiam conspirantes eam
 depopulari conant.
 quibus alij abinrata fi
 de sociant. alij dum si
 dem palam confiteri me
 trunt: quasi in cauer
 nis latitant. **V**ari
 secte vno imperatis
 vinculo colligat ad
 decipiendum discurrunt.
Equites potentia tu
 midi. qui hereticos iu
 uant. **V**ulgus sicut
 arena multitudo he
 retica persuasione aggre
 gata. **V**iri cum laui
 remanentes catholici
 christo firmiter ad he
 rentes.

replet ruina. De
bri transiunt. No
eni habemus hic ma
nentē civitatē zc.

est autem statio philistim. vt trā
cenderent in machimas.

C. XIII.

Et accidit qua

dam die: vt diceret iona
thas filius saul ad adolescentem
armigerū suū: Veni z trāscamus
ad stationē philistim: que ē trans
locuz illū. Patri aut suo hoc ipsū
non indicavit. Porro saul mora
batur i extrema parte gabaa. sub
malogranato que erat in agro ga
baa. z erat populus cum eo quasi
sexcentozū virozū. Et achias fili⁹
achitob fratris icaboth filij sineel
qui ortus fuerat ex heli sacerdote
domini. in silo portabat ephod.
Sed z populus ignorabat quo
isset ionathas. Erant aut iter ascē
sus per quos nitebatur ionathas
transire ad stationē philistinozū
eminentes petre ex vtraqz parte:
z quasi in modū dentium scopuli
hicinde p̄rupti. nomē vni bosel
z nomen alteri sene. Unus scopu
lus prominens ad aquilonem ex
adverso machimas. z alter ad me
ridiem contra gabaa. Dixit autē
ionathas ad adolescentē armige
rum suū. Veni transeamus ad sta
tionē incircūcizozū horum. si for
te faciat dñs pro nobis: quia nō
est domino difficile saluare vel in
multitudine vel in paucis. Dixit
qz ei armiger suus: Fac omnia q̄
placēt animo tuo. Perge quo cu
pis: z ero tecum vbi cūqz volueris
Et ait ionathas: Ecce nos transi
mus ad viros istos. Cūqz appa

Jonathas Co
libe donū. bi sunt q̄
dono spiritus sancti re
plent. per quos dñs
hereticozū conuētus
dissipat: atqz in fugā
vertit. Armiger eius
spūaliū discipuli. qui
nō per planā sed ar
dua iterantur. q̄a
sacerdotes hostibus
contraire nequeunt:
si nō per artam viā
gradientes. iter vtrū
qz testamētū. z inter
prospera z aduersa:
quasi duos scopulos
dextra lena z iecidit
z ad alta contēplati
onis toto aī nīsu con
scendunt. Ionathas
nō nisi pronocat⁹ ad
hostes transit: qz ca
tholici aduersus he
reticos n̄ contētionē
cōmouent. nisi prius
ad certamē pronocēt
Jonathas ḡ in agro
cultū hostes p̄ster
nit. z doctores in me
ditatiōe scripturę he
reticos vincunt.

ruerimus eis. si taliter locuti fue
rint ad nos. manete donec veni
amus ad vos. stemus in loco no
stro: nec ascendamus ad eos. Si
aut dixerint: ascēdite ad nos. ascē
damus. quia tradidit eos dñs in
manibus nostris. Vocerit nobis
signū. Apparuit igit vterqz statioi
philistinozū. Dixerūtqz philistim
En hebzei egrediuntur de caucr
nis in quibus absconditi fuerāt.
Et locuti sunt viri de statione ad
ionathā. z ad armigerū eius. Di
xerūtqz: Ascendite ad nos. z ostē
demus vobis rē. Et ait ionathas
ad armigerū suū: Ascendam. se
quere me. Tradidit enim eos do
minus in manus israel. Ascendit
aut ionathas reptans manibus z
pedibus: z armiger eius post eū.
Et cū vidissent faciē ionathę. Ita
qz alij cadebāt aī ionathan. alios
armiger eius iterficiebat. sequēs
euz. Et facta est plaga prima quā
percussit ionathas z armiger eius
q̄si viginti virozū in media parte
iugeri. quā par bouum in die arare
consuevit. Et factum est miraculū
in castris z per agros. Sed z ois
populus stationis eozū qui ierāt
ad p̄cedandū obstupuit. z contur
bata sunt castra. Et accidit quasi
miraculū a deo. Et respexerūt spe
culatores saul qui erāt in gabaa
beniamin: z ecce multitudo p̄stra
ta: z huc illucqz diffugiens. Et ait
saul populo qui erat cum eo. Re
q̄rite z videte q̄s abierit ex nobis.
Cūqz requisissent: repertum ē nō

adesse ionathan z armigerū eius.
Et ait saul ad achiam. **A**pplica ar
 caz domini. **E**rat eniz ibi arca dei
 in die illa cum filiis israel. **T**ūq; lo
 quereť saul ad sacerdotē. **t**umultus
 magnus exortus est i castris phi
 listinorū: crescebatq; paulatim. z
 clarius reboabat. **E**t ait saul ad sa
 cerdotē. **C**ontrabe manū tuā. **C**ō
 clamauit ergo saul. z omnis popu
 lus qui erat cū eo: z venerūt vsq;
 ad locū certaminis. **E**t ecce versus
 fuerat gladius vnus cuiusq; ad pri
 mum suū: z cedes magna nimis.
Sed z hebrei qui fuerant cū phi
 listim heri z nudius tertius. ascē
 derantq; cum eis in castris: reuer
 si sunt vt essent cuz israel. qui erāt
 cum saul et ionatha. **D**ēs quoq;
 israhelitz qui se absconderāt i mō
 te ephraim: audientes q; fugisset
 philistei: sociauerūt se cuz suis in
 p̄elio: z erant cum saul quasi de
 cem milia virorū. **E**t saluauit dñs
 deus israel i die illa. **P**ugna autē
 peruenit vsq; bethauen: z viri isrl
 sociati sunt sibi in die illa. **A**diura
 uit autem saul populum dicens.
f saul iudicat teum. ne si comederet. mora fie
 ret vltioni inimicorū.
Maledictus vir q; comederit pa
 nem vsq; ad vespērā. donec vlcis
 scar de inimicis meis. **E**t non mā
 ducavit vniuersus populus pa
 nem. **O**mnisq; terrę vulgus vēit
 in saltum in quo erat mel super fa
 ciem agri. **I**ngressus est itaq; po
 pulus saltum. z apparuit fluens
 mel: nullusq; applicuit manuz ad
 os suum. **T**imebat eniz populus
 iuramentū. **P**orro ionathas nō
 audierat cū adiuraret pater ei⁹ po

Porro iona
 thas. **C**ōiūbe do
 num. hic eos signifi
 cat. qui accepta sp̄ri
 tū sancti gratia. mun
 di parant spernere il
 lecebras. nō enim po
 test contra allophi
 los spiritales. i. demo
 nes viriliter pugna
 re. qui mundi dulce
 dinem nescit dedina
 re.

Illuminati sūt
 Aug. **N**on ad vidē
 dūz. q; ante videbat
 sed ad discernendū.
 quia veniū tengerat
 vnde confundebat.
Quo facto mone. ut
 omnis qui deo vult
 militare. oēs volupta
 tum illecebras contē
 nere. **Q**el eniz distil
 lant labia meretricis
 i. voluptas carnalis
 delectationem parit.
 de qua mystice pura
 tur ionathas gustasse
 z forte deprehensus.
 vir precibus populi
 liberatus est. vndē pa
 ter cum qui mudi vo
 luptate superat. san
 ctorū suffragiis z fra
 ternis orationibus in
 digere.

Populus pec
 casset domio co
 me. cū san: **P**ec
 casse domio z come

pulum. **E**t extenditq; sūmitatē vir
 gulę quā habebat in manu. z itin
 rit in fauū mellis: z conuertit ma
f nimio calore et p̄elio et ieiunio prius re
 uerberari.
 num suam ad os suū. **E**t illumia
 ti sunt oculi eius. **R**espondensq;
 vnus de populo ait: **I**ureiurādo
 constrinxit pater tuus populū dī
 cens: maledictus vir q; comederit
 panem hodie. **D**efecerat enim po
 pulus. **D**ixitq; ionathas: **T**urba
 uit pater meus terrā. **V**idistis ipi
 quia illuminati sunt oculi mei. eo
 q; gustauerim paululum de melle
 isto: quātomagis si comedisset po
 pulus de p̄eda inimicorū suorū
 quā repperit. **N**onne maior facta
 fuisset plaga i philistim: **P**ercus
 serunt ergo in die illa philisteos a
f alias baylon
 machimis vsq; in abialon. **D**efa
 tigatus est autē populus nimis. z
 versus ad p̄edā: tulit oues z bo
 ues z vitulos z mactauerūt in ter
 ra: comeditq; populus cum san
 guine. **N**ūciauerūt autē sauli dicē
 tes. q; populus peccasset domio
f q; occisis pecudibus nōdū bñ expurgatis a sa
 guine carnibus coxerūt et comederunt.
 comedens cuz sanguine. **Q**ui ait
 p̄uaricati estis. voluite ad me
 iam saxum grande. **E**t dixit saul.
Dispergamini in vulgus. z dicite
 eis: vt adducat ad me vnusquisq;
 bouem suum z arietem. z occidite
 super istud z vescimini: z non pec
 cabitis domino comedentes cuz
 sanguine. **A**dduxit itaq; omnis
 populus vnusquisq; bouē in ma
 nu sua vsq; ad noctē: z occiderūt
f pro peccato populi interueniret.
 tibi. **A**dificauit at saul altare dño
Tuncq; primū cepit edificare al
 tare dño. **E**t dixit saul. **I**rruam⁹

diffe cū sanguine vi
 cuntur. q; mactatis
 victimis nō obtulerūt
 ad sanctuariū sacer
 dotibus iuxta legem
 adipem z sanguinē:
 cū scilicet sanctuariū
 secū haberēt. quādo
 enim locus sanctuarij
 procul erat: iubebat
 in terrā sanguis fun
 di. earū. i. victimarū
 quas p̄parabāt ad
 esuz suū. **C**ū vō san
 ctuariū p̄fēs erat: su
 per altare dñi funde
 bat. vñ in deutrono
 mio. **S**anguinē bo
 stiarū tuarū fundes i
 altari. carnibus autē
 ipse vesceris. hoc po
 pulus modo nō fecit
 ideo dicitur dño pec
 casse z cum sanguine
 comedisse.

Et occiderunt.
Pecissio aialū ē ba
 ptisma: in quo vetus
 homo morit. **I**ngēs
 saxum super qd̄ fie
 bat occisio. fides est:
 sine qua nō moritur
 vetul hō. **M**actatio
 in terra: hereticorum
 baptisma: cuius san
 guinē comedūt: quā
 do absq; purificatōe
 peccatorū sibi lotos
 aggregāt. hęc aialia
 de philisteis capta. si
 gnificant. aut de he
 reticis reductos. aut
 de gentilitate conuer
 sos. illos imperi i re
 baptizant. istos alit
 q; ecclesia tradit ba
 ptizant. **Q**uos chri
 stus velut saul i fide
 sua quasi super saxū
 grāde occidēdos ho
 ues z oues. i. in diffe
 rentias hominū ba
 ptizari p̄cepit.

Occidite super
 Et sicut sanguis ad
 terrā: vt comedit cū
 sanguine: q; ante sa
 crificiū vespertinū co
 medēt. qd̄ post stra
 gez vsus erat (seni aū
 abum. vel in hoc pec
 cauerūt (vt plac; qui
 busclā) q; ad hostiū
 tabernaculi victimas
 suas nō duxerūt.

Tuncq; primū
 c. e. a. d. **Q**uia obe
 dienter z recte. **S**u
 perius vero cū incre
 patus est a samuele.
 nō dicitur edificasse
 dño: q; inobedienter
 edificauit.

Applicare uni
 uersos angulos
 f. Angulos populi
 p̄cipuos vocat. qui
 hęc aialia de populi
 tibi angulis parant
 adhibent.

Consecratiō
 dñi. **I**uramē
 tū dñi. q; p
 comendat
 dñi. q; dñi
 dñi. q; dñi
 dñi. q; dñi

super philistim nocte: et vastemus eos usque dum illucescat mane: nec relinquamus de eis virum. Dixitque populus. Omne quod bonum videris in oculis tuis fac. Et ait sacerdos. Accedamus huc ad deum. Et consuluit saul dominum dicens. Num philistim persequar: si tradas eos in manus israel. Et non respondit ei in die illa. Dixitque saul. Applicatē huc universos angulos populi: et scitote et videte per quem acciderit peccatum hoc hodie. Vivit dominus salvator israel: quia si per ionathan filium meum factum est: absque retractatione morietur. Ad quod nullus tradidit ei de omni populo. Et ait ad universum israel. Separamini vos in partem unam: et ego cum ionatha filio meo ero in parte altera. Responditque populus ad saul. Quod bonum videris in oculis tuis fac. Et dixit saul ad dominum deum israel. Domine deus israel: da indicium: quid est quod non responderis seruo tuo hodie? Si in me aut in ionatha filio meo hec iniquitas est: da ostensionem. Aut si hec est iniquitas in populo tuo: da sanctitatem. Et deprehensus est ionathas et saul: populus autem eruit. Et ait saul. Mittite sortem inter me et inter ionathan filium meum. Et captus est ionathas. Dixit autem saul ad ionatham. Indica mihi quid feceris? Et indicavit ei ionathas: et ait. Mansens gustavi in similitate virgine: que erat in manu mea paululum mellis: Et ecce ego morior. Et ait saul. Deceat michi deus: et hec addat: quia si te non interfecerim.

Applicatē universos angulos populi principes vocat: qui bus hinc inde populi tamquam angulis parietel adhaerebant.

Nec faciat michi deus. Juramentum debitorum quod per contrarium intelligitur. quod dicitur malum quod tibi debet: michi imputet: si te non interfecerim.

morie morieris ionatha. Dixitque populus ad saul. Ergo ne ionathas morietur: qui fecit salutem hanc magnam in israel. Hoc nefas est. Vivit dominus: si ceciderit capillus de capite eius in terram: quia cum deo operatus est hodie. Liberavit ergo populus ionathan: ut non moreretur. Recessitque saul: nec persecutus est philistim. Porro philistim abierunt in loca sua. At saul confirmato regno super israel: pugnabat per circuitum adversus omnes inimicos eius: contra moab: et filios ammon: et edom: et reges soba: et philisteos: et quocumque se verterat: superabat. Regregatoque exercitu percussit amalech: et eruit israel de manu vastatorum eius. Fuerunt autem filii saul: ionathas: et iesui: et melchisua noia dua rum filiarum eius: nomen primogenitae merob: et nomen minoris michol. Et nomen uxoris saul achinoem filia achimaas. Et nomen principis militum eius abner: filius ner patruelis autem eius. Porro eis fuerat pater saul: et ner pater abner: filius abiel. Erat autem bellum potens adversum philisteos: omnibus diebus saul. Nam quocumque videbat saul virum fortem et aptum ad proelium: sociabat eum sibi.

Qui fecit salutem. Multum profuerunt transacta bona: nisi enim ionathan perterita bona iunissent imminetia mala non evasisset. Non enim iniustus deus: ut oblimiscatur bonorum.

Et dixit samuel ad saul. Demisit dominus: ut vngeret te in regem super populum eius israel. Nunc ergo audi vocem domini. Deceat michi deus: quia si te non interfecerim.

Bouē et ouē
 zc. Ideo iubet dñs
 demoliri iūnta ama
 lech: vt nec in iūmen
 tis eius memoria fiat
 Dñs enim dixerat se
 deleturū memoriā
 amalech de sub celo:
 z q: eius memoriā pe
 nitus deleta nō fuit.
 Saul per inobediē
 tiā peccauit. De ame
 lech vero in deūtro
 nomio dī. quia extre
 mos populi dei qui
 lassī residebāt cecidit
 Lassos hō exponit
 bebbi imūdos. scū
 duz legē extra castra
 manentes. Quoz (si
 cut tradit) circūcilio
 nem amputauerūt: z
 ad sublationem
 dei in celū proiecerūt
Dixit saul ci
 nq. Cingus ipse est
 iero cognatus moy
 si. de quo erāt cinei:
 qui habitabant cum
 amalech. Cōsanguī
 nei enī erāt: z in terra
 eius hereditatē habe
 bāt. Misericordiam
 fecit cingus z filijs
 israel: qā fouit moy
 sen in terra madian:
 z cōsiliū dedit ei qua
 liter gubernaret mul
 titudinē populi.
Denitet me zc
 Regi. Hac increpa
 tione superbia regis
 abijctur. qd ad cor
 rectionē suā cōuer
 re potest quisq: pze
 tus. Cum saul se par
 unū i oculis suis esti
 maret: caput in tribu
 bus israel factus est.
 Quasi cū te parūlū
 conspiceret: ego te h̄
 ceteris magnum feci
 Quia hō te magnū
 conspiciat. a me par
 unū estimaris. Qd
 cōtra dauid cū regni
 sui potentiā corā ar
 ca domini saltando
 dīpiceret: dixit. Iudā
 z vilior siam plusq:
 factus sum: z ero hu
 milis in oculis meis.
 Si ergo sancti etiaz
 cū fortia agunt de se
 met ipsīs vilia sentiūt
 quid dicuntur sunt: q
 sine operibus virtutū
 intumescunt. Queli
 bet autē opera nulla
 sunt: nisi humilitate
 cōdiantur. Pirāda
 actio cū elatione non
 elenat: sed gnat. Qui

amalech israeli: quomodo restitit
 ei in via cuz ascenderet de egypto
 Nunc ergo vade z percute ama
 lech: z demolire vniuersa eius. nō
 parcas ei: z nō concupiscas ex re
 bus ipsius aliquid. sed interfice a
 viro vsq: ad mulierē z paruulum
 atq: lactentē bouem z ouem. ca
 melū z asinū. **P**recepit itaq: saul
 populo. z recensuit eos qñ agnos
 ducēta milia peditū: z decē milia
 virozū iuda. **I**ūq: venisset saul vs
 q: ad ciuitatē amalech: terēdit in
 sidias i torrente. **D**ixit saul cingo:
Abite. recedite atq: discedite ab
 amalech: ne forte inuoluā te cum
 eo. **T**u enī fecisti misericordiā cuz
 omnibus filijs israel: cum ascēde
 rent de egypto. **E**t recessit cingus
 de medio amalech. **p**ecussitq: saul
z s gens bruta-populus lambēs z s dolens
 parturicēs-stolidus-auc a principio.
 amalech ab iemila: donec venit
z s murus robustus cōtinēs-directus angustia
 a certibus aut continentia.
 ad iur. que est e regione egypti: z
z s domus vel tectū seu seclue solens.
 apprehendit agag regē amalech
 viuū. **O**mne at vulgus interfecit
 in ore gladij. **E**t pepercit saul z po
z s ad gloriā triūphi sui demonstrandam.
 pulus agag: z optimis gregibus
 ouinum z armentozū. z vestibus. z
 arietibus. z vniuersis que pulcra
 erant: nec voluerūt disperdere ea
Quidquid vero vile fuit z repro
 bum: hęc demoliti sunt. **f**actū est
 autē verbū domini ad samuel di
 cens: **D**enitet me q: constituerim
 saul regez. quia dereliquit me. z ver
 ba mea opere non impleuit. **C**on
 tristatusq: est samuel: z clamauit
 ad dominū tota nocte. **C**unq: de
 nocte surrexisset samuel vt iret ad
 saul mane. nūciatū ē samueli eo q:

uisset saul i carmelū z erexisset si
z s arcū vbi describeret triūphū glorie sue.
 bi soznicez triūphale: z reuersus
 transisset descendissetq: i galgala
Venit ergo samuel ad saul: z saul
 offerebat holocaustū domino de
 inijs pzedazum: que attulerat ex
 amalech. **E**t dum venisset samuel
 ad saul. dixit ei saul: **B**enedictus
 tu domino: impleui verbum dñi.
Dixitq: samuel: **E**t que ē hęc vox
 gregum: que resonat in auribus
 meis. z armētozū quā ego audio.
Et ait saul: **D**e amalech adduxerūt
 ea. **D**epercit enim populus meli
 oribus ouibus z armentis: vt im
 molarent domio deo tuo. reliqua
 vero occidimus. **A**it autē samuel
 ad saul: **S**ine me. z indicabo tibi
 que locutus sit ad me dominus no
 cte. **D**ixitq: ei: loquere. **E**t ait sa
 muel: **N**ōne cum paruulus esses
 in oculis tuis: caput in tribubus
 israel factus es? **A**nxitq: te dñs
 in regem super israel. z misit te do
 minus in viam. z ait: **V**ade z iter
 fice peccatores amalech: z pugna
 bis contra eos vsq: ad internitio
 nem eozū. **Q**uare ergo non audi
 sti vocē domini: sed versus ad p
 dam es: z fecisti malum in oculis
 domini. **E**t ait saul ad samuelem:
z s superbe respōdit. malū malo adiecit. qz culpā
 defendere studuit-ac per hoc accumulauit.
Immo audiui vocē domini. z am
 bulau i via per quā misit me do
 minus. z adduxi agag regez ame
 lech: z amalech interfeci. **A**ulit at
 populus de pzedā oues z boues
 primitias eozū que cesa sunt: vt
 immolet domino deo suo i galga
 lis. **E**t ait samuel: **N**unquid vult

enim sine humilitate
 virtutes congregat:
 in uentū puluere por
 tat. vñ dñi aliquid fer
 re cernitur: deterius
 excutatur. Non ergo
 aspiciamus quib: iā
 superiores. sed quib:
 adhuc fumus inferio
 res: vt ad maiora sēp
 ex humilitate ascen
 damus.
Nonne cū p. e.
 Regi. Paruulus ē
 in oculis tuis. qui dñ
 se considerat: imparē
 alienis meritis pēlat.
Nā grandē se cōspi
 cit: qui super aliena
 merita se extendit.
Saul autē i bono qd
 ceperat nō permāsit:
 quia fastu potestatis
 itumuit. **D**avid hō
 semper de se humiliā
 sentiens: z eidē saul
 se cōparatione post
 ponēs: postq: feriēdi
 locū reperit pepercit
 z seienti aduersa
 rio se humiliter pstra
 uit dicens: **Q**uē per
 sequeris rex isrl: que
 persequeris? **L**anem
 mortuū z puluē vinū
Iam tamiē in regem
 vinctus fuerat. iam di
 dicerat q: saule re
 probato seruabatur
 ad regni gubernacu
 la. **D**iscat ergo quo
 modo humiliari pxi
 mi debet: qui adhuc
 in quo loco habeant
 apud deū nesciunt. si
 electi se illis humiliāt
 quibus se iam anpo
 litos sciunt. hoc autē
 propriū ē electozū. de
 se sentire infra q: sunt
 vnde. **S**i nō humili
 ter sentiebaz. sed e. a.
 m. **E**t alibi liqs par
 uulus est: veniat ad
 me zc. **Q**ui. n. hūilē
 senō sentit. sapientiā
 dei nō apprehendit.
Paruulus. par
 uulū se saul prius vi
 dit: sed elatus poten
 tia iam se paruulum
 nō videbat: ceterozū
 cōparatione se prese
 reat. qz plus poterat.
 magis se pze oibus
 estimabat. **S**ed cum
 apd se parūlū. apd
 deū magis. **C**um
 apud se magis. apd
 deū parūlus fuit. vñ
 ducē te cōstituerunt
 noli extolli: sed esto
 quali vnus ex illis.

Melior est obedientia zc. Quia per victimas aliena caro per obedientia vero voluntas ppria mactat. Tato ergo quisqz deñ citius placat: quato repressa arbitrij sui superbia gladio pcepti se immolat. Arioladi vero peccatu inobe-

diencia dicit: vt qnta sit virtus obedientie ex aduerso demostretur. Si eni quali peccatu anoladi e repu gnare: z quasi scelus idolatrie nolle acquiescere: sola e obedientia que fidei meritis possidet. qua sine ql qz infidelis conuincit vnde salomon. Vir obediens loquitur virtorias. Dñi eni aliene voci humilit subdimur: nos ipsos in corde superam. Sci edñ at q nñz p obedientia malu fieri: ali qñ aut bonu qd agit debet internitri. Nō eni mala erat arbor i paradiso qua de cōtingere vetuit: vt per obedientie meritū bō bñ cōditus cresceret. dignū fuit vt hñc et a bono prohiberet. Notādū etiā qd ibi dicit. Ex omni ligno paradisi edite zc. Qui eni ab vno bono subditos vetat: necesse ē vt multa cōcedat: ne mens ab omnibz repulla quasi ieiuna in tereat. Sciendū etiā q obedientia aliqñ si de suo aliquid habz nulla ē. Aliqñ at minima: si etiā suū ali quid nō habet. Quz eni locus superior im perat: obedientie sibi virtutē euacuat q ad huc pprio desiderio anhelat. Cū xō op probria vel cōmme lig impantur: nisi ex se metipso hoc anim appetat: obedientie sibi meritū minuit: qd ad hoc inuitus descēdit. Hinc moyses pūcipatū ppli humiliter recusat. Paulus at audacter dicit. Ego nō solū ligari in hierusalē: sed etiā mori paratus sum.

dominus holocausta aut victimas: z nō potius vt obediāf voci dñi. Melior est enim obedientia qz viciis: z auscultare magis qz offerre adipem arietū: qm quasi peccatum ariolandi est repugnare: z qñ scelus idolatrie nolle acquiescere.

Pro eo ergo q abieisti sermone domini: abiecit te dñs ne sis rex. Dixitqz saul ad samuelem: Peccauit quia preuaricatus sum sermone domini z verba tua. timēs populū: z obediēs voci corū. Sz nūc porta queso peccatū meum: z reuertere mecū vt adorem dñm.

Et ait samuel ad saul: Non reuertar tecum quia proiecisti sermone domini: z proiecit te dominus ne sis rex super israel. Et conuersus est samuel vt abiret. Ille autē apprehendit sumitatem pallij eius. que z scissa est. Et ait ad eum samuel: Scidit dominus regnū isrl a te hodie: z tradidit illud pximo tuo meliori te. Porro triumphator in isrl nō parcat tibi: z penitudine non flectetur. Neqz enim homo ē vt agat penitentiā. At ille ait: Peccauit. Sed nunc honora me corā senioribus populi mei z corā isrl: quia

Non reuertar tecū zc. Alia editio. Non reuertar inquit samuel tecū: qz spreuisti verbū dñi. z spreuisti te dñs ne sis rex sup isrl. Et conuertit samuel facie suā vt abiret: z tenuit saul pinnulā diploidis eius: z dirupit eam. Et dixit ad eū samuel. Dirupit dñs regnū isrl d manu tua hodie: z dabit proximo tuo bono super te: z diuidetur isrl in duo: z nō cōuertet neqz penitebit eū: q nō ē sic bō vt peniteat eū. h minar z nō pmanet. Ille aut ap. s. p. e. q. s. Sicut i pallioe dñi pōnset vestimentū scidit ita z saul vestem prophete. Per vtrāqz eni potestātē regalē. s. z sacerdotale scissio facta monstrat regnū iudeorū z sacerdotū stare nō posse: quia

Non reuertar tecū zc. Alia editio. Non reuertar inquit samuel tecū: qz spreuisti verbū dñi. z spreuisti te dñs ne sis rex sup isrl. Et conuertit samuel facie suā vt abiret: z tenuit saul pinnulā diploidis eius: z dirupit eam. Et dixit ad eū samuel. Dirupit dñs regnū isrl d manu tua hodie: z dabit proximo tuo bono super te: z diuidetur isrl in duo: z nō cōuertet neqz penitebit eū: q nō ē sic bō vt peniteat eū. h minar z nō pmanet. Ille aut ap. s. p. e. q. s. Sicut i pallioe dñi pōnset vestimentū scidit ita z saul vestem prophete. Per vtrāqz eni potestātē regalē. s. z sacerdotale scissio facta monstrat regnū iudeorū z sacerdotū stare nō posse: quia

verū regē z sacerdotē. ich: istum nosuerunt recipere.

Aug. Iste cui dixit. Spnit te dominus: ne sis rex super isrl: z dirupit dominus regnum isrl de manu tua hodie: quadraginta annis regnauit:

z reuertere mecum vt adozē dñm deum tuuz. Reuersus ergo samuel secutus est saulem: z adozauit saul dominū. Dixitqz samuel: Ad ducite ad me agag regē amelech.

Et oblatu est ei agag pinguis mus. Et dixit agag: Siccine separat amara mors. Et ait samuel: Sicut fecit absqz liberis mulieres gladius tuus: sic absqz liberis erit inter mulieres mater tua. Et i frustra concidit eum samuel corā domino in galgalis. Abijt autem samuel i ramatha. Saul vero ascēdit in domum suā in gabaath. Et non vidit samuel ultra saul vsqz ad diem mortis sue. Verūtamen lugebat samuel saul: qm dominū penitebat q cōstituisset regē saul super israel.

Et i frustra concidit eum samuel corā domino in galgalis. Abijt autem samuel i ramatha. Saul vero ascēdit in domum suā in gabaath. Et non vidit samuel ultra saul vsqz ad diem mortis sue. Verūtamen lugebat samuel saul: qm dominū penitebat q cōstituisset regē saul super israel.

Et i frustra concidit eum samuel corā domino in galgalis. Abijt autem samuel i ramatha. Saul vero ascēdit in domum suā in gabaath. Et non vidit samuel ultra saul vsqz ad diem mortis sue. Verūtamen lugebat samuel saul: qm dominū penitebat q cōstituisset regē saul super israel.

C. XVI.

Dixitqz dominus ad samuelem: vsqz quo tu luges saul: cum ego proiecerim eum ne regnet super israel.

Imple cornu tuū oleo: z veni vt mittaz te ad Isai bethleemitem.

Prouidi enim in filijs eius mihi regem. Et ait samuel: Quomodo vadam? Audiet enim saul z inter-

peniteat eū: mutatio rerū significat diuina pscientia imutabilē pmanente vbi q nō penitere dī: nō mutare intelligit. Quicūqz. n. ad xpm trāsierūt vt trāsibūt: inde nō erāt sedz di pscias nō sedz hūani generi vñ eādēqz naturā scideret z tradret meliori v. dō. z a saul. i. iudeis auferet regnū z tradit xpo

Et i frustra cō. zc. Cū legūt quidā i scripturis: q sancti nulli hostiū

qntū. i. regnauit z dauid: z audiuit b pno tpe regni sui. Intelligim? g ideo dicit: qz null? de stirpe ei? fuerat regnatus. z respicim? ad stirpē dauid de q scdm carnē natus ē xps. Ppli qz isrl figura ē saul. q regnū fuerat amissurus xpo p nouū testamē tū spaliū regnato. de q dicit: dabit illd pno tuo bono super te. i. meliori. vel ideo super te: qz bon? vnde donec ponā inimicos tuos sub pedibz tuis. i qbō ē z isrl. Cui suo psecutori regnū abstulit xps: quāuis z ibi eēt isrl: i q nō erat dol? q frumētū illaz palearū. In. n. apli. und martirel. qz pm? stephan? Ind ecclie magnificatē deū. vñ seqt. z diuidet isrl in duo in isrl. i. iudicū xpo. z i isrl adherētē xpo. In isrl ad ācallā z i isrl pntētē ad liberā. hęc duo sūt pmum erāt: donec sterilis p gīaz fecūdata clamar. Eñce ācallā z filiū ei? Propē peccatū z qdē salomonif regnā te filio ei? roboā. isrl i duo diuisus ē: do nec illa gens tota a chaldeis subuersa ē. Sz b qd ad saulē cū ipi dauid fuerit pot? pminādū: cui? fili? sa lomō. postremo xō i ter se gēl hebreā diuisa nē: sz i eodē errore dispā p tras. Diuisio xō quā de? sub p sōa saul illi? regni z ppli figurā gerēt. eid regno z ppo minar? ē: qñ z imutabil? significata ē. p b qd ad iūctū ē z n pūter neqz pētebit eū. qm nō ē sic bō: vt peniteat eū: h minatur: z non permaet. vbi eū legit q peniteat eū: mutatio rerū significat diuina pscientia imutabilē pmanente vbi q nō penitere dī: nō mutare intelligit. Quicūqz. n. ad xpm trāsierūt vt trāsibūt: inde nō erāt sedz di pscias nō sedz hūani generi vñ eādēqz naturā scideret z tradret meliori v. dō. z a saul. i. iudeis auferet regnū z tradit xpo

Refocillabatur saul. Ante enim vera batur a demonio vs q ad suffocationez. Refert boetius phi losophu quenda ta ctu cubare demoniu ab oblesso corpe pe pulisse.

manu sua: z refocillabaf saul z le uius habebat. Recedebat eni ab eo spiritus malus.

C. XVII.

Q Ongregates

vero philistim agmina ^{f s opidu in tribu iuda. et interpretat ramus vel humilitas siue tataro.} sua i pzelu: conuenerut i soccoth iude: z castrametati sunt inter soc coth z azecha in finibus domini.

Porro saul z filij israel congrega ^{f therebinthus arbor e de qua lacrima refine prestantissima manat. unde industria medicina lis dissoluta conglutinat.} ti uenerut in valle therebinthi: z direxerut aciem ad pugnandu co tra philistim. Et philistim stabat super montem ex parte hac: z isrl stabat super motem ex altera par te: vallisq erat inter eos. Et egres ^{f quia de patre gigante. et matre gethea natus.} sus est vir spurius de castris phi listinoru. nomine goliath de geth altitudine sex cubitozu z palmo. z cassis erea super caput eius. z lo ^{f conferta hamis et concatenata.} rica hamata induebatur. Porro pondus lorice ei quiq milia siclo ^{f i. de ferro.} rum eris erat: z ocreas ereas ha bebat in cruribus. z clipeus gre tegebat humeros eius. Hastile autem haste eius erat quasi licia tozium terentium. Ipsum autem ferrum haste eius sexetos siclos habebat ferri. z armiger eius an tecedebat eum. Stansq clama ^{f agmina.} bat aduersus phalanges israel. z dicebat eis: Quare uenistis para ti ad pzelium? Nunquid ego non sum philisteus. z vos serui saul. Eligite ex uobis virum. z descen dat ad singulare certame: Si qui uerit pugnare mecu. z percusserit me: erimus uobis serui. Si autem

Azecha. Fini tas est chanaanorum in tribu iuda. ad qua vsq persecutus e io sue quiq reges. z hodie uilla uocat aze cha inter eleuthero polim z beliam. que interpretatur fortitudo z decipula.

Quina uel do min. Dicus est i tri bu iuda i finibus eleu theropolis. distans ab ea. xx. z. vij. mili bus. Quina interpre tatur silentiu vel gau dium.

Therebinthi. Therebinthus est in sichimis. sub qua ab scendit iacob idola iuxta neapolim.

Spurius. Quia ignobili patre: matre uero nobili nat' erat

ego pzeualuero z percussero euz. vos serui eritis z seruietis nobis.

Et aiebat philisteus. Ego expro braui agminibus israelis hodie.

Date mihi virum: z ineat mecum singulare certamen. Audiens aut saul z omnes israelite sermones philistei huiuscemodi: stupebant z metuebant nimis. Dauid autem erat filius uiri ephratei. de quo su pradictum est. de bethleem iuda cui nomen erat Isai: qui habebat octo filios. Et erat vir in diebus saul senex z grandeuus inter vi ros. Abierunt autem tres filij eius maiores post saul in pzelium. Et nomina triu filiozu eius qui perre xerunt ad bellum. heliab primo genitus: z secundus aminadab. tercius quoq samma. Dauid autem erat minimus. Tribus igit maioribus secutis saulem. Abijt dauid z reuersus e a saul: vt pasceret gre gem patris sui in bethleem. Pro ^{f s diabolus s portione cadens. i s prospe ritate.} cedebat uero philisteus mane z ^{f s aduersitate. i s toto tempore presen tis uite. quo contra decalogu per quattuor elemē ta peccamus.} i uespere: z stabat quadragita die bus. Dixit aut Isai ad dauid filiu suum. Accipe fratribus tuis ephi polente. z decē panes istos. z cur re in castra ad fratres tuos. z de cem formellas casei. has deferes ad tribunū. z fratres tuos visita bis si recte agant: z cu quibus or dinati sunt disce. Saul autem z illi z oēs filij israel in valle therebinthi pugnabant aduersum philistim. Surrexit itaq mane dauid. z comendauit gregē custodi. z onus

Octo filios.

In palipomeno tm septem dicuntur: sed natban pphetā filiu semmaa: quasi filius educauerat z nutrie rat. Coram samuele quoq septē filij Isai dicuntur adducti: z octauū esse in pascuis inter quos adductus est natban. qui z io natban. de quo in ex trema patre samuelis dicit. Percussit aut eū ionathas fili' sem maa fr̄s dauid. Et notandū qd ubiun qz ppheta uocat: na thā scribitur non io natban.

Jonathan filium fratris dauid quida suspicāt natban pro ppheta: sed falsum est. quia hic ionathā de dit consiliū amon: vt concūberet cū sorore sua. qd ppheta non decuit. Natbā quo qz ppheta dicit Isai dorus de gabaonius fuisse.

Dauid autem erat minimus z octa uis. qui in regno eli git. hic e christus: q semet ipsum exinan uit formā. s. a. quia z per gloriā resurrectio nis regnū in gentibz adeptus est.

Duxerat enim aciem zc. Pugna philistinorum contra israel. pugna demoni contra ecclesiam accipi potest. Goliath homo superbia diaboli significat: quia dauid i. christus singulari certamine prostravit: et populus dei eripuit. Qui leone et vrsu necavit. diaboli significat et antichristum. alterum nunc latenter insidiantem. alterum postea manifeste sevientem. Pronocavit superbia humilitate. diaboli arma bellica dauid: que pro etate et parva statura portare non potuit et abiecit. Accipit quinq; lapides de flumine. et posuit in vase pastorali. His armatus vicit. Sic christus tempore revelationis novit. insinuande et comendande gratia. deponit corporalia sacramenta legis. que non sunt imposta gentibus que in veteri lege legimus et non observamus sed ad aliquam significationem premissa et posita intelligimus. hec deposuit tanquam opera legis: et ipsam legem accepit. Quis enim lapides quinq; libros moysi significat. Tulit quinq; lapides de flumine. i. de hoc seculo. Labitur enim mortale seculum. Erant tanq; in flumine lapides i primo populo. illic vacabant: et nihil proderant. Transibat supra fluvium: sed dauid accepit gratiam. ut lex esset utilis. que sine gratia impleri non potest. Plenitudo enim legis charitas est: quia ergo lege gratia facit impleri: significat enim gratia lacte. Hoc est enim i carne gratuitum. ubi vero mater non querit accipere. sed dare: gratis dat. et contri stratur: si desit qui accipiat. Ostendit dauid lege sine gratia operari non posse: cum illos quinq; lapides quibus significat lex in v. libris pinguere volens gratis. posuit in

abijt sicut perceperat ei Isai. Et venit ad locum magala. et ad exercitum qui egressus ad pugnam vociferatus erat in certamine. Pixerat enim acies israel: sed et philistinij ex adverso fuerat preparati. Perelinquens ergo dauid vasa que secum attulerat sub manu custodis ad sarcinas. cucurrit ad locum certaminis: et interrogabat si omnia recte agerentur erga fratres suos. ^{revelatus transfiguratus vel transigras} Tunc adhuc ille loqueretur eis. apparuit vir ille spurius ascens ^{revelatus transfiguratus vel transigras} dens goliath nomine philisteus de geth. de castris philistinorum. Et loquente eo hec eadem verba. ^{chastus} audiuit dauid. Omnes autem israhelites. cum vidissent virum fugerunt a facie eius: timentes eum valde. ^{sanctis videtur deus} Et dixit unusquisque spiritus de israel. Num ^{in superbia} vidisti virum hunc qui ascendit. Ad exprobandum enim israel ascendit. Virus ergo qui percusserit eum dirabit rex divitijs magnis. et filiam suam dabit ei: et domum patris eius faciet absque tributo i israel. Et ait dauid ad viros qui stabant secus dicens. Quid dabitur viro qui percusserit philisteum hunc et tulerit obprobrium de israel? Quis est enim ^{immundus} hic philisteus incircucisus. qui ex ^{sanctos deo militantes} probavit acies dei viventis? Referebat autem ei populus eundem sermonem dicens. Hec dabunt viro qui percusserit eum. Quod cum audisset heliab frater eius maior: loquente eo cum alijs. iratus est contra dauid. et ait. Quare venisti. et quare dereliquisti pauculas oves illas in deserto? Ego novi super-

biam tuam et nequitiam cordis tui: quia ut videres prelium descendisti. ^{subaudis dignum increpatione} Et dixit dauid. Quid feci? Numquid non verbum est? Et declinavit paululum ab eo ad alios: dixitq; eundem sermonem. Et respondit ei populus verbum sicut prius. Audita sunt autem verba que locutus est dauid: et annuntiata i conspectu saul. Ad quem cum fuisset adductus locutus est ei. Non concidat cor cuiusq; in eo. Ego servus tuus vadam et pugnabo adversus philisteum. Et ait saul ad dauid. Non vales resistere philisteo isti. nec pugnare adversus eum. quia puer es: hic autem vir bellator est ab adolescentia sua. Dixitq; dauid ad saul. pascebat servus tuus gregem patris ^{diabolus} sui. et veniebat leo vel vrsus. tolle ^{quolibet prelatum} batq; arietem de medio gregis. et persequer bar eos. et percutiebam et eruebamq; de ore eorum. Et illi consurgebant adversum me. et apprehendebam mentum eorum: et suffocabam interficiebamq; eos. Nam et leones et vrsus interfeci ego servus tuus. Fuit igitur et philisteus hic incircucisus quasi unus ex eis. Nunc vadam et auferam obprobrium populi. Quonia quis est iste philisteus incircucisus: qui ausus est maledicere exercitui dei viventis? Et ait dauid. Dominus qui eripuit me de manu leonis et de manu vrsi: ipse me liberabit de manu philistei huius. Dixit autem saul ad dauid. Glade. et dominus tecum sit. Et iduit saul dauid vestimentis suis. et imposuit galeam cream super-

vase pastorali. quo lac solebat mulgeri. bis armatus processit contra superbium. Tulit lapidem unum et deiecit unum. in fronte percussit et cecidit. ex eo loco corporis ubi signum christi non habuit. Qui quod accepit. unum misit. Quisq; libri electi sunt sed veritas vicit. Plenitudo ergo legis caritas. ut ait apostolus. Sufferentes invicem in dilectione. studentes servare unitatem spiritus in vinculo pacis. Nolo deiecto gladium abstulit. caput illi abscidit. Chastus diaboli de suis membris occidit. quando crediderunt magi (quos ille i manu habebat. et de quibus alios trucidabat.) convertentes linguas suas contra diabolum. et sic golie gladio suo caput abscidit. **N**ovi superbia tua. Putabat i eorum ore propter samuelem inunctionem: quasi ex ea audacia suspisset: et timebat ne si cogere daretur cum philisteo interficeret. unum subdit. ut videres prelium descendisti. i. in hoc superbus appares. quia cum non habeas consuetudinem preliandi. accipit prelium quasi miles scilicet. **N**umquid non verbum est. Q. d. est: quia non est voluntas preliandi. sed ut scire quod neciebat. Audacia tamen ex eo sumptur at quod spiritus sanctum acceperat. expertus auxilium dei in leone et vrsu: et ideo audacter se obtulit ad singulare certamen non tam victorie cupidus quam vltor blasphemus maris dei et iniuriarum populi.

Philistinorum...
 Goliath...
 Dauid...
 Saul...
 Philisteus...
 Goliath...
 Dauid...
 Saul...
 Philisteus...
 Goliath...
 Dauid...
 Saul...
 Philisteus...

Ibat aut phi. zc. **A**dversum da. zc. **A**llegori. Philistei demones. Holiath caput eorum: qui ante aduentu veri dauid su pari n potuit. Geth ciuitas goliie interpre tatur torcular: hic est mundus vel infernus in quo velut in torcu lari obnoxios pecca ris coculcabit: qui re licta quiete superna taq septenario i huc mundu ser diedul fa ctum lapsus e. **A**litu do goliie diaboli su perbia: per qua super filios superbie princi patu obtinuit: quali palma se extollens. **A**rma goliie: diaboli ad nocendu versutic. **D**auid a pre ad visi tandu fratres missus est: z christus a patre deo ad ones que pe rierit domus israel. **D**auid ephi potente i. triu modioru meli ra fratribus detulit: z christus mysterium sancte trinitatis cre ditibus comendauit. **D**auid de. e. formel las calcei tribuno de tulit: z christus deca logu iudeis tradidit. **E**uab deus meus pa ter. **J**uda se deu pa tre habere mentietel: qui christum emulati primogenita perdidit. **B**acul? dauid crux christi. **H**olias in frote percussus ruit: z subdit? ipse dauid. z diabolus i frote suo rum ferit: cu signum crucis eo i loco ifigi tur: z subijcit i mem bris christo. **D**auid gladiu goliie in hieru salem detulit. z chri stus quos de diaboli potestate rapuit ad defensionē ecclesie: i eaz transiulit. **S**aul de domo dauid z de eo quasi ignoto req? rit: cu iam dudū da uid ei assisteret. z in dei christu venturus nouerant: z que i pre sentia corporali per virtutes filii dei ap probare poterat: tan q ignozates dicunt. tu quis es? z vbi e pa ter tuus? **M**oraliter. **M**e bia veri dauid cu su

caput eius. z vestiuit eum lorica. **A**ccinctus ergo dauid gladio et super vestem sua: cepit tentare si armatus posset incedere. **N**on enim habebat consuetudinem. **D**ixitq dauid ad saul: **N**on possum sic incedere: quia nec usum habeo. **E**t deposuit ea. **E**t tulit baculu suuz: que semper habebat in manibus. **E**t elegit sibi quibz lumpidissimos lapides de torrente: z misit eos i peram pastozalem qua habebat secum. **E**t fundam manu tulit: z percussit aduersus philisteu. **I**bat aut philisteus incedens z appropinquans aduersum dauid: z armiger eius ante eum. **C**uqz insperisset philisteus z vidisset dauid: de spexit eu. **E**rat at adolescens rufus z pulcher aspectu. **E**t dixit philisteus: **N**unquid ego canis sum. q tu venis ad me cum baculo? **E**t maledixit philisteus dauid i dijs suis. **D**ixitq ad dauid: **C**enu ad me. z dabo carnes tuas volatilib? celi. z bestijs terre. **D**ixit aut dauid ad philisteum: **T**u venis ad me cum gladio z hasta z clipeo. **E**go autez venio ad te in nomine domini exercituu. dei agminu israel: quibus exprobraisti hodie. **E**t dabit te dominus in manu mea. z percussus te: z auferam caput tuu a te. z dabo cadauera castroru philistim vt sciat omnis terra: quia est dominus deus in israel: z nouerit vniuersa ecclesia hec: quia non in gla

dio nec in hasta saluat dominus. **I**psius enim est bellum: z tradet vos in manus nostras. **C**uz ergo surrexisset philisteus: z veniret. z appropinquaret contra dauid. festinauit dauid: z cucurrit ad pugnam ex aduerso philistei. **E**t misit manum suam in peram. **T**ulitq vnu lapidem. z funda iecit. z circūducens percussit philisteuz i fronte. **E**t infixus est lapis i fronte eius: z cecidit in faciem suam super terras. **P**reualuitq dauid aduersu philisteum in funda z lapide: percussusqz philisteuz interfecit. **C**uqz gladium non haberet in manu dauid cucurrit z stetit super philisteum. z tulit gladius eius z eduxit de vagina sua. z interfecit eu: percussitqz caput eius. **V**identes aut philistim q mortuus esset fortissimus eorum: fugerunt. **E**t consurgentes viri israel z iuda vociferati sunt: z persecuti sunt philisteos. vsqz dum venirent in vallem: z vsqz ad portas accharon. **R**ecideruntqz vulnerati de philistim i via sarim. z vsqz ad geth. z vsqz accharon. **E**t reuertetes filij israel post qz persecuti fuerant philisteos: inuaserunt castra eoru. **A**ssumes at dauid caput philistei attulit illud in hierusalem. **A**rma vero eius portauit in tabernaculo suo. **E**o aut tempore quo viderat saul dauid egredientē contra philisteum. ait ad abner principē militie: **S**q stirpe descendit hic adolescens? **D**ixitqz

perbientes hereticos z sacre scripturę sententias deferentes: eisdę sententijs quas proferunt vincunt: quasi elatu goliām gladio suo detincent.

Et tulit gladiu eius. **B**regi. **V**ir quoqz catholicus colligit testimonia scripturę: que affert hereticis. z erroris eius pertinaciā inde conuicit vnde z dauid. **L**ipū dñi q. i. fortis manu interpretat. **H**olias vero reuelatus sine tras migrans. hereticom superbiam signas. hoc rebus locuti sunt: qd nos verbis aperim? **H**olias vero cu gladio. dauid cum pera pastoralis venit ad hiliuz. **S**ed dauid goliām suo occidit gladio. **R**os quoqz qui sumus membra veri dauid: hereticos suis sententijs vincimus. **C**aput philistei. **Z**c. **D**auid caput philistei tulit in hierusalem: vt terreret eos multitudinem insuperabiles se esse fidentes: vt nō discredere se ab illo vincendos esse. **D**e qua stirpe. **A**ug. **S**aul z abner ignorat dō apud eos diutius comoratum. fecit barba que adolescenti creuerat. dū absens fuerat.

dis mi: de se: uid fca: Et decu: aluz: di: Et respon: cur pa?: g locu?: inspectu: adduce?: dat cor: tuas va: s phili: d: Non: ihi. nec: ouer ef: solese: aul: pal: n patris: sus: tolle: regis: z: tiebam: Et illi: me: z ap: z sus: os. Na: ei ego let: illius: et cil: oppro: is e iste: ui ausus: dei vium: inus om: z de ma: de manu: saul ad: is tecum: estimeris: rea super

† que iuxta viam comedunt sementē. † de quibus ne tradas bestias animas confidentiu tibi hodie i volatilib? celi z bestijs treg

in hierusalem. **A**rma vero eius po t vnde postea ab achimelech sacerdote acce pit. † domini. superflue additū ē suo: quia arma nō i suo sed dñi posuit tabernaculo.

† eos. i. quos diabolus i manu habebat. p quos alios trucidabat.

† sicut gladius eius z eduxit de vagina sua. † proprio gladio.

† sicut gladius eius z eduxit de vagina sua. † proprio gladio.

† sicut gladius eius z eduxit de vagina sua. † proprio gladio.

† sicut gladius eius z eduxit de vagina sua. † proprio gladio.

† sicut gladius eius z eduxit de vagina sua. † proprio gladio.

† sicut gladius eius z eduxit de vagina sua. † proprio gladio.

† sicut gladius eius z eduxit de vagina sua. † proprio gladio.

† sicut gladius eius z eduxit de vagina sua. † proprio gladio.

† sicut gladius eius z eduxit de vagina sua. † proprio gladio.

† sicut gladius eius z eduxit de vagina sua. † proprio gladio.

† sicut gladius eius z eduxit de vagina sua. † proprio gladio.

† sicut gladius eius z eduxit de vagina sua. † proprio gladio.

† sicut gladius eius z eduxit de vagina sua. † proprio gladio.

Uiuu aia tua... benedixit nabo... anima tua rex si no...

abner. Uiuu anima tua rex: si no... Interroga tu cuius filius sit iste puer...

C. XVIII.

Factus est cum... compleisset loqui ad saul...

Et dilexit euz ionathas... Ionathas dilexit dauid... vir uidelicet bellicus...

compleisset loqui ad saul anima ionathas colligata e anime dauid... dedit ea dauid: et reliqua vestimenta sua...

Percussit saul mille. etc. Hoc fuit

dauid decem milia. Iratus est aut saul nimis. et displicuit in oculis eius sermo iste. Dixitque: dederunt dauid decem milia...

feminarii odij contra dauid. Sic iudci audientes christum quem crucifixerat... Saul mille. f. eos qui fugientes occisi sunt.

Tenebatur sic predicare christo euangelium iudci conabantur morte inferre...

Vertical marginal notes on the right edge of the page, including 'Dicitur saul dauid' and other commentary.

dauid data est hadrieli molachite
 vxoz. **D**ilexit aut dauid michol fi
 liam saul alteraz. **E**t nunciatur est
 saul: et placuit ei. **D**ixitq; saul: da
 bo eam illi. vt fiat ei in scandaluz:
 et sit super eum manus philistino
 rum. **D**ixit ergo saul ad dauid: **I**n
 f vna est res q; gigante prostravit. altera si certu
 preputia allophilo:um deterreret.
 duabus rebus gener meus eris
 hodie. **E**t mandauit saul seruis su
 is: **L**oquimini ad dauid clam me
 dicentes: **E**cce places regi. et oēs
 serui eius diligunt te. **N**unc ergo
 esto gener regis. **E**t locuti sūt ser
 ui saul in auribus dauid omnia
 verba hec. **E**t ait dauid: **N**um pa
 rum vobis videtur generū esse re
 gis? **E**go aut sum vir pauper et te
 nuis. **E**t renūciauerunt serui saul
 dicentes: **D**iuiscemodi verba lo
 cutus est dauid. **D**ixit autez saul:
Sic loq;mini ad dauid: **N**ō habz
 rex sponsalia necesse: nisi tantum
 f s capita secundū quosdā. quia preputium vo
 catur summas rei.
 centū preputia philistinozū: vt fi
 at vltio de inimicis regis. **P**orro
 saul cogitabat tradere dauid in
 manus philistinozū. **L**ūq; renun
 ciassent serui eius dauid verba q̄
 dixerat saul: placuit sermo in ocu
 lis dauid vt fieret gener regis. **E**t
 post dies paucos surgens dauid
 abiit in accharon cum viris q̄ sub
 eo erant. et percussit ex philistim
 ducentos viros: et attulit prepu
 tia eozum. et annumerauit ea regi
 vt esset gener ei. **D**edit itaq; saul
 f sinagogam
 michol filiā suam uxozē. **E**t vidit
 saul et intellexit: quia dominus esset
 cum dauid. **M**ichol aut filia saul
 diligebat eum. **E**t saul magis q̄

Dixitq; saul da
 boz. **I**udo. **S**aul
 callidus simulator: stu
 duit alligare dauid
 michol filie sue. si cen
 tum sibi allophilo:ū
 preputia offerret. ille
 aut ducenta obtulit.
Sicq; saul dū illum
 periculo obiecit. am
 plius eū glorificauit.
Ita iudei dū contra
 voluntatē dei chustu
 iterfice nitebant. salu
 tem gentium operati
 sunt. dauid prius ali
 enigenaruz preputia
 attulit: et sic filiā saul
 vxozem accepit. **E**t
 chistus non prius si
 nagoga accepit: q̄ i
 gentib; gloriosus ex
 titit. **P**rius enī i na
 tionibus refecuit car
 nis pollutionē: et po
 stea copulatus ē sina
 goga. **C**um enim in
 trauerit plenitudo gē
 tium: tunc omnis isrl
 salu fiet. **D**upla at
 preputia obtulit pro
 iudeis et gentibus. s.
 acquisitis. vel q; ma
 ior est numerus credē
 tium gentiū. q̄ iude
 ozū. **R**emittit odiū sau
 lis aduersum dauid
 intantū vt i remediū
 sui de more psallentē
 taculo conaretur con
 figere. **P**er saulē iu
 deoz elatio. p dauid
 chusti hūiltas signat
Cū ergo ab imundo
 spiritu saul arripitur
 cantante dauid eius
 vesania teperatur: qz
 cum sensus iudeozū
 per blasphemā i fia
 rozē vertitur: dignuz
 est vt ad salutē quasi
 dulcedie cithare eūā
 gelice locutionis trā
 quillitate renocetur
Percussit zc.
Et attulit prepu
 tia zc. **S**ic chistus
 prius in gentibus cla
 rificatus ē: q̄ sinago
 gam sibi copularet.
Et prius in gentibus
 immundiciā refecuit.
Cum enī plenitudo
 gentiū intrauerit: tūc
 omnis isrl saluus
 fiet.

pit timere dauid. **F**actus est saul
 inimicus dauid cunctis diebus.
Et egressi sunt principes philistio
 rum. **A** principio aut egressionis
 eozū prudentius se gerebat dauid
 q̄ omnes serui saul. **E**t celebre fa
 ctum est nomen eius nimis.

C. = XIX.

Locutus ē aut
 saul ad ionathan filium
 suū. et ad omnes seruos suos. vt
 occiderēt dauid. **P**orro ionathas
 filius saul diligebat dauid valde
Et indicauit ionathas dauid di
 cens. **Q**uerit saul pater meus oc
 cidere te. **Q**uapropt obserua te
 quego mane. et manebis claz et ab
 sconderis. **E**go aut egrediens sta
 bo iuxta patrē meū in agro vbi cū
 q; fuerit. et ego loquar de te ad pa
 trem meū: et quodcūq; videro nū
 ciabo tibi. **L**ocutus est ergo iona
 thas de dauid bona ad saul patrē
 suum. **D**ixitq; ad eum: **N**e pecces
 rex in seruū tuum dauid. quia nō
 peccauit tibi: et opera eius bona
 sunt tibi valde. **E**t posuit animaz
 suam in manu tua. et percussit phi
 listeū: et fecit dominus salutē ma
 gnā vniuerso israeli. **V**idisti. et
 letatus es. **Q**uare ergo peccas i
 sanguine innocio. interficiens da
 uid qui est absq; culpa? **Q**d cum
 audisset saul: placatus voce iona
 the. iurauit. **V**iuat dominus: quia
 nō occidetur. **V**ocauit itaq; iona
 thas dauid: et indicauit ei omnia
 verba hec. **E**t introduxit ionathas
 dauid ad saul. et fuit ante eū sicut

In agro. **Q**uo
 cōsiliandi cā saul ve
 nire consueuerat: vbi
 occidi dauid cōdictū
 fuerat.

Misit ergo zc. Hoc n̄ ad crucē chri-
sti. sed ad passionem
pertinet. Crucifixus
enim christus et mor-
tuus ē: et sepultus. Erat
autē illa sepultura tā
quā domus. ad quā
custodiendū misit re-
gnū iudeorū: qm̄ ad
sepulcrum dñi custo-
des adhibiti sunt. Quia
custodita ē domus: ut
dauid interficeretur:
(qz christus nō in se-
pulcro. sed in cruce ē
interfectus) refert ad
corpus eius. Christi
enī nomē tollere est
christū interficere. nō
enī credere i christū:
si custodū p̄ualeret
mendaciū. Qui dixit
rūt: Robis dormien-
tibus venerūt disci-
puli eius: et abstulerūt
eum. Sed neqz saul
potuit interficere da-
uid: nec regnū iudeo-
rū tollē memoriā xp̄i
Qui autē de virtute
saul. i. de regno iude-
orū in christū p̄sum-
plerūt: offenderūt in
lapidē offensionis: tā
quā in statuam: et eis
hedus visus ē agn̄:
qz in quo peccatū nō
inuenerūt. quasi pec-
catorē persequūtur.
Pelle pilosa.
Inde piluillus con-
fusus fuit: qui in ton-
sis pilis caput inuo-
luti hominis in lecto
mentiretur.
In ramatha.
Civitas saulis ē i tri-
bu beniamin in secto
militario ab helia ad
septentrionalez plagā
cōtra bethel. alia ra-
ma ē i tribu aser. Be-
ne cōueniunt hec no-
mina rebus gestis in
ipsis: quia propheta
rū dicta et celsitudine
habēt sciētig: et venu-
statē eloquentig.
Misit nūciof
zc. Abiit et ipse.
B. Saul qz et nun-
cij eius iudeos signi-
ficant. qui dñi aduer-
sari christo capiunt:
habent in ore sacra-
mēta legis et p̄pheta-
rū ad christi testimo-
niū. et cū ecclesia qua-
si cū p̄phetis de scri-
pturis disputāt: sicut
illi cū p̄phetis pro-
phētabant.
Prophetauit.

fuerat heri et nudius tercius. Motū
ē autē rursus bellū. Et egressus da-
uid pugnavit aduersus philistinū
Dercussitqz eos plaga magna: et
fugerunt a facie eius. Et factus ē
spiritus domini malus i saul. Se-
debat autē in domo sua. et tenebat
lanceam. Porro dauid psallebat
in manu sua. Nisusqz est saul con-
figere lancea dauid in pariete. Et
declinavit dauid a facie saul. Lan-
cea autē casto vulnere plata ē i pa-
riete. Et dauid fugit. et saluatus ē
nocte illa. Misit ergo saul fa-
lites suos nocte in domū dauid
ut custodirent eum: et interficeret
mane. Quod cum annunciasset da-
uid michol vxor sua dicens: Nisi
saluaueris te nocte hac. cras mo-
rieris. Deposuit euz per fenestrā.
Porro ille abiit et aufugit atqz sal-
uus est. Tulit autē michol statuā:
et posuit eam super lectū. et pelles
pilosam caprarū posuit ad caput
eius: et operuit eam vestimentis.
Misit autē saul apparitozes q̄ ra-
perent dauid. Et responsus est q̄
egrotaret. Rursusqz misit saul nun-
cios ut viderent dauid. dicēs: af-
ferte eū ad me in lecto ut occidat.
Cūqz venissent nuncij inuentū est
simulacrū super lectum: et pelles
caprarum ad caput eius. Dixitqz
saul ad michol: Quare sic illusi-
sti mihi: et dimisisti inimicū meum
ut fugeret. Et respōdit michol ad
saul: Quia ipse locutus est mihi:
dimitte me. alioquin interficiā te.
Dauid autē fugiens saluatus est.

Et venit ad samuel in ramatha: et
nunciavit ei omnia que fecerat su-
bi saul. Et abierūt ipse et samuel: et
morati sunt in naioth. Nunciatū
est sauli a dicentibus: Ecce dauid
in naioth in ramatha. Misit
ergo saul lictores ut raperent da-
uid. Qui cum vidissent cuneum
prophetarū vaticinantiū. et samu-
el stantē super eos. factus ē etiam
in illis spiritus domini: et prophe-
tare ceperunt etiā ipsi. Quod cū nū-
ciatū esset sauli: misit et alios nun-
cios. Prophetauerunt autē et illi.
Et rursus saul misit tercios nun-
cios. qui et ipsi. p̄phetauerunt. Et
iratus iracundia saul. abiit et ipse
in ramatha. et venit ad cisternam
magnā que est in sochot. et interro-
gavit et dixit: In quo loco sunt sa-
muel et dauid? dictūqz est ei: Ecce
in naioth sunt in ramatha. Et fa-
ctus est etiā super euz spiritus do-
mini: et ambulabat ingrediens. et
prophētabat vsqz dum veniret in
naioth in ramatha. Et expoliavit
etiā se ipse vestimētis suis. et p̄pheta-
uit cum ceteris corā samuele: et ce-
cinit nudus tota die illa et nocte.
Unde et exiuit p̄uēbium. Nūz
et saul inter prophetas:

C. XX.

Fugit autē da-
uid de naioth que est in
ramatha: veniensqz locut⁹ ē corā
ionatha. Quid feci: que ē iniquitas
mea. et quod peccatū meū in patrem
tuū. quia quezit animā meā? Qui
dixit ei: Absit a te non morieris.

Isti p̄phēte religiosi
viri erāt. dicti nazā-
reni: qui nō bibebāt
vinū: et vacabāt sem-
per canētes himnos
et psalmos.
Nudus. Et in
dñi fide atqz sacerdo-
tio et regno nudati: le-
gem et prophetas in
ore habent.
Num et saul zc
Prouerbiū dicit qd i
ore loquētū sepe v-
sūt. Mira enī res vi-
debat. boiem tā pro-
phanum p̄phētare.
Et nos cū inscios vi-
dem⁹ docere recte di-
cimus: num et saul in-
ter prophetas.
Rab. Magna que-
stio hic oritur: cū in p̄-
cedētibz legat⁹: et nō vi-
dit saul saulē vsqz
in diē mortis sue. quo
modo hic p̄phētaſse
corā samuele dicat⁹?
Quod hebrei duobus
modis solunt: qz. i.
abscondit se saul
ne videret ab eo. Pl-
nō vidit eū. i. indutū
habitu regio quo in-
dutus erat. qm̄ dictū
ē. nō vidit eū vsqz in
diē mortis sue. et sic
nō vidit eū indutū:
scz regio habitū. Se-
vero expoliāſse nō oī-
bus vestimētis: sed re-
galibus tm̄ intelligē-
dum est.
Rab. Itē quiritur
quomodo qui missi
erāt ad boiem tenen-
dū. et ad necē ducenti-
duz. p̄phētaſis spūs
participes esse merue-
rūt: et similit̄ ipse saul
querēs sanguine ino-
centē? Sed et balaā
p̄phētauit et multi di-
cent in illa die. Dñe
dñe nōne i noīe tuo
prophētauimus zc.
Quibz dicit. Non
nouī vos vnqz. disce-
dite a me qui opera-
mini iniquitatē. Quod
ē ergo mirū hoīez re-
probū trāſitorie pro-
phētaſse. Misit itē
saul et nūcij eius signi-
ficant hereticos. qui
habēt aliqd spūaliū
donorū. sicut testamē-
ta legis et euangeliū et
baptisma. Quod cum
ad ecclesiā veniunt.
nō est in eis violādū
aut quasi nō habeāt
tradendū: s; oportet
eos cognoscē vnitatē

in vinculo pacis. sine qua quidquid habet quavis sit sanctum z venerandū. ipsi tñ tāto indigniores sūt: quāto illis donis nō bñ vli sunt.

Uno tantū gradu. Gradus vocat parietē: quo medio iter se z hostes per domus fenestram euasit vbi erāt obsidentes.

Neqz enim faciet pater meus q̄c quā grande vel parū. nisi prius indicauerit mihi: Dunc ergo celauit a me pater meus sermonem tantūmodo. Nequaqz enim erit istud. Et iurauit rursuz dauid. Et ille ait: Scit profecto pater tuus. quia inueni gratiā in oculis tuis: z dicit: Nesciat hoc ionathas. ne forte tristetur. Quinimmo viuūt dñs. z viuūt anima tua. quia vno tm̄ vt ita dicā: gradu ego moxqz diuidimur. Et ait ionathas ad dauid: Quodcūqz dixerit mihi aia tua. faciam tibi. Dixit autē dauid ad ionathan: Ecce kalende sunt crastino. z ego ex more sedere soleo iuxta regem ad uescendū. Dimitte ergo me ut abscondar i agro vsqz ad vesperā dici tercię. Si respiciens requisierit me pater tuus. respondebis ei: Rogauit me dauid. vt iret celeriter in bethleem ciuitatez suā: quia victimę solēnes ibi sunt vniuersis contribulibus suis. Si dixerit bene: par erit seruo tuo. Sin autē fuerit iratus: scito. quia cōpleta est malicia eius. Fac ergo misericordiā in seruum tuū: quia fēdus domini me famulum tuū tecum inire fecisti. Si at est in me aliqua iniquitas. tu me interfice: z ad patrē tuū ne introducas me. Et ait ionathas: Absit hoc a me. Neqz enim fieri potest. vt si certe cognouero completam esse patris mei maliciā contra te: non annūciem tibi. Responditqz dauid ad ionathan. Quis renūci-

abit mihi. si quid forte responderit tibi pater tuus dure? Et ait ionathas ad dauid: Veni z egredia mur foras in agrū. Cūqz exissent ambo in agrum. ait ionathas ad dauid: Domine deus israel. si inuestigauero sententiā patris mei crastino vel perbendie. z aliquid boni fuerit super dauid. z nō stertim misero ad te z notum tibi fecero: hęc faciat deus ionathę. z hęc augeat. Si autē perseverauerit patris mei malicia aduersuz te: reuelabo aurem tuā. z dimittam te vt vadās in pace: z sit dominus tecū sicut fuit cum patre meo. Et si vixerero facias mihi misericordiā domini. Si vero mortuus fuero nō auferes misericordiā tuā a domo mea vsqz in sempiternū. Aut si nō fecero. qñ eradicauerit dominus inimicos dauid. vnūquēqz de terra: auferat ionathan de domo sua z requirat dominus de manu inimicorū dauid. Depigit ergo ionathas fēdus cum domino dauid. Et requisit dominus de manu inimicorū dauid. Et addidit ionathas deierare dauid: eo qd diligebat eū. Sicut eni aiam suā ita diligebat euz. Dixitqz ad eū ionathas: Eras kalende sunt. z requireris. Requiritur eniz sessio tua vsqz perendie. Descendes ergo festinus z venies in locū vbi celandus es in die qua operari licet. z sedebis iuxta lapidem cui nomē est ezel. Et ego tres sagittas mittam iuxta eum: z iaciam quasi exercens me

Et requisit dominus de manu inimicorū dauid. Proleptis ē. i. anticipatio. hoc eni multo post factū ē. cū iter factus saule. regnū ad domū dauid trāstātum ē. z qui innocentes persecuti sunt. diuitius multati sunt. Tunc requisit dñs de manu inimicorū. quare. s. vñ sanctū affligerūt. Tūc cogebantur rationē reddere: quia oderāt eū tāto tēpore. Ad de abalon. z de liba filio bochi. de saul. z de ceteris hostibz dauid pōt itelligi. Vt requisit dñs de manu dauid qd non z ipsi cū eo fēdus pacis inire voluerūt. cum quo dñm eē vidēt. Hęc autē scriptura ideo p̄ occupauit: vt qd dicitur erat qñ eradicauerit dñs inimicos dauid: verū esse cōprobaret. quia saluetur iimici dauid eradicaui sunt de terra. nō ipso dauid se vlticente: sed dño pro illo vindicante. Et addidit io. R. Vt a perditione inimicorū dauid ostēderet immis: qd diligebat eū scdm legem dei. Qui rñ morte p̄uentus regnū terre nū cū eo. sicut sperabat habere nō potuit: absqz vlla dubitatione regni celestis cōfortiū cū eo. quē pro virtutibus diligebat cū esset z ipse vir virtutum: accepit. c

Achimelech. frater meus rex. Apo stoli quos rex regum fratres suos appellat sol' fuit dauid: z chri stus in passione. Da uid ait: Illo z illo in loco condixi pueris meis. Et chrisus di xit: postquam resurre xero precedaz vos in galilea. Per uia pol lutam venit dauid: z chris' imundas acti ones iudeoru impol lutas pertrahit. Da uid ait: Et ipsa ho die sanctificabit' va sis meis. Et uasa do mini. i. apostoli a co tagione iudeoru fide sanctificati sunt.

Quia hec pol. e. In hebreo via hec laica e. Quasi i le ge scriptu e: vt extra neus no comedat ex eis. cur interrogat vtz mudi sunt pueri: qui etiam si mundi essent veli no deberet' via ergo laica est: quia tu laicaliter interrogas. sed z ipsa hodie san ctificat in vasis. In vasis. i. mente sua se sanctificari dixit: qa nisi necessitate corpo ris: z periculo vite vte gente no uelceret eis

Dedit ergo eis. Quatuor ad pbiam pertinet. hoc in chri sto impletu e: qui po situs in carne du inde ori' senicia declaret: ad aplos trahit: cum quibus abu' desidera tu suscipit. desiderio. n desiderant ma'duca re pascha. Solie. i. diaboli arma sustu lit. Ipse enim fortior spolia fortis diripuit. His aut' a quibz rece ptus e chrisus: intu lit diabolus persecu tionē tribulationē. z mortē. Des enim qui volunt pie uinere in chris'to: persecutionē patiunt'. unde si me persecuti sunt: z vos persequentur.

In tabernaculo. In hebreo obli gatul i cōspectu dñi: forte enī uouerat: qz aliquot dieb' i taber naculo dñi moraret. z vacaret oratiōibus

Doech ydume. Qui camelo p. i. instructuosi gregis. z

alterutrū. fleuerūt pariter: dauid aut' amplius. Dixit ergo ionathas ad dauid: vade in pace. Quocūq; iurauimus ambo i nomine do mini dicentes: dominus sit inter me z te: z inter semen tuū z semen meum vsq; in sempiternū. Et surrexit dauid z abiit: sed ionathas ingressus est ciuitatem.

C. XXI.

Uenit autē dauid i nobe ad achimelech

uid i nobe ad achimelech sacerdotē. z obstupuit achimelech: eo qd venisset dauid. z dixit ei. Quare tu solus z nullus tecū est? Et ait dauid ad achimelech

Rex pcepit mibi ser monem z dixit: Nemo sciat rem propter quā missus es a me. z cuiusmodi tibi pcepta dederis. Nā z pueris meis condixi in illum zil lum locū. Nūc igitur si quid ha bes ad manum. vel quinq; panes da mibi. aut quidquid inueneris.

Et respondēs sacerdos ait ei: Nō habeo panes i laicos ad manus: sed tantū panem sanctū. Si mudi sunt pueri. maxime a mulieribus: manducent. Et respōdit dauid sacerdoti. z dixit ei: Et quidez si de mulieribus agitur continui mus nos ab heri z nudius tertius quādo egrediebamur. z fuerunt vasa puerozū sancta. Porro via hec polluta est: z ipsa hodie sancti ficabitur in vasis. Dedit ergo eis sacerdos sanctificatū panes: neq;

enim erat ibi panis. nisi tantū pa nes propositionis qui sublati fue rant a facie dñi: vt poneretur pa nes calidi. Frat aut' ibi vir quidā de seruis saul. in die illa intus ta bernaculo domini. z nomen eius doech ydumeus: potentissimus pastorū saul. Dixit aut' dauid ad achimelech: Si habes hic ad ma num hastam aut gladiū. da mibi: quia gladium meum z arma mea nō tuli mecū. Sermo enim regis vrgebat me. Et dixit sacerdos: Ec ce hic gladi' goliath philistei quē percussisti in valle therebinti: ē in uolutus pallio post ephor. si istuz vis tollere: tolle. Neq; enim hic alius ē absq; eo. Et ait dauid: Nō est huic alter similis: da mibi eū. Surrexit itaq; dauid z fugit i die illa a facie saul: z venit ad achis regem geth. Dixerūt ei serui achis cum vidissent dauid. Nūquid nō est iste dauid rex terre? Nōne hu ic cantabant per choros dicētes: percussit saul mille. z dauid decez milia. Posuit autē dauid sermo nes istos in corde suo. z extimuit valde a facie achis regis geth. z mutauit os suum. z collabebatur inter manus eorum. z ipingebat in hostia porte: defluebantq; sa liuē eius in barbā. Et ait achis ad seruos suos: Quid istis hominē in sanum? Quare adduxistis euz ad me: an desunt nobis furiosi q; in trodixistis istū vt fureret me pze sente: dimittite illuz hinc ne ingre diatur domum meam.

torinosi custos erat. z interpretat' motus vel sollicitus. qui z per cussit achimelech sa cerdotē magnū. qui i terpretat' frater meus rex: noie z actu indā significat. per quē cō tra chris'tū regē. verū diabolus operatus ē frandē: vt eo perduto etiā ecclia pateret: z discipuli chris'ti z sa cerdotes pro noie ei' occideret. Sed i do mo achimelech solus abiat'ar princeps sa cerdotū euasit: qz ne mo pōt nocere chri sto sacerdotū picipi. q' victor: eglol' ascēdit. Posuit aut' da. Jhido. H. Achis in terpretat': quomodo est. per qd significat ignorātia. Verbu' enī iurantis. z non agnoscētis. qd i iudē is impletu ē. qui du' z chris'tū viderit non agnouerūt. coraz eis mutauit os suū: z ab iit. Erant enim ibi p cepta legis carnalia. erat sacrificiū secūdu aaron: sed ipse de cor pore suo z langu' iē i stituit sacrificiū scdm ordinē melchisedech. Mutauit os suuz in sacerdotio. mutauit i pceptis. dās aliud testamentū euacuata operatione carnali. collapsus ē i manibz eoz. Qñ enī cōprebē derūt z crucifixerūt. z proclerat ad hostiū porte. i. hūiliabat se ad initu' fidi nostrē. hostiū porte initu' fi dei ē. a fide incipit ec clesia. z peruenit vsq; ad spem. Saluē qī furiosi decurrebāt p barbā eius. ap'is ape rit dicens. Predica mus chris'tū crucifixū iudēis quidē scanda lum gētibz aut' stul. Infirmitatem saluē enī significāt. qz stul tum dei fortius ē hoī bz. Saluē fluunt p barbā. quomodo enī in saluē infirmitas. sic virtus ostenditur in barba. Exit ergo virtutes suā corpore infirmitatis suę. z qd foris infirmabat. tan qz salua apparebat i tūl' diuina virt'. tāqz barba latebat. c z

stione ignomi... mibus enis... ysai vicerit... bilieris tu ne... iam nunc... ad me: quia fi... pondens aut... suo ait: Qua... recit: Et an... percuteret eū... q' definitū... interficeret da... ionathas a mē... on comedit in... la panē. Cōtri... dauid: eo qd... ter suus. Cūq;... ionathas in... dauid. z puer... ad pueruz... mibi saginas... puer cucur... tā trans pu... ad locū ia... thas. Et cla... ost tergū pueri... gitta. porro vl... terū ionathas... ens: festina... Collegit aut... al: z attulit ad... d ageretur pe... anūmodo enī... rem nouerant... thas arma sua... ade defert us ci... puer: surrexit... ergabat ad au... nus in terram... ofculantes se

Cc. XXII.

Huit ergo ide

Quod cum au-
dissent. **R.** Signi-
ficauit q̄ redemptor
noster per acta passi-
one ⁊ redēptione hu-
mani generis de Isra-
elīca plebe in iudea
primū ecclesiā collo-
cauit: de qua ⁊ carne
sumpsit. vbi fratres
eius. i. apli. ⁊ domus
patris eius. i. qui cre-
diderūt ex iudeis ve-
nerūt ad illū. ⁊ cōne-
nerūt ad eū omnes q̄
e. in. an. cōstituti s̄c.
Quibz. s. ait. Veni-
te ad me oēs q̄ labo-
ratis ⁊ onerati estis.
⁊ ego reficiā vos.

Ere alieno **R.**
Censu. s. peccatorum
quē diabolo persol-
uūt: dum exigunt mē-
bra seruire iniquitati
ad iniquitatē. necesse
est vt tales in amari-
tudine animi peniten-
tiā agāt. ⁊ ad dauid
veniāt. i. ad christū
cūctis gentibus deli-
deratū. vt fiat eorū
p̄nceps. Ipse ē enī
index vnoꝝ ⁊ mortu-
oꝝ. ⁊ p̄nceps pacis
cuius regni non erit
finitis.

Dixitq̄ gad.
R. de iprouiso gad
inducit. Nulla enim
fit mētio eius in p̄ce-
dētibz. sicut ⁊ belias.
vbi dicit: ⁊ dixit be-
lias thelbitis de ha-
bitatoribus galaad.
Ex ore igitur domini
gad p̄pheta dixit ad
dauid: vt nō morare
tur inter gentes in ter-
ra polluta: sed i terrā
iude redeat. vbi iux-
ta voluntatē dñi p̄-
secutionē sustineat.

dauid: ⁊ fugit i speluncā
odollā. Quod cū audissent fr̄es
eius. ⁊ omnis domus patris ei⁹:
descenderūt ad eum illuc. **Et con-**
uenerunt ad eum omnes qui erāt
peccatoꝝ. s. nō habētes latitudinē charitatis
in angustia cōstituti ⁊ oppressi ere
alieno ⁊ amaro animo: ⁊ factus ē
eorū p̄nceps. Fueruntq̄ cū eo
quasi quadrigēti viri. ⁊ profectus
est dauid inde in masphat: quē ē
moab. Et dixit ad regem moab:
Maneat oro pater meus ⁊ mater
mea vobiscū: donec sciaz quid fa-
ciat mihi deus. Et reliquit eos añ
faciem regis moab. Manserūtq̄
apud eum cunctis diebus quib⁹
dauid fuit i p̄sidio. Dixitq̄ gad
p̄pheta ad dauid: Noli mane-
re in p̄sidio. proficiscere ⁊ yade
in terrā iuda. Et profectus est da-
uid: ⁊ venit in saltū areth. Et au-
diuit saul q̄ apparuisset dauid: ⁊
virī qui erant cum eo. Saul autē
cum maneret in gabaa: ⁊ esset i ne-
moze. q̄d est in rama. bastam ma-
nu tenens. cunctiq̄ serui eius cir-
cūstarent eum: ait ad seruos suos
qui assistebant ei: Audite me nūc
filij gemini. Nunquid omnib⁹ vo-
bis dabit filius ysai agros ⁊ vine-
as. ⁊ vniuersos vos faciet tribu-
nos ⁊ centuriones. qm̄ cōiurastis
oēs aduersus me. ⁊ non est qui mi-
hi renunciēt: maxime cum ⁊ filius
meus sedul iunxerit cū filio ysai.
Non est qui vicē meam doleat ex
vobis: neq̄ qui ānunciet mihi: eo

q̄ suscitauerit filius meus seruos
meum aduersum me ^{s. inimicam.} insidiant: em
mibi vsq̄ hodie. Respondens at
doech ydumens qui i assistebat: ⁊
erat primus inter seruos saul. **U-**
di inquit filius ysai in nobe apud
achimelech filius achitob sacerdo-
tem. Qui consuluit pro eo dñm:
⁊ cibaria dedit ei. Sed ⁊ gladius
goliath philistei dedit ei. Misit er-
go rex ad accersendū achimelech
filium achitob sacerdotē. ⁊ omnē
domū patris eius sacerdotū qui
erant in nobe. Qui vniuersi vene-
runt ad regem. Et ait saul: Au-
pi fili achitob. Qui respōdit: p̄-
sto sum domine. Dixitq̄ ad eum
saul: Quare coniurasti aduersum
me tu ⁊ filius ysai. ⁊ dedisti ei pa-
nes ⁊ gladium. ⁊ consuluisti p̄ eo
dñm vt cōsurgeret aduersum me.
insidiator permanens: Respōdēt
q̄ achimelech regi ait: Et quis in
omnibus seruis tuis sicut dauid
fidelis. ⁊ gener regis. ⁊ pergens
ad imperiū tuū. ⁊ gloriosus in do-
mo tua. Nū hodie eggi cōiulere
dominū pro eo? Absit hoc a me
ne suspicetur rex aduersum seruū
suum rem huiuscemodi in vniuer-
sa domo patris mei. Non enī sci-
uit seruus tuus quicq̄ super hoc
negocio. vel modicū vel grande.
Dixitq̄ rex: morte morieris achi-
melech tu ⁊ omnis domus patris
⁊ s. emissarij sunt. qui imperio regis mīttuntur
ad interficiendos reos.
tu. Et ait rex i emissarijs qui circū-
stabant eum: Conuertimini ⁊ iter-
ficite sacerdotes domini. naz ma-
nus eorū cum dauid est: scientes

^{s. dauid et serui sui}
 q̄ fugissent et nō idicauerūt mihi.
 Noluerūt autē serui regis extēdere
 manū suāz i sacerdotes domini.
 Et ait rex ad doech: **Conuer**
 te et irruē in sacerdotes dñi. **Conuer**
 susq; doech ydumeus irruit in sa
 cerdotes. et trucidauit in die illa
 octoginta quinq; viros i vestitos
 ephoth lino. **Nobe** autē ciuitatem
 sacerdotū percussit in ore gladij.
 viros et mulieres. paruulos et la
 ctantes. bouēq; et asinū et oues in
 ore gladij. **Euadens** autē vnus fi
 lius achimelech filij achitob. cui
 nomē erat abiathar. **Fugit** ad da
 uid. et annuncianit ei q̄ occidisset
 saul sacerdotes domini. **Et** ait da
 uid ad abiathar: **Sciebam** in die
 illa q̄ cum ibi esset doech ydume
 us. proculdubio anūciaret sauli.
 Ego sum reus omnium animarū pa
 tris tui. **Dane** mecū. ne timeas.
 Siquis quēsierit animā meā: quē
 ret et aiaz tuā: mecūq; seruaberis

C. XXIII.

Et annunciaue
 runt dauid dicentes: **Ec**
 ce philistim oppugnant ceilam. et
 diripiunt areas. **Consuluit** igitur
 dauid dñm dicens: **Num** vada
 z et percutiā philisteos istos? **Et** ait
 dominus ad dauid: **Vade** et pec
 ties philisteos. et saluabis ceilaz.
Et dixerūt viri qui erant cum da
 uid ad eum. **Ecce** nos in iudēa cō
 sistentes timemus: quātomagis
 si iterimus in ceilā aduersus agmi
 na philistinorū? **Rursus** ergo da

uid cōsuluit dominū. **Qui** respō
 dens ait: **Surge** vade in ceilam.
 Ego enī tradā philisteos i manu
 tua. **Abijt** dauid et viri ei⁹ i ceilā.
 et pugnavit aduersum philisteos.
Et abegit iumenta eorū. et percus
 sit eos plaga magna: et saluauit
 dauid habitatores ceile. **Porro**
 eo tēpore quo fugiebat abiathar
 filius achimelech ad dauid i ceilā
 ephoth secum habens. descēderat.
Nunciatū est autē saul q̄ venisset
 dauid in ceilam. **Et** ait saul: **Tra**
 didit eum dominus in manus me
 as. **Conclususq;** est in. **rogessus**
 vrbē. in qua porte et serē sunt. **Et**
 p̄cepit saul omni populo. vt ad
 pugnā descēderet ad ceilam: et ob
 sideret dauid et viros ei⁹. **Quō** cū
 rescisset dauid: quia p̄pararet ei
 saul clam malū. dixit ad abiathar
 sacerdotē: **Applica** ephoth. **Et** ait
 dauid: **Domine** deus israel audi
 uit famam seruus tuus q̄ dispo
 nat saul venire ad ceilam: vt euer
 tat. p̄pter me vrbē. **Si** tradēt me
 viri ceile in manus eius. et si descē
 det saul sicut audiuit seruus tu⁹?
Dñe deus israel indica seruo tuo.
Et ait dominus: **Descendet.** **Dixit**
 q; dauid rursus: **Si** tradent me
 viri ceile. et viros qui sunt mecum
 in manus saul? **Et** dixit dominus:
 tradent. **Surrexit** ergo dauid et
 viri eius quasi sexcenti. et egressi
 de ceila. huc atq; illuc vagabatur
 incerti. **Nunciatūq;** est saul q̄ fu
 gisset dauid de ceila et saluatus eēt:

Descendet zc.
 Si hic steteris d
 scendet saul: et tradēt
 te viri ceile in manus
 eius. ergo voluntatē
 eorū idicauit. viri autē
 ceile ingrati bñficijs
 dauid. quos de ma
 nibus philistinorum
 liberauit. iud. eorū ifi
 delitate significant: et
 incōstantiam: qui re
 deptori suo ingrati
 apud seculi potesta
 tes insidiant. Ceila
 autē interpretatur ad
 fundam iacta: vel ex
 cellēs sibi met. In cir
 cūtu impij ambulāt
 et stultus vt luna mu
 tatur. c 3

Saul. Greg. Moraliter. Quid p
 saul nisi mali rector? **Q**uid p
 dauid nisi boni subditi signat?
 Saul ventrem purga
 re e prauios preposi
 tos conceptam in cor
 de maliciam. vsq; ad
 opera miseri odoris
 extendere. z cogitata
 apud se noxia factis
 exterioribus exequen
 do monstrare. **Q**ue tñ
 dauid ferre metuit
 q; pig subditoz men
 tes ab oi se peste ob
 treccationis abstinen
 tes prepositoꝝ vitaz
 nullo lingue gladio
 percussit. etiã cū iper
 fectione reprehendit
 q; si quãdo propter i
 firmitate se abstinere
 vix possunt: extrema
 que dã atq; exteriora
 prepositoꝝ mala. sed
 tñ humiliter loquit.
 z quasi oia chlamy
 dis silenter incidunt:
 q; dñi prelate digni
 tati saltem innoce. z
 latenter derogant: q; i
 regis superpositi ve
 stem sedant. sed tam
 ad semet ipsos rede
 unt. leq; de tenuissi
 ma verbi laceratione
 reprehendit. **D**auid
 eni percussit cor suu:
 eo q; abscessisset oiaz
 chlamydis saul. facta
 quippe prepositi oris
 gladio ferenda non
 sunt: etiã cū recte rep
 bendenda videatur.
 Si qñ vero ptra eos
 vci in minimis ligna
 labitur: necesse est vt
 per afflictionē pgnitē
 tē cōprimat: vt ad se
 ipsuz redeat. z cū pre
 positę dignitati deli
 quent: eius cōtra se iu
 diciū sibi qui prelat?
 ē phonestat. **P**ã cū
 prepositis delinqm?
 eius ordinationi qui
 eos nobis pretulit ob
 niam? **U**nde moises
 cū contra se z aarou
 populū conqueri co
 gnouisset. ait. **P**os
 eni qd sumus: nec cō
 tra nos murmur ve
 strū est: sed ptra deū.
Uiuu dominus
 Defectua litterę Jo
 sephus supplet: qui
 erāt cū eo redargue
 bant euz. Seruabat
 eni inimicū q; volebat
 delē eū. z sedauit eoz
 dicez. uiuū dñs zc.

ibi spelunca quam ingressus est
 saul. vt purgaret ventrem. Porro
 dauid z viri eius in interiore par
 te spelunce latebant. Et dixerunt
 serui dauid ad eum: Ecce dies de
 qua locutus est dominus ad te:
 Ego tradam inimicū tuum. vt fa
 cias ei sicut placuerit in oculis tu
 is. Surrexit ergo dauid z pꝛeci
 dit oiaz chlamydis saul silenter.
 post hęc percussit cor suum dauid
 eo q; abscessisset chlamydis ozam
 saul. Dixitq; ad viros suos: pro
 picus sit mihi dominus. ne faciã
 hanc rem domino meo christo do
 mini. vt mittam manū meã in eū:
 qm̄ christus domini est. **U**iuu do
 minus: quia nisi dominus percussit
 rit eum. aut dies eius venerit vt
 moziatur. aut descendens in pꝛe
 lium perierit. propocius sit mihi
 dñs: vt non mittã manū meaz in
 christū dñi. **E**t confregit dauid vi
 ros suos sermonibus istis: z non
 permisit eos vt cōsurgerēt i saul.
Porro saul exurgens de spelunca
 pergebat cepto itinere. Surrexit
 aut z dauid post eum. z egressus
 de spelunca clamauit post terguz
 saul dicens: Domine mi rex. **E**t re
 sperit saul post se. z inclinās se da
 uid pronus in terrã adorauit. **D**i
 xitq; ad saul: Quare audis verba
 hominū loquentiū dauid querit
 malum aduersum te? **E**cce vident
 hodie oculi tui q; tradiderit te do
 minus in manu mea i spelunca. z
 cogitauit vt occiderem te: sed pe
 percit tibi oculus meus. **D**ixi eni

non extendam manū meã in dño
 meo: q; christus domini est. **Q**ui
 potius pater mi vide. z cognosce
 ozam chlamydis tuę i manu mea
 quō cū pꝛeciderem sūmitatē chla
 mydis tuę: nolui extendere manū
 meam in te. **A**nimaduerte z vide.
 qm̄ non est in manu mea malum.
 neq; iniquitas: neq; peccaui in te.
Tu aut insidiaris aię meę vt aufe
 ras eã. **J**udicet dominus ter me
 z te. z vlciscatur dominus me ex
 te: manus autē mea non sit in te.
Sicut z in prouerbio antiquo di
 citur: **A**b impijs egredietur impie
 tas: manus ergo mea non sit i te.
Quē persequeris rex israel: quez
 persequeris? **L**anē mortuū perse
 queris z policē vnū. **S**it dominus
 iudex: z iudicet int̄ me z te. z vide
 at z iudicet causam meaz: z eruat
 me de manu tua. **C**um aut cōple
 set dauid loquens sermones hu
 iuscemodi ad saul. dixit saul: **N**ū
 quid hęc vox tua est fili mi dauid.
Et leuauit saul vocē suaz z fleuit.
Dixitq; ad dauid: **I**ustior tu es
 q̄ ego. **T**u enim tribuisti mihi bo
 na. ego aut reddidi tibi mala. z tu
 iudicasti mihi hodie que feceris
 mihi bona: quomodo tradiderit
 me dominus in manu tua. z non
 occideris me. **Q**uis enim cum in
 uenerit inimicū suum. dimittet eū
 in via bona: sed dominus reddat
 tibi vicissitudinē hanc pro eo qd
 hodie operatus es in me. **E**t nūc
 quia scio q; certissime regnaturus
 sis. z habiturus in manu tua re
 gnum israel: **J**ura mihi in domio

c 4

III.
 por cum in cūctis
 et illi surgentes abi
 e saul. Dauid autē
 in deserto maon
 dextera israhel.
 socius ad que
 nunciari ē dauid:
 endit ad petras: z
 to maon. **Q**d cū
 e dauidi des
 saul z viro ad la
 vna. Dauid ar: z vi
 tre monti ex par
 to dauid despera
 dere a facie saul.
 ius in modū co
 dauid z viros ei
 eum. **E**t nunciu
 dicens: **F**estina z re
 se pbilistim su
 erus est ergo saul
 qui dauid: z petre
 bilistimoz. **P**ro
 erunt locum illuz
 nem.
 XXXIII.
 cedit ergo
 inde. z habitauit
 in caua montis
 in gaad. **L**uz
 saul postq; persecu
 os. nunciauerūt ei
 dauid in deserto
 mens ergo saul ma
 vizoz ex omni isrl.
 uigilandū dauidē
 ā super abruptis
 que solis i ibicibus
 ad caual ouiu
 one vianti. **E**ratq;

ne deleas semen meum post me: neq; auferas nomē meum de domo patris mei. Et iurauit dauid sauli. Abijt ergo saul i domū suā: z dauid z viri eius ascenderūt ad mtioza loca.

C. = XXV.

Mortuus ē autē

samuel. z congregatus ē vnuerfus israel. z planxerūt euz nimis: z sepelierūt eum in domo sua in ramatha. **R**onfurgensq; dauid descendit in desertū pharon.

Erat autē vir quispiā in solitudine maon. z possessio eius in carmelo: z homo ille magnus nimis. Erāt q; ei oues tria milia. z mille caprę.

Et accidit vt tonderef grex eius in carmelo. **N**omen autē viri illius erat nabal: z nomen vxoris eius abigail. Eratq; illa mulier prudētissima z speciosa. **D**ozzo vir eius durus z pessimus z maliciosus.

Erat autē de genere caleph. **Q**ū at audisset dauid in deserto. q; tonderet nabal gregē suū. misit decez iuuenes z dixit eis: Ascēdite i carmelū. z venietis ad nabal. z salutatibitis eum ex nomine meo pacifice. z sic dicetis: Sit fratrib; meis z tibi par. z domui tuę: z omnib; quecūq; habes sit par. **E**x multis annis saluos faciens tuos z oia

Audiu i q; tonderent pastores tui greges tuos. qui erant nobiscū in deserto. **N**ūq; eis molesti fuimus. nec aliquando defuit eis quicq; de grege omni tēpore quo

fuerūt nobiscū in carmelo. **I**nter roga pueros tuos. z indicabunt tibi. **N**ūc ergo inueniāt pueri tui gratiā in oculis tuis. **I**n die eniz bona venimus ad te. **Q**uodcūq; inuenerit manus tua da seruis tuis: z filio tuo dauid. **C**ūq; venisset pueri dauid. locuti sunt ad nabal oia verba hec ex noie dauid z siluerūt. **R**espondens autē nabal pueris dauid. ait: **Q**uis est dauid? z quis est fili; ysai? **H**odie icreuerūt serui qui fugiunt dominos suos. **T**ollā ergo panes meos z aquas meas. z carnes pecoz que occiditonsorib; meis: z dabo viris quos nescio vnde sint: **R**egressiq; sunt itaq; pueri dauid per uiam suam z reuersi venerūt z ānunciauerūt omnia verba que dixerat nabal.

Tunc ait dauid pueris suis. **A**ccingatur vnusquisq; gladio suo. **E**t accincti sunt singuli gladijs suis. **A**ccinctusq; est dauid ense suo. z secuti sunt dauid quasi. cccc. viri.

Dozzo ducēti remanserūt ad sarcinas. **A**bigail autē vxori nabal nūciauit vnus de pueris suis dicens: **E**cce misit dauid nūcios de deserto. vt benedicerent domino nostro: z auersatus est eos. **D**omines isti satis boni fuerunt nobis z nō molesti. nec quicq; aliqñ perijt omni tempore quo fuimus conuersari cū eis in deserto. **P**ro muro erant nobis tā in nocte q; i nocte: omnibus diebus quibus pauiimus apud eos greges. **Q**uāobrem cōsidera z recogita qd facias

Dozzo ducēti remanserūt ad sarcinas. **A**bigail autē vxori nabal nūciauit vnus de pueris suis dicens: **E**cce misit dauid nūcios de deserto. vt benedicerent domino nostro: z auersatus est eos. **D**omines isti satis boni fuerunt nobis z nō molesti. nec quicq; aliqñ perijt omni tempore quo fuimus conuersari cū eis in deserto. **P**ro muro erant nobis tā in nocte q; i nocte: omnibus diebus quibus pauiimus apud eos greges. **Q**uāobrem cōsidera z recogita qd facias

Dozzo ducēti remanserūt ad sarcinas. **A**bigail autē vxori nabal nūciauit vnus de pueris suis dicens: **E**cce misit dauid nūcios de deserto. vt benedicerent domino nostro: z auersatus est eos. **D**omines isti satis boni fuerunt nobis z nō molesti. nec quicq; aliqñ perijt omni tempore quo fuimus conuersari cū eis in deserto. **P**ro muro erant nobis tā in nocte q; i nocte: omnibus diebus quibus pauiimus apud eos greges. **Q**uāobrem cōsidera z recogita qd facias

Dozzo ducēti remanserūt ad sarcinas. **A**bigail autē vxori nabal nūciauit vnus de pueris suis dicens: **E**cce misit dauid nūcios de deserto. vt benedicerent domino nostro: z auersatus est eos. **D**omines isti satis boni fuerunt nobis z nō molesti. nec quicq; aliqñ perijt omni tempore quo fuimus conuersari cū eis in deserto. **P**ro muro erant nobis tā in nocte q; i nocte: omnibus diebus quibus pauiimus apud eos greges. **Q**uāobrem cōsidera z recogita qd facias

Dozzo ducēti remanserūt ad sarcinas. **A**bigail autē vxori nabal nūciauit vnus de pueris suis dicens: **E**cce misit dauid nūcios de deserto. vt benedicerent domino nostro: z auersatus est eos. **D**omines isti satis boni fuerunt nobis z nō molesti. nec quicq; aliqñ perijt omni tempore quo fuimus conuersari cū eis in deserto. **P**ro muro erant nobis tā in nocte q; i nocte: omnibus diebus quibus pauiimus apud eos greges. **Q**uāobrem cōsidera z recogita qd facias

Pharon Fr. Opida est in arabia vicinum saracenis. q in solitudine erat. p B trāserūt filij isrl cū de mōte synai castra mouissent. est autē cōtra austrālē plagam z distat ab aila cōtra orientem itinere diez rum trūm. **I**n deserto pharan memorat scriptura habitasse i macdem: a quo israhelites qui nūc saraceni dicūt. legimus z chodorlamo: pcal sisse eos qui erant in deserto pharan.

Nabal Fr. vir durus z pessimus iudicōs significat q; vna fellis z botri amari tudie debriati dura ceruice z icircūcū cor de semp spiritui factō resistebant. z legē carnaliter sequētes: stulti facti sunt. **N**abal enī interpretat insipiens vel demens. **I**ō christū z aplos refecti onē fidei z boni opis expetentes respuēdo dixerūt: hūc nescim? vnde sit: nos autē moysi discipuli sumus. **A**bigail prudentissima vxor z speciosa plebem illā significat. q ad deū cōuersa est. **I**nterpretat pñs mei exultatio. vnde gaudium erit in celo sup vno peccatore pgnitē tiam agente.

Quia patriarche pastores ouū fuerūt. iō in tonsione ouū i memoria eozū festiue epula bantur iudei.

Dozzo ducēti remanserūt ad sarcinas. **A**bigail autē vxori nabal nūciauit vnus de pueris suis dicens: **E**cce misit dauid nūcios de deserto. vt benedicerent domino nostro: z auersatus est eos. **D**omines isti satis boni fuerunt nobis z nō molesti. nec quicq; aliqñ perijt omni tempore quo fuimus conuersari cū eis in deserto. **P**ro muro erant nobis tā in nocte q; i nocte: omnibus diebus quibus pauiimus apud eos greges. **Q**uāobrem cōsidera z recogita qd facias

Dozzo ducēti remanserūt ad sarcinas. **A**bigail autē vxori nabal nūciauit vnus de pueris suis dicens: **E**cce misit dauid nūcios de deserto. vt benedicerent domino nostro: z auersatus est eos. **D**omines isti satis boni fuerunt nobis z nō molesti. nec quicq; aliqñ perijt omni tempore quo fuimus conuersari cū eis in deserto. **P**ro muro erant nobis tā in nocte q; i nocte: omnibus diebus quibus pauiimus apud eos greges. **Q**uāobrem cōsidera z recogita qd facias

Dozzo ducēti remanserūt ad sarcinas. **A**bigail autē vxori nabal nūciauit vnus de pueris suis dicens: **E**cce misit dauid nūcios de deserto. vt benedicerent domino nostro: z auersatus est eos. **D**omines isti satis boni fuerunt nobis z nō molesti. nec quicq; aliqñ perijt omni tempore quo fuimus conuersari cū eis in deserto. **P**ro muro erant nobis tā in nocte q; i nocte: omnibus diebus quibus pauiimus apud eos greges. **Q**uāobrem cōsidera z recogita qd facias

Dozzo ducēti remanserūt ad sarcinas. **A**bigail autē vxori nabal nūciauit vnus de pueris suis dicens: **E**cce misit dauid nūcios de deserto. vt benedicerent domino nostro: z auersatus est eos. **D**omines isti satis boni fuerunt nobis z nō molesti. nec quicq; aliqñ perijt omni tempore quo fuimus conuersari cū eis in deserto. **P**ro muro erant nobis tā in nocte q; i nocte: omnibus diebus quibus pauiimus apud eos greges. **Q**uāobrem cōsidera z recogita qd facias

qm copla est
virū tuū z ad
z ipse filius est
ei possit loqui
gail. z tunc de
os vres vna
croz. z quinq;
tum ligaturas
tas massas car
super alinos. d
pcedite me. d
gum sequar ve
bal nō indicau
differ alinū. z de
cem monia: da
scendebat in occ
bus: illa occur
re frustra seruau
erant in deserto
qua de cūris q
nobar: reddidit
bono. **D**ep facta
ei dauid: z hec a
ro de omnibus
nent vly mane
erem. **C**um autē
uid: festinavit
no. z prociat cor
ciem suam: z ad
z cecidit ad pedē
z hanc dicit: qm
re dauid: qm hanc
me su domine
quam oblecto
ribus tuis. z a
tū. **N**e ponat
ret cor suū sup
nabal: qm secun
tus est: z stultici
autē ancilla ma
tuos dñe mi quo

qm̄ cōpleta est malicia aduersum
 virū tuū ⁊ aduersum domū tuam
 ⁊ ipse filius est belial: ita vt nemo
 ei possit loqui. **F**estinauit igit̄ abigail
 ⁊ tulit ducentos panes ⁊ du
 os vtres vini ⁊ quinq; arietes co
 ctos ⁊ quinq; sata polentę ⁊ cen
 tum ligaturas vūę passę ⁊ ducentas
 massas caricarū ⁊ imposuit
 super asinos ⁊ dixitq; pueris suis:
 p̄cedite me ⁊ ecce ego post ter
 gum sequar vos. **C**hiro aut̄ suo na
 bal nō indicauit. **C**um ergo ascen
 disse asinū ⁊ descenderet ad radi
 cem montis: dauid ⁊ viri eius de
 scendebāt in occursum eius. **Q**ui
 bus ⁊ illa occurrit ⁊ ait dauid: **V**e
 re frustra seruauit omnia que hui⁹
 erant in deserto ⁊ non perijt quic
 quā de cūctis que ad eum perti
 nebāt ⁊ reddidit mihi malū pro
 bono. **N**ec faciat dominus inimi
 cis dauid ⁊ hęc addat. **S**i relique
 ro de omnibus que ad eum perti
 nent vsq; mane mīgentē ad pari
 etem. **C**um aut̄ vidisset abigail da
 uid: **F**estinauit ⁊ descendit de asi
 no ⁊ procidit corā dauid super fa
 ciem suam: ⁊ adorauit super terrā
 ⁊ cecidit ad pedes eius ⁊ dixit: **I**n
 me sit domine mi hęc iniquitas, lo
 quatur obsecro ancilla tua in au
 ribus tuis ⁊ audi verba famule
 tuę. **N**e ponat oro dominus me⁹
 rex cor suū super vizistuz iniquū
 nabal: qm̄ secundū nomē suū stul
 tus est ⁊ stulticia est cum eo. **E**go
 autē ancilla tua non vidi pueros
 tuos dñe mi quos misisti. **N**unc

Sata polēte.
 Sata est genus mē
 surę continēs modū
 ⁊ semis. **P**olenta ē
 accuratissima farina.
Vina passa dicit que
 p̄s q̄ maturecat ad
 solem vin exiccatur: ⁊
 sic seruatur. **M**allas
 caricarū .i. ligaturas
 de fructibus ficorū ⁊.

^{f. veni ad te.}
 ergo domine mi viuit dominus ⁊
 viuit anima tua. qui prohibuit te
 ne venires in sanguinē: ⁊ saluauit
 animā tuam tibi. **E**t nūc fiat sicut
 nabal inimici tuī ⁊ qui querūt do
 mino meo malum. **Q**uapropter
 suscipe benedictionē hanc quā at
 tulit ancilla tua tibi domino meo
 ⁊ da pueris qui sequuntur te domi
 nū meum. **A**ufer^{f. Innoxiam} iniquitatem fa
 mulę tuę. **F**aciens enim. faciet tibi
 dominus domino meo domū
 fidelem. quia p̄glia dñi domine
 mi tu p̄glaris. **M**alicia ergo nō
 inueniatur in te omnibus diebus
 vitę tuę. **S**i enī surrexerit aliqñ
 homo persequens te ⁊ querēs ani
 mam tuam: erit anima dñi mei cu
 tibi. **S**i ad litterā fasciculus viciū viuū in aqua cū
 ad trāplantandū preparatur.
 hōdita. quasi in fasciculo viuentiū
 apud dominū deū tuum. **P**orro
 inimicorū tuorū anima rotabit:
 quasi in impetu ⁊ circulo fundę.
Cuz ergo fecerit dominus tibi do
 mino meo oia hęc que locutus est
 bona de te: ⁊ constituerit te ducē
 super israhel: non erit tibi hoc in
 singultum ⁊ in scrupulū cordis do
 mino meo. q̄ effundens sanguinē
 innoxius: aut ipse te vltus fueris.
Et cum ipse benefecerit dñs dño
 meo. recordaberis ancillę tuę: ⁊ tu
 benefacies ei. **E**t ait dauid ad abi
 gail: **B**enedictus dñs deus isrl.
 qui misit te hōdie in occursum meū.
 ⁊ benedictū eloquiū tuū. ⁊ bñdi
 cta tu que prohibuisti me ne irem
 hōdie ad sanguines: ne vlscerer
 me manu mea. **A**liouū viuit dñs

Erit anima do
 mini mei etc. Pul
 cerrima cōparatione
 statū iusto ⁊ repro
 borū discruit. borū
 quippe aias appellat
 viuētes. illorū spira
 li morte occupatas.
Aia enī que peccane
 rit: ipsa mouet. hos
 fasciculis: illos lapi
 di fundę assimilat.
Fasciculus enī astrū
 gitur vt cōseruet. **L**a
 pis i funda ponit: vt
 abijciat. **S**ic enī ele
 cti p̄glaris tribula
 tionū cōstringuntur:
 vt bis admoniti arti
 us ad inuicē mutua
 charitate nectantur. ⁊
 adunati per manus
 redēptoris imperpe
 tuū p̄seruent. **R**epro
 bi quāto latius volū
 ptatibus suis dimi
 tunt: tanto longius a
 diuine visionis glo
 ria proijciuntur. **I**psi
 enim de manu dei re
 pulsi sunt. **P**ire aut̄
 oīpotentē prouiden
 tiā superni protecto
 ris describit. cū dicit
 aīam sancti viri q̄si i
 fasciculo viuentiū
 apud eum esse custo
 ditaz. **S**icut enī faci
 le est cuilibet fascicu
 lū herbe vel feni ma
 nu retentū cōseruare:
 ita virtus saluatoris
 nostri electos ab ini
 tio vsq; in finē cōser
 uare ⁊ custodire. vñ
 ⁊ nō rapiet eos q̄sq; d
 manu mea. **S**icut at̄
 fasciculus alligat: ita
 sanctorū decus vera
 charitate cōstringit
 diuino munimine cir
 cūdat. **A**d litteraz
 autes aīa dauid quā
 nis multi persequerē
 tur: semper custodia
 est in forte viuentiū
Inimici vero eius si
 cut lapis funda circū
 actus instabili motu
 perturbati. de finibz
 suis vel de rebus hu
 manis ablati sunt.

deus israel: qui prohibuit me ne malū facerem tibi: nisi cito venis- ses in occursum mihi: non reman- sisset nabal vsq; ad matutinā lucē mingens ad parietem. **S**uscepit ergo de manu eius omnia quę at- tulerat ei. **D**ixitq; ei: **U**ade in pace in domū tuā. **E**cce audiui vocē tuam: et honoravi faciem tuā. **V**enit autē abigail ad nabal: et ecce erat ei conuiuū in domo eius q̄si conuiuū regis: et cor nabal iocun- dum. **E**rat enī ebrius nimis: et nō indicauit verbū illi pusillum aut grande vsq; mane. **D**iluculo autē cum digessisset vinū nabal: indi- cauit vxor sua verba hęc: et emor- tuū est cor eius intrinsecus: et factus est quasi lapis. **L**ūq; pertrās- sissent decē dies: percussit domin⁹ nabal: et mortuus est. **Q**uod cum audisset dauid mortuū nabal: ait [†] **B**enedictus dñs: qui vindicauit causā opprobrii mei de manu nabal: et seruū suum custodiuit a malo: et maliciā nabal reddidit dñs i caput eius. **M**isit ergo dauid: et locutus est ad abigail vt sumeret eam sibi in vxorē. **E**t venerūt pue- ri dauid ad abigail in carmelum: et locuti sunt ad eam dicentes: **D**auid misit nos ad te: vt accipiat te in vxorē sibi. **Q**uę consurgēs ado- rauit prona in terrā: et ait: **E**cce fa- mula tua sit in ancillā: vt lauet pe- des seruoꝝ dñi mei. **E**t festinauit et surrexit abigail: et ascēdit super asinū: et quicq; puellę ierunt cū ea pedisseque ei⁹. **E**t secuta est nun-

Cū digessisset ui. na. indi. Doxa liter Regi. Iracun- dos meli⁹ corrigim⁹. si in ipsa ire cōmotōe declinamus. pertur- bati enī quid audiāt ignorant. Sed cum ad se redeūt: tanto li- bentius exhortatōis verba recipiūt: quan- to se trāquillius tole- rari erubescūt. **M**ēti autē furorē ebrię omne rectū qđ dicit peruer- sum videt. **V**nde et nabal ebrius culpam suā abigail laudabi- liter tacuit: quā dige- sto vino laudabiliter dixit. **M**alū enī qđ fecerit nocere potuit: qz ebrius nō audiuit

ciōs dauid: et facta ē illi vxor. **S**z zachinoem accepit dauid de iez- rael: et fuit vtraq; vxor ei⁹. **S**aul autē dedit michol filiam suā vxorē dauid phalti filio lays: qui erat de gallim.

C . XXVI.

Et uenerunt zi- phei ad saul in gabaa di- centes. **E**cce dauid absconditus est in colle achille: quę ē ex aduer- so solitudinis. **E**t surrexit saul et descendit in desertū ziph: et cū eo tria milia viroꝝ de electis israel. vt quęreret dauid i deserto ziph. **E**t castrametatus est saul i gabaa achille: quę erat ex aduerso solitu- dinis i via. **D**auid autē habitabat in deserto. **V**idens autē qđ venis- set saul post se in desertū: misit ex- ploratores: et didicit qđ vēisset cer- tissime. **E**t surrexit dauid clam: et venit ad locum vbi erat saul. **C**ū qđ vidisset locum vbi dormiebat saul et abner filius ner princeps militię eius: et saulem dormientē in tentorio: et reliquū vulgus per circuitū ei⁹: ait dauid ad achime- lech etheum: et abyfai filiū saruie fratre ioab dicens: **Q**uis descen- det mecū i castra ad saul? **D**ixitq; abyfai: **E**go descendā tecum. **V**e- nerūt ergo dauid et abyfai ad po- pulū nocte: et inuenerūt saul iacen- tem et dormientē in tentorio: et ha- stam fixaz ad caput eius in terra. **A**bner autē et populū dormientes i circuitū ei⁹. **D**ixitq; abyfai ad da- uid: **C**ōclusit deus hodie inimicū

Phalti filio. **R.** Sicut tradūt he- brei nō cognouit eaz phalti. qz si cognouit- set: dauid postea nō recepisset eā: qz i lege prohibet. **P**halti. n. de gallim erat. i. de mūdātōe. i. de lege. **L**egis enim doctor erat de baurim. i. de electis. qñ michol ei datur. **P**halti enim uadens dicit. qñ au- fert. **P**haltiel. i. eua- dēs a deo: qz custodi- uit eū: ne tāgeret eā: ne fieret trāgressor le- gis. tamē secutus est eam plorās vsq; bau- rim p̄ gaudio: qz nō tetigerat eam.

Dormientem **R.** **P**ersecūtē iudei chūstū: et persequēdo dormiunt: qz nō vi- gillant corde. **D**ormi- tio enī cordis duricia est. dormiunt i vete- ri vita: nō viglāt in noua. chūstus venit non eos occidit: sed cyphū aque. i. grām legis abstulit: et sce- ptrum regni. i. pote- statē qua se tēporali- ter protegebāt: et con- tra deū erigebāt. sed dauid nosse victor de castris eozū egres- sus: altitudinem celi conscendit.

suā: z saul reuersus est in locū suū.

C. XXVII.

Et ait dauid i

co rde suo: aliqui incidaz
vna die in manu saul. Nonne me
lius est vt fugiā. z saluer in terra
philistinorū: vt desperet saul. ces
setq; me querere in cunctis finib;
israel. Fugiam ergo manus eius.

Et surrexit dauid z abiit z sercēti

[†] s. nō illū a quo rix euasit. sed filiū eius qui
ipsum dilexit propter famam virtutis.

viri cum eo ad achis filiū maoch

regez geth. Et habitauit dauid cū

achis in geth. ipse z viri eius. z do

mus eius. z duę vxores eius: achi

noen iezraelitis. z abigail vxoz

nabal carmeli. Et nunciatū ē saul

q; fugisset dauid in geth. z nō ad

didit vltra vt quereret euz. Dixit

autē dauid ad achis: Si iueni gra

tiam in oculis tuis: detur mihi lo

cus in vna vrbiū regionis huius

vt habitem ibi. Cur enī manet ser

uus tuus in ciuitate regis tecuz?

Dedit itaq; ei achis in die illa sice

lech. Propter quā causā facta est

sicelech regū iuda vsq; in diē hāc

Fuit autē numerus dierū quibus

habitauit dauid in regione philis

tinorū quattuor mensū. Et ascē

dīt dauid z viri eius. z agebāt pze

das de gesuri z d'gezre. z de ama

lechitis. Di enī pagi habitabāt

in terra antiquitus euntibus sur

vsq; ad terrā egypti. Et percutie

bat dauid omnē terrā illozū: nec

relinquebat viuente virū z mulie

rez. Tollensq; oues z boues z asi

nos. z camelos. z vestes reuertebat

z vēiebāt ad achis. Dicebat at ei

achis: In quē irruistis hodie? Re

[†] s. fingens gentem suam se habere exosam.

spondebat dauid: Contra meri

diem iude. z contra meridiē hiera

mel. z contra meridiem cenī. Uiz

[†] s. i. viuere permittebat.

z mulierē non viuificabat dauid.

nec adducebat in geth dicēs: Ne

forte loquant aduersum nos. hec

fecit dauid. Et hoc erat decretum

illi omnibus diebus quibus ha

bitauit in regione philistinorum.

Credidit ergo achis dauid dicēs:

Multa enī mala operatus est cō

tra populum israel. Erit igitur mi

hi seruus sempiternus.

C. XXVIII.

Hactum ē autē

in diebus illis congrega

uerunt philistijm agmina sua vt

prepararent contra israel ad bel

luz. Dixitq; achis ad dauid: Sci

ens nūc scito q; meuz egredieris

in castris tu z viri tui. Dixitq; da

uid ad achis: [†] s. pro te contra hostes tuos

Nunc scies quē fa

cturus est seruus tu? Et ait achis

ad dauid: Et ego custodem capi

tis mei ponam te cunctis dieb;.

Samuel autē mortuus est. plāxit

q; eū omnis israel: z sepelierūt eū

[†] s. Superius dicitur sepultus in domo sua. i.

in familia et in cognatione sua.

in ramatha vrbe sua. Et saul ab

stulit magos z ariolos de terra: z

interfecit eos qui phitones habe

bant in ventre. Cōgregatiq; sunt

philistijm. z venerūt z castrameta

ti sunt in sunā. Congregauit autē

z saul vniuersum israel. z venit in

gelboe. z vidit saul castra philis

stijm: z timuit. z expanit cor eius

nimis. Consultuitq; dominū. z nō

respondit ei: neq; per sacerdotes.

Samuel autē
mor. zc. R. Samu
ei superius mortuus
legitur. sed causā re/
surrectionis eius re/
petit ad dānationes
saulis: qui relicto deo
cōtra legē phitonem
consulebat.

Consuluitq; dō.

R. Sicut hebrei tra
dunt ieiunādo z orā
do. a deo petebatur
oraculū: z deus illis
per sōnia reuelabat
futura. qd saul fecisse
non legitur.

Neq; per sacer.

neq; zc. R. In be

brico. Neq; per do

ctrinā neq; p ephoth

scz qd sacerdos gere

bat in pectore in quo

scriptū erat doctrina

z veritas.

Magos et ario.
 zc. Magi vntur san-
 guine humano. z co-
 tactu mortuorum in
 maleficijs z diuinati-
 oibz. Anoli solis ver-
 bis. i. incantationibz
 diuinant. Pbitius
 dicit apollo haru ar-
 tuu cultoz. a quo pbi-
 tonisse. i. diuini. hos
 saul quali zelo legis
 deiecit. qz (vt aut) a
 demonibz coacti da-
 uid regē esse futurum
 preconabantur.

Quē suscitabo
 zc. Aug. ad simpli-
 cianū. Quens vtrū
 potuerit maligni spi-
 ritus excitare animā
 iusti. vt videret z lo-
 queret cū saul: Non
 ne z magis mirandū
 est. qz sathanas dñm
 assumpsit. z cōstituit
 supra pinnā templi.
 Quomodo enī fece-
 rit. factū est. nisi quis
 dicat. factiore dia-
 bolo fuisse licentiam
 ad dñm viuū vñ vo-
 luit assumendū z vbi
 voluit ad constituen-
 dum qz ad saulicis
 spiritū excitādū. Si
 aut hoc nō cōturbat
 qz voluit dñs z pmi-
 sit nulla diminutio
 sue potestatis z diui-
 nitatis id fieri. sicut a
 iudeis se crucifigi z i-
 terfici passus ē. nō est
 absurdū credere ali-
 qua dispensatōe per-
 missam fuisse. vt non
 dñante magica arte
 vel potētia. hz dispē-
 satōe occulta qz pbi-
 tonissam z saulē late-
 bat. se ostenderet spi-
 ritus iusti aspectibus
 regis diuina enī sentē-
 tia percussur. Vñ nō
 vere spiritus saulicis
 a requie sua excitatus
 est. sed aliqd fantas-
 ma z illusio imagina-
 ria diaboli machina-
 tionibz facta. quā p-
 pheta saulicē appel-
 lat. sicut solent imagi-
 nes rerū suarū noibz
 appellari. sicut pictu-
 ra cicronis ve. salu-
 stij. Sicut cherubin
 super arcā testamēti
 de metallo facti ma-
 gis rei significandę
 gratia cherubin vo-
 cabant. cum sint cele-
 stes virtutes. que che-
 rubin dicūt. dñi etiaz

neqz p soōnia. neqz p prophetas.
 T s Qui dicitur fuisse discipulū samuel cū qui
 bas saul propheant.
Dixitqz saul seruis suis: Quērite
 mibi mulierē habentē pbitonez: z
 vadā ad eaz z sciscitabor per illā.
Et dixerūt serui eius ad eum: Est
 mulier habens pbitonē in endoz.
Mutauit ergo habitum suuz. ve-
 stitusqz est alijs vestimētis. z abiit
 ipse z duo viri cum eo: Venerunt
 qz ad mulierem nocte. z ait: Diui-
 na mibi in pbitone. z suscita mibi
 quez dixerō tibi. **Et ait mulier ad**
 eum: **Ecce tu nosti quanta fecerit**
 saul: z quomodo eraserit magos z
 ariolos de terra. **Quare ergo insi-**
 diarīs animę meę vt occidar: **Et**
 iurauit ei saul in domino dicens:
Viuit dominus. quia non eueniet
 tibi quicqz mali propter hāc rem.
Dixitqz ei mulier: Quē suscitabo
 tibi: **Qui ait: Suscita samuelem**
 mibi. **Cum aut vidisset mulier sa-**
 muelē: exclamauit voce magna z
 dixit ad saul: **Quare iposuisisti mi-**
 hi: tu es enī saul. **Dixitqz ei rex:**
Noli timere. Quid vidisti: z ait
 mulier ad saul: **Deos vidi ascen-**
 dentes de terra. **Dixitqz ei: Qua-**
 lis est forma eius: **Quę ait: Vir**
 senex ascendit: z ipse a mictus est
 pallio. **Et intellexit saul qz samue-**
 esset. **Et inclinauit se super faciem**
 suam in terra z adorauit. **Dixitqz**
 samuel ad saul: **Quare inquietasti**
 me. vt suscitarer: **Et ait saul: Coar-**
 tor nimis. **Siquidē philistim pu-**
 gnant aduersum me. z deus reces-
 sit a me. z exaudire me noluit. ne-
 qz in manu prophetarū. neqz per

somnia. **Uocauit ergo te: vt ostē-**
 deres mibi quid faciam. **Et ait sa-**
 muel: **Quid interrogas me cum**
 dominus recesserit a te: z trāsierit
 ad emulū tuum: **faciet enim tibi**
 dominus sicut locutus est in ma-
 nu mea: z scindet regnū de manu
 tua. z dabit illud proximo tuo da-
 uid. quia nō obedisti voci dñi. ne-
 qz fecisti iram furoris eius i ama-
 lech. **Idcirco qd pateris fecit tibi**
 dominus hodie. z dabit dominus
 etiā israel tecū in manu philistuz.
 T s .i. mortui. quod verū. vel ut requit qd tal
 sum dicit: vt credi faciat. et securū reddat.
Eras aut tu z filij tui mecū eritis:
 sed z castra israel tradet dominus
 in manu philistim. **Stetitqz saul**
 cecidit porrectus in terrā. **Et tunc**
 erat enī verba samuelis. z robur
 non erat in eo: quia non comede-
 rat panem tota die illa. **Ingressa**
 est itaqz mulier illa ad saul. **Cōtur-**
 batus enīz erat valde. **Dixitqz ad**
 euz: **Ecce obediuit ancilla tua vo-**
 ci tuę. z posui animā meam in ma-
 nu mea. z audiui sermones tuos
 quos locutus es ad me. **Nūc igit**
 audi z tu vocē ancillę tuę: z ponā
 coram te bucellā panis vt come-
 dens cōualescas. z possis iter age-
 re. **Qui renuit z ait: Nō comedā.**
Coegerūt aut eum serui sui z mu-
 lier. **Et tandem audita voce eozū**
 surrexit de terra: z sedit sup lectū.
Mulier aut illa habebat vituluz
 pascualem in domo. z festinauit z
 occidit eum. **Tollenzqz farinā mis-**
 cuit eaz. z corit azima. z posuit añ
 saul z ante seruos eius. **Qui cum**
 comedisset surrexerit z ābulauerit

quis videt somniū nō
 dicit imaginem vidi
 augustini: s; vidi au-
 gustinū. cū eo tpe qñ
 aliqd tale vidit igno-
 raret augi. Pharaō
 quoqz spicas se vi-
 disse dicit in somnis
 z boues nō spicarum
 aut boum imagines.
 forte q apparuit ima-
 go samuelis per fictā
 machinamēta eius q
 trāsfigurat se in ange-
 lū lucis. Si autē mo-
 net quomodo a mali-
 gno spiritu vera sau-
 li p̄dicta sunt. Po-
 test z illud videri mi-
 rū: qz demones agno-
 uerūt christū: que iu-
 deī nō agnoscebant.
 Enī vult de enā
 infirmos spūs aliqua
 vera cognoscere. tem-
 poralia dātatur ad
 istā mortalitatē peri-
 nētia. facile est nec in-
 congruū. vt oipotēs
 z iustus (ad eoz p̄nā
 quibz ista p̄dicantur
 vt malū qd imminet
 antequā veniat pati-
 ātur) occiso appa-
 tu videz mylic. i. o. z
 suoz talibz spiritibz
 aliquid diuinationis
 impriat. vt qd audi-
 unt ab angelis p̄nū-
 cient hoibz. Tantum
 aut audiūt: quantum
 omnium moderatoz
 dñs iubet v̄finit. vñ
 etiā spūs pbitonis in
 actibus aploz paulo
 attestat. z euāgelistā
 eē cōcionat. Discēt
 tñ fallacias: z verum
 nō docendi sed deci-
 piendi sine proficiāt
 Hinc forte illa ima-
 go dixit secū saulem
 futurū: qd fallum ē.
 Int bonos enī z ma-
 los post mortē chaos
 magnū firmatus est.
 Vel propterea dixit
 mecum eris: vt ad pa-
 rem cōdicionē mortis
 referatur: qd vterqz
 hō fuerit z mortis po-
 tuerit: iam mortuus
 mortem viuō p̄nū-
 ciavit.

XVIII
 s hodie: Re
 bilitate etiam.
 contra meiv
 meridiē biera
 em ceni. Wp
 re p̄m̄m̄m̄m̄.
 abar dauid.
 b dicēs: Ne
 im nos hęc
 at decretum
 quibus ha
 vltimorum.
 dauid dicēt:
 eratus est cō
 frigitur mi
 s.
 e autē
 hū congrega
 gmina sua vt
 israel ad bel
 dauid: Si
 egredietis
 rituz da
 vñ boies mos
 ries que fa
 Et ait achil
 thodem capi
 mens dieb?
 s est: plārit
 epelerūt cū
 in domo sua.
 Et saul ab
 s de terra:
 itones habe
 neganz sum
 e caltramēta
 p̄p̄gaur autē
 nel: z venit in
 castra p̄biti
 unū eoz eius
 omniū. z nō
 sacerdotēs.

Samuel ante
 mox zc. Nō s; am-
 el sup̄p̄m̄m̄m̄m̄
 legatur. sed castris
 fumationis eius re-
 p̄ntē ad v̄m̄m̄m̄m̄m̄
 saulicū. qm̄ relatus
 cōtra legē p̄bitonem
 cōstituit.
Costatūz ab
 N. Sicut v̄m̄m̄m̄m̄
 dantemido v̄m̄m̄
 do. a deo p̄bitonem
 occidit: z deos illis
 per s̄m̄m̄m̄m̄m̄
 fumera. qz s̄m̄m̄m̄m̄
 non legatur.
Neg per fact
 neg zc. N. Jule
 boy. Neg per v̄m̄m̄
 emā neqz p̄bitonem
 hz ad sacros ḡm̄m̄
 bar in p̄bitonem qz
 scriptis erat v̄m̄m̄
 z venas.

per totam noctem illam.

C. XXIX.

Qongregata sunt ergo agmina philistim vniversa in aphec. Sed et israel castrametatus est super fontem qui erat in iezael. Et satrape quidem philistim incedebant in ^{f vnde centurio et qui tribunus.} centurijs et milibus. Dauid autem et viri eius erant in nouissimo agmine cum achis. Dixeruntque principes philistim ad achis: Quid sibi volunt hebrei isti? Et ait achis ad principes philistim. Numquid ignoratis dauid qui fuit seruus saul regis israel. et est apud me multis diebus vel annis: et non inueni in eo quicquam mali ex die qua transfugit ad me usque ad diem hanc. Irati sunt autem aduersum eum principes et dixerunt ei: Revertatur et sedeat in loco suo in quo constituisti eum. et non descendat nobiscum in prelium: ne fiat nobis aduersarius cum preliari ceperimus. Quomodo enim placare aliter poterit dominum suum: nisi in capitibus nostris? ^{f Amputatis.} Nonne iste est dauid cui cantabant in choris dicentes: percussit saul in milibus suis: et dauid in decem milibus suis. Vocauit ergo achis dauid. et dixit ei: Cluuit dominus. quia rectus es tu et bonus in conspectu meo. ^{f Apud me acceptus est.} et exitus tuus et introitus tuus in mecum est in castris. Et non inueni in te quicquam mali ex die qua venisti ad me usque ad diem hanc. sed satrapis non placeat. Revertere ergo et vade in pace. et non offendas oculos sa-

Percussit saul in milibus. Vni dantes glorie dauid: aiunt eum pugnasse tantum in decem milibus: quasi minoris potentie. saul autem in milibus quasi in numerabilibus. nec addit quot percussit invidentes illorum laudi: vel ne suos terrent. In venturissimis libris non habet milibus: sed tantum mille: et decem milia tantum.

traparum philistim. Dixitque dauid ad achis: Quid enim feci: et quid inuenisti in me seruo tuo a die qua fui in conspectu tuo usque in diem hanc. ut non venias et pugnes contra inimicos domini mei regis? Respondens autem achis. locutus est ad dauid: Scio quod bonus es tu in oculis meis. sicut angelus dei. Sed principes philistim dixerunt: Non ascendet nobiscum in prelium. Igitur consurgemane tu et serui domini tui qui venerunt tecum. et cum de nocte surrexeritis. et ceperit dilucescere: pergite. Surrexit itaque dauid de nocte ipse et viri eius ut proficiscerentur mane et reuerterentur ad terram philistim. Philistim autem ascenderunt in iezael.

C. XXX.

^{f Ista sunt amalechite quos saul debere debuit. et inobedientie reus regnum amisit.}

Quoniam uenisset dauid et viri eius in sicelech die tertia amalechite impetum fecerant in parte australi sicelech. et percusserunt sicelech et succenderunt eam igni. Et captiuas duxerunt mulieres ex ea a minimo usque ad magnum. et non interfecerant quemquam. sed secum duxerant: et pergebant itinere suo. Cumque uenisset dauid et viri eius ad ciuitatem. et inuenissent eam succensam igni: et uxores suas et filios suos et filias ductas esse captiuas. Leuaerunt dauid et populus qui erat cum eo voces suas. et planxerunt donec deficerent in eis lacrimae. Siquidem et duae uxores dauid

C. = XXX.

Amalechite impetum fecerunt. etc. Regi. Considerandum est quod sit quod amalechite sicelech inuadunt. et predam capiunt. Amalechite populus lambens vocatur. per quem secularium mentes designant. qui terrena ambiendo quasi lambunt: dum eis delectantur: quasi populus lambens predam facit: dum terrena diligentes lucra de alienis damnis sibi exaggerant. Et hoc absente dauid agunt: quia redemptore ante oculos cordis habere negligunt. Egypti per in itinere lassat: quia amator presentis seculi peccati nigredie operum sepe ab eodem seculo infirmi despectum relinquit: ut cum eo currere non valeat: sed fractus aduersitate torpescat. Hinc dauid inuenit. quia christus vere manu fortis quos despectos a mundi gloria reperit: in suum amorem conuertit. Libo pascit: quia scia uerbi reficit. Ducit itineris eligit: quia suum etiam predicatorem facit. Et quod amalechite sequi non uoluit: dux dauid efficitur. quia quem mundus deseruit: non solum conuersus in mente deum recipit: sed predicando usque ad aliena corda perducit. Quo ducit dauid amalechite conuicantem inuenit et extinguit: quia christus ipsis predicantibus mundi leticiam destruit. quos comites mundus habere desperit.

Quid dicitur enim... qui ad laudem... non accipit in via... sed quia habet... et dicitur populi... et dicitur cum p... perquam.

eis quicquid de preda qua erui-
 sed sufficiat unicuique vxor sua et fi-
 lij: quos cum acceperint. recedant.
 Dixit autem dauid: non sic facietis
 fratres mei de his que tradidit no-
 bis dominus. et custodiuit nos. et
 dedit latrunculos qui eruperant
 aduersum nos in manus nostras:
 nec audiet vos quisquam super sermo-
 ne hoc. ^{alias ad} Equa enim pars erit descen-
 dentis in prelium et remanentis
 ad sarcinas. et similiter diuidet. Et
 factum est hoc ex die illa. et deinceps
 constitutum et prescriptum et quasi lex in
 israel usque ad diem hanc. Venit er-
 go dauid in siclech et misit dona
 de preda senioribus iuda. prioris
 suis dicens: Accipite benedictionem de
 preda hostium domini. his que erant in bethel
 et que erant in ramoth ad meridiem. et
 qui in gether. et qui in aroer. et qui
 in sephamoth. et qui in esthama. et
 qui in rachal. et qui in urbibus hie-
 rameli. et qui in urbibus ceni. et que
 in rama. et qui in lacu asan. et qui in
 atbach. et qui in hebron. et relique
 qui erant in his locis: in quibus fu-
 erat commoratus dauid. et viri eius.

C. XXXI.

Philistinum autem
 pugnant aduersum israel
 et fugerunt viri israel ante faciem phi-
 listinum. et ceciderunt interfecti in mo-
 te gelboe. Irrueruntque philistinum in
 saul et in filios eius. et percusserunt
 ionatham. et abinadab. et melchisue
 filios saul. ^{et} totumque pondus prelii
 versum est in saul. Et consecuti sunt

eum viri sagittarij: et vulneratus est
 vehementer a sagittarijs. Dixitque
 saul ad armigerum suum: **F**uagina
 gladii tui et protege me: ne forte ve-
 niant incircumcisi isti et interficiant
 me illudentes mihi. **E**t noluit armi-
 ger eius: fuerat enim nimio terrore per-
 territus. **A**rripuit itaque saul gla-
 dium et irruit super eum. **Q**uod cum vidisset
 armiger eius. videlicet quod mortuus
 esset saul. irruit etiam ipse super gladium
 suum: et mortuus est cum eo. **M**ortuus est
 ergo saul. et tres filij eius. et armiger
 illius. et vniuersi viri eius in die illa
 pariter. **V**idetes autem filij israel que erant
 trans uallam et trans iordanem que fugisset
 viri israelitice. et quod mortuus esset
 saul et tres filij eius. reliquerunt ci-
 uitates suas: et fugerunt. **V**enerunt
 quoque philistinum et habitauerunt ibi. **F**a-
 cta autem altera die uenerunt philistini
 ut expoliarent interfectos. et inuenit
 saul et tres filios eius in monte
 gelboe. **E**t percussit caput saul
 et expoliauerunt eum armis. et miserunt
 in tertiam philistioz per circumitum ut an-
 nunciarent in templo ydolorum et in populis.
 et posuerunt arma eius in templo asta-
 roth: corpus uero eius suspenderunt
 in muro bethsan. **Q**uod cum audissent
 habitatores iabes galaad quecumque fe-
 cerunt philistinum saul: surrexerunt
 omnes uiri fortissimi. et ambulauerunt
 tota nocte. et tulerunt cadauera saul.
 et cadauera filiorum eius de muro
 bethsan. **V**eneruntque viri iabes ga-
 laad: et combusserunt ea igni: et tulerunt
 ossa eorum. et sepelierunt in nemore ia-
 bes: et ieiunauerunt septem diebus.

Arripuit itaque saul gla-
 dium. **z.** **G**la-
 dio quo amalechitis
 contra preceptum dei pe-
 percit: merito se ipsum
 occidit. **S**ic que pote-
 state pro communi uti-
 litate accepta aut non
 vitium aut abutitur suo
 se nimirum gladio con-
 fodit. et quo ab hoste
 defedi debuerat: ho-
 stis potius inuat.

Dabitatores
 iabes. **q**s saul ab
 aduersarijs defende-
 rat: rependit quod pos-
 sunt. **R**os quoque bene
 factores nostros gla-
 dio peccati peremptos
 quod possumus a philis-
 tinorum opprobrio eri-
 piamus.

C. XXXI.

Pereus iona.
 abina. et melchi.
 R. Rab. **Y**onathan
 abinadab. que ibelui
 et melchisue. **I**so-
 seth autem domi erat: que
 eo anno quo saul con-
 stitutus est rex natus
 dicitur: qui etiam xl. an-
 norum fuisse legitur cum
 regnare cepisset: unde
 colligitur saul xl. annis
 regnasse. **I**belui autem
 interpretatur equalis.
 et equalis meritis fu-
 isse filij cum patre me-
 morantur. **A**minadab
 pater meus ponte.
Sponde enim sua pat-
 er eius saul male agendo
 acquisiuit. ut una cum
 filiis periret.

[Marginal notes on the right edge of the page, including references to Amalechites and other biblical figures.]